

Sa Maayad Ha Tultulanen Mahitenged Ki Jesu Cristo Ha Insulat Hi Lucas

¹⁻³ Minahal ha Teofilo, madakel en sa migsulat hu naul-ulahan su anay dini ta kanuy daw sa insulat dan iyan sa inikagi kandan hu mga etaw ha nakaahà taena ha iyan daan migsangyaw duun hu kaet-etawan. Tumenged ta sinusi ku gayed sa alan sugud su anay nahenhenaan ku ha maayad ku ipanday ku isulat haini

⁴ ta daw matun-an nu gayed sa kamatuuran ha intudlù inyu.

Sa Pagsangyaw Hu Kabataa Ki Juan Ha Bautista

⁵ Duun taena ha panahun ha si Herodes iyan hari diyà ta Judea amin sinaligan hu paghalad ha tagngaranan ki Zacarias saena kaliwat hi Abias sa sinaligan daan hu paghalad. Sa asawa hi Zacarias iyan si Elisabet ha kaliwat daan hi Aaron.

⁶ Si Zacarias daw si Elisabet inisip hu Dios ha matareng daw tinuman dan gayed sa alan ha Kasuguan hu Dios.

⁷ Ba hurà dan gayed batà ta si Elisabet hari agpamatà daw mga laas en daan sidan.

⁸ Kandan en ha panahun ki Zacarias daw hu mga duma din ha sinaligan hu paghalad sa pag-alagad hu Dios duun hu Timplo.

9 Sumalà hu batasan hu mga sinaligan hu paghalad iyan dan naripahan si Zacarias ha sumeled duun ku Timplo hu pagsunug hu insenso.

10 Su panahun hu pagsunug taena ha insenso madakel daan sa mga etaw diyà ta guwà ha tag-ampù.

11 Dayun amin balinsuguen hu Dios ha nakahiwal diyà ki Zacarias ha tuminiyadeg duun hu kawanan ku halaran ha kamulu daan tagkasunug sa insenso duun.

12 Su maahà haena hi Zacarias nakignat gayed daw nahaldek.

13 Ba inikagiyan ku balinsuguen hu Dios hu “Zacarias, harì ka agkahaldek ta sa pag-ampù nu napaliman hu Dios aman sa asawa nu ha si Elisabet magbatà hu maama daw sa ingaran nu asem taena iyan si Juan.

14 Makapalipay haena ikaw daw malipay daan sa kaet-etawan ku ibatà asem haena

15 ta bantugan gayed ha batà duun hu atubangan hu Dios. Harì haena uminum hu binu daw bisan inu ha inumen daw ulinan hu Balaan ha Ispiritu sugud hu kabataa taena.

16 Pinaagi kandin madakel ha mga kaliwatan hi Israel sa lumikù duun hu Dios ha iyan Magbabayà dan.

17 Iyan haena agkauna dì hu Ginuu daw sa gahem din iling ki Elias ha propita ta daw makaguliay sa maayad ha pagdapità hu mga batà duun hu mga laas dan, daw sa mga etaw ha masinupaken makaghinulsul daan dayun makalikù duun hu maayad ha panghenà-henà. Iyan haena makapangandam hu kaet-etawan hu pagpakauma hu

Ginuu.”

¹⁸ Nakaikagi si Zacarias hu “Inu sa ipakatuu ku tayana ha magulang kay en man ki Asawa ku?”

¹⁹ Tuminubag su balinsuguen hu Dios ha “Iyan a si Gabriel ha sinaligan hu Dios diyà ta langit. Sinugù a kandin dini ta daw matultulan ku ikaw taini ha maayad ha tultulanen.

²⁰ Ba tumenged ta harì ka man agtuu hu inikagi ku ikaw sugud iman maemaw ka taman ha matuman en haena.”

²¹ Agkangabeleng sa mga etaw ha tag-angat diyà ta guwà ku imbà agkalugay si Zacarias diyà ta seled.

²² Su gumuwà en si Zacarias harì en pakaikagi diyà ta kandan. Natun-an dan dayun ha amin din naahà diyà ta seled taena ha Timplo ta bà dà paman pakagsingyas kandan.

²³ Su maiwas en sa kandan ha panahun hu pag-alagad uminuli dayun si Zacarias.

²⁴ Hurà kalugay nabedes si Elisabet sa asawa din daw hurà magguwà-guwà diyà ta balay dan seled hu lalima ha bulan.

²⁵ Nakahenà-henà si Elisabet hu “Binuligan a gayed hu Dios ta human ad en magbatà na harì ad en magayhà hu mga duma ku.”

Sa Pagsangyaw Hu Kabataa Ki Jesus

²⁶ Su haenem en ha bulan sa tigkabedes hi Elisabet sinugù hu Dios sa balinsuguen din ha si Gabriel diyà ta Nazaret ha sakup ta Galilea

²⁷ ta pinaikagiyan duun sa sabuwa ha laga ha si Maria sa kinagunan en ki Jose ha kaliwat hi David.

²⁸ Su makauma en sa balinsuguen diyà ki Maria inikagiyan din haena hu “Maria, napanalanginan ka gayed hu Dios. Sa Dios duma ikaw.”

²⁹ Su mapaliman haena hi Maria tungkay gayed nasamuk daw pighenhenaay din ku inu sa kahulugan taena.

³⁰ Ba inikagiyan ku balinsuguen hu “Maria, hari ka agkasamuk ta napanalanginan ka gayed hu Dios.

³¹ Mabedes ka asem daw magbatà ka hu maama, daw sa ingaran nu duun iyan si Jesus.

³² Mabantug gayed daw ngaranan haena ha Batà hu Dios sa Magbabayà hu alan. Ipaghari hu Dios iling hu gin-apanan din ha si David

³³ daw sa paghari din duun hu mga kaliwatan hi Jacob hurà din gayed katapusan.”

³⁴ Tuminubag si Maria hu “In-inuwen man hayana sa hurà a pa man makakilala hu maama?”

³⁵ Ba inikagiyan hu balinsuguen hu “Mabedes ka pinaagi hu Balaan ha Ispiritu daw sa gahem hu Dios ha Magbabayà hu alan iyan mag-ulin ikaw. Iyan haini hinengdan ha sa batà nu asem ngaranan ha balaan ha Batà hu Dios.

³⁶ Bisan sa idang nu ha si Elisabet ha laas en daw hari agpamatà ba haenem en iman ha bulan sa tigkabedes din.

³⁷ Ta hurà gayed hari mahimu hu Dios.”

³⁸ Nakaikagi si Maria ha “Suluguen a hu Dios aman sa inikagi nu matuman gayed.” Dayun uminawà su balinsuguen hu Dios diyà ta kandin.

Sa Pagdiyà Hi Maria Ki Elisabet

³⁹ Duun taena ha panahun uminagpas si Maria duminuun hu buntud ha sakup ta Judea.

⁴⁰ Su makauma diyà ta balay hay Zacarias inu-maw din si Elisabet.

⁴¹ Su mapaliman hi Elisabet sa lageng hi Maria sagunà kuminayug-kayug sa batà diyà ta getek hi Elisabet. Inulinan si Elisabet hu Balaan ha Ispiritu

⁴² dayun minikagi ha “Hurà en gayed bahi ha mailing ikaw ta pigpanalanginan ka hu Dios daw mapanalanginan daan sa batà nu asem.

⁴³ Pigpanalanginan a daan hu Dios ta sa inay hu Ginuu ku duminini gayed ta kanak.

⁴⁴ Su mapaliman ku gan sa lageng nu sagunà kuminayug-kayug sa batà dini ta getek ku tumenged hu kalipay din.

⁴⁵ Pigpanalanginan ka gayed ta tinuuwan nu ha matuman sa impadayag hu Dios diyan ta ikaw.”

Sa Pagdayè Hi Maria

⁴⁶ Minikagi si Maria ha tagyanaen

“Dayeen ku gayed sa Dios

⁴⁷ ha Manluluwas ku daw iyan tigkabayà-bayà ku

⁴⁸ ta bisan pa ku tungkay ubus sa kahimtang ku iman ba hurà a kandin kalipati. Sugud iman makaikagi sa kaet-etawan ha iyan a bahi ha pigpanalanginan hu Dios

⁴⁹ ta mga belenganen sa binuhat din kanak. Balaan gayed sa ngaran din.

⁵⁰ Amin din kahid-u hu alan ha tagtahud kandin sugud dà hu nauna ha etaw bisan iman.

⁵¹ Impadayag hu Dios sa pagkagamhanan din ta sinamuk din sa henà-henà hu galbuwen ha etaw.

⁵² Impaus-us din daan sa bantugan ha hari ba saena ha ubus sa kahimtang din impatangkaw din.

⁵³ Sa tagkinahanglan inilahan din ba sa sapian hurà din en ilahi.

⁵⁴⁻⁵⁵ Binuligan din sa mga kaliwatan hi Israel ta nahenhenaan din sa insaad din duun hu mga kaliwatan hi Abraham ha agkahid-uwang din sidan hu hurà din katapusan. Inikagi din en haini duun hu mga gin-apuan taw.”

⁵⁶ Si Maria migtimà diyà ki Elisabet duun hu tatulu ha bulan daw human uli.

Sa Kabataa Hi Juan Ha Bautista

⁵⁷ Su magbatà en si Elisabet maama sa batà din.

⁵⁸ Sa kahid-u hu Dios diyà ki Elisabet napaliman hu mga kadumahan daw mga silingan din aman nakalagkes sidan hu kalipay din.

⁵⁹ Su mauma en sa ikawalu ha aldaw pigpasirkunsidahan dan su batà. Sa agkabayaan ngaay hu mga etaw ha ingaran taena ha batà iyan si Zacarias ta iyan haena ngaran hi Amay din,

⁶⁰ ba si Elisabet hurà kabayà ta sa ingaran din duun iyan si Juan.

⁶¹ Ba tinubag dan ha “Hurà nu man kadumahan ha iyan hayana ngaran din.”

⁶² Dayun migsingyas sidan diyà ki Zacarias ku inu sa kandin ha ingaran taena ha batà.

⁶³ Aman migsingyas daan haena ha ilahan hu agsulatan din, dayun insulat din ha “Iyan ngaran taena si Juan.” Nangabeleng gayed sa alan ha mga etaw.

⁶⁴ Sagunà dayun nakaikagi si Zacarias aman dinayè dan gayed sa Dios.

⁶⁵ Nangabeleng gayed su mga silingan din daw saini ha tultulanan nakalekep duun hu kaetawan duun hu mga buntud ha sakup ta Judea.

⁶⁶ Sa alan ha nakapaliman taena mighenhenaay ku inu sa mapayanan-an taena ha batà ta ginahe-man gayed haena hu Dios.

Sa Tagnà Hi Zacarias

⁶⁷ Si Zacarias inulinan hu Balaan ha Ispiritu dayun minikagi ha tagyanaen

⁶⁸ “Dayeen gayed sa Dios ha Magbabayà taw sikuy sa mga kaliwatan hi Israel ta duminini ta kanuy hu paglibri kanuy.

⁶⁹ Agsuguen din dini ta kanuy sa Manluluwas ha kaliwat hi David sa suluguen din

⁷⁰ ta iyan haena inikagi kanuy hu Dios pinaagi hu mga propita din.

⁷¹ Agbuligan kuy kandin ta daw harì kuy madaeg hu mga kuntra taw.

⁷² Agkahid-uwan din sa mga gin-apuan taw daw harì haena agkalipat hu kasabutan dan.

⁷³ Sa impanumpà hu Dios diyà ki Abraham ha gin-apuan taw iyan

⁷⁴ sa sikuy sa mga kaliwatan din libriyen kuy kandin ta daw harì kuy madaeg hu mga kuntra taw daw harì kuy daan mahaldek hu pag-alagad kandin

⁷⁵ tumenged ta mahimpit daw matareng kuy duun hu atubangan din iman ha bubuhay kuy pa.” Dayun inikagiyan hi Zacarias su batà din hu

⁷⁶ “Ngaran ka gayed asem ha propita hu Dios ha Magbabayà hu alan ta iyan ka igpauna di

hu Ginuu hu pagpangandam hu ag-agiyan din.

⁷⁷ Ikagiyan nu sa kaet-etawan ha pinaagi hu pagpasaylu hu mga salà dan maluwas sidan

⁷⁸⁻⁷⁹ tumenged ta maluluy-en sa Dios. Saena makailaw hu henà-henà hu mga etaw ha duun tagtimà hu kasukileman hu kamatayen daw iyan daan haena panulù duun hu kalinaw.”

⁸⁰ Uminadagi daw matatau gayed su batà hi Zacarias. Su makagulang en haena duun migtimà hu pinakabulung-bulung ha lugar hangtud ha mauma sa panahun ha matudluan din en sa mga duma din ha kaliwatan hi Israel.

2

Sa Kabataa Ki Jesus

(Lucas 2:1-7; Mateo 1:18-25)

¹ Duun taena ha panahun ha iyan si Cesar Augusto Hari ta Roma migsugù haena ha listahen sa mga ngaran hu alan ha mga ginsakupan din.

² Iyan haini una ha pagpanlista daw iyan si Cirenio gubernador diyà ta Siria.

³ Aman sa alan ha mga etaw duminuun hu banuwa hu mga gin-apuan dan hu pagpalista.

⁴ Si Jose sa diyà napuun ta Nazaret ha sakup ta Galilea duminiyà daan ta Betlehem ha sakup ta Judea ta sa Betlehem iyan banuwa ha duun imbatà si David sa gin-apuan din.

⁵ Dinuma din si Maria sa tag-asawahen din ha tagkabedes en.

⁶ Su diyà en sidan ta Betlehem iyan en daan haena panahun ha magbatà si Maria.

⁷ Aman migbatà haena hu maama ha iyan kamagulangan ha batà din. Binungkusan din haena hu manggad daw iugsak duun hu balahugà hu mananap ta hurà en sidan makaseled duun hu balay ha hulabungà.

Sa Magbalantay Hu Karniro Daw Sa Mga Balinsuguen Hu Dios

⁸ Amin mga magbalantay hu mga karniro ha tagbantay su daleman duun hu panabtabà ha ubay diyà ta Betlehem.

⁹ Nakahiwal diyà ta kandan sa balinsuguen hu Dios daw nailawan sidan hu anlag hu Dios aman nangahaldekan gayed sidan.

¹⁰ Ba inikagiyan sidan taena ha balinsuguen hu Dios hu “Hari kaw agkangahaldek ta duminini a hu pagsangyaw inyu hu maayad ha tultulanen ha makapalipay hu kaet-etawan.

¹¹ Diyà iman ta Betlehem sa banuwa hi David imbatà en sa Manluluwas hu kaet-etawan ha iyan si Cristo ha Ginuu.

¹² Sa timaan ha iyan en haini ta maahà nuy su batà ha binungkusan hu manggad daw in-ugsak duun hu balahugà hu mananap.”

¹³ Tigkan daan nakahiwal sa madakel ha mga balinsuguen ha tagdayè hu Dios ha tagyanaen

¹⁴ “Dayeen gayed sa Dios diyà ta langit daw magmalinawen sa mga etaw ha pakapalipay hu Dios dini ta kalibutan.”

¹⁵ Su lumikù en diyà ta langit sa mga balinsuguen su mga magbalantay hu mga karniro miglalang-lalang hu kagi dan “Dumiyà kuy ta

Betlehem ta daw maahà taw haena sa impadayag kanuy hu Dios.”

¹⁶ Aman uminagpas sidan hu paghipanaw daw naahà dan si Maria daw si Jose daw su batà ha inugsak duun hu balahugà.

¹⁷ Su maahà dan haena inikagi dan dayun sa in-tutul kandan hu balinsuguen mahitenged taena ha batà.

¹⁸ Nangabeleng sa mga etaw ha nakapaliman taena ha inikagi hu mga magbalantay hu karniro.

¹⁹ Ba si Maria taghenhenaay gayed taena ha naul-olahan.

²⁰ Naman-uli su mga magbalantay hu karniro ha tagdayè hu Dios ta sa inikagi kandan hu balinsuguen natuman gayed.

Sa Pagsirkunsida Ki Jesus

²¹ Su makauma sa ikawalu ha aldaw pigpasirkunsidahan su batà dayun pigngaranan haena hu Jesus ta iyan haena ngaran ha in-ila hu balinsuguen hu Dios su hurà pa kabedes si Maria.

Sa Paghalad Ki Jesus Duun Hu Dios

²² Su mauma sa panahun ha si Jose daw si Maria tagtuman hu tulumanen hu paglimpyu sumalà hu Kasuguan hi Moises inuwit dan si Jesus diyà ta Jerusalem daw ihalad duun hu Dios,

²³ ta nakasulat en duun hu Kasuguan hu Dios ha tagyanaen “Ku maama sa kamagulangan ha batà kinahanglan gayed ha ihalad duun hu Dios.”

²⁴ Amin daan inhalad hi Jose daw hi Maria ta nakasulat en duun hu Kasuguan hu Dios ha tagyanaen “Kinahanglan ha amin daruwa ha limuken daw ku salapati ba sa ihalad.”

²⁵ Amin etaw diyà ta Jerusalem ha tagngaranan ki Simeon saena matareng daw masinimbahen daw tag-angata hu paglibriya hu mga kaliwatan hi Israel. Inulinan haena hu Balaan ha Ispiritu

²⁶ aman impadayag kandin ha daw en haena patay ku maaha din en sa Mesiyas ha sinugù hu Dios.

²⁷ Su uwiten hi Maria daw hi Jose si Jesus diyà ta Timplo hu pagtuman hu tulumanen dan didiyà en daan si Simeon ta impadiyà haena hu Balaan ha Ispiritu.

²⁸ Su maaha en hi Simeon su batà sinapnay din haena daw dayea sa Dios

²⁹ ha tagyanaen

“Dios ha Magbabayà hu alan, tinuman nu gayed sa insaad nu kanak. Iman malinawen en sa henà-henà ku aman timuen ad ikaw,

³⁰ ta naaha kud en sa impadini nu ha Manluluwas

³¹ ha pig-andam nu ta daw malibri sa alan ha kaet-etawan.

³² Iyan haini makailaw hu henà-henà hu kenà mga Judio ta daw matulen dan sa kamatuuran, daw pinaagi kandin sikay sa mga kaliwatan hi Israel madayè daan hu kaet-etawan.”

³³ Si Jose daw si Maria nabeleng taena ha inikagi hi Simeon mahitenged ku batà dan.

³⁴ Dayun inampuan sidan hi Simeon daw ikagi si Maria hu “Saini ha batà nu pinili hu Dios daw iyan haini hinengdan ha sa kaliwatan hi Israel amin duun maluwas daw sa duma masilutan daan. Amin mga timaan ha saini sinugù hu Dios ba tameyesen hu madakel ha mga etaw

³⁵ ta pinaagi kandin madayag sa mga madaet ha henà-henà dan. Maglugul ka gayed mahitenged kandin ta saini kuntrahen hu kaet-etawan.”

³⁶⁻³⁷ Amin daan bahi ha pakasaysay hu igpaikagi hu Dios ha tagngaranan ki Ana sa batà hi Panuel ha kaliwat hi Aser. Saena pitu dà ha tuig nabalun en na iman laas en ta kawaluwan en daw haepat sa tuig din. Aldaw daw ku daleman diyà dà haena tagtimaay ta Timplo hu pagsimba daw amin daan panahun ha agsalang hu pagkaen ta daw hari maelangan sa pag-ampù din.

³⁸ Su diyà pa say Jose duminiyà si Ana ta kandan. Pigpasalamatan din sa Dios mahitenged taena ha batà dayun impadayag din duun hu mga etaw ha nakauma en sa makalibri hu mga kaliwatan hi Israel ha tagsalapen dan.

³⁹ Su matuman en hi Jose daw hi Maria sa alan sumalà hu Kasuguan hu Dios, uminuli sidan duun hu banuwa dan ta Nazaret ha sakup ta Galilea.

⁴⁰ Uminadagi daw mabis-ay si Jesus, matatau daan tungkay daw pigpanalanginan hu Dios.

Sa Pagpan-ahà Ki Jesus Hu Mga Laas Din

⁴¹ Kada tuig agdiyà sa mga laas hi Jesus ta Jerusalem hu pagsaulug taena ha Aldaw hu Paglabay.

⁴² Su sampulù en daw daruwa sa tuig hi Jesus alan sidan duminiyà ta Jerusalem sumalà hu naanadan dan.

⁴³ Su maiwas en sa pagsaulug naman-uli su mga laas hi Jesus ba hurà dan katun-i ha si Jesus migpatabun diyà ta Jerusalem.

⁴⁴ Tumenged ta madakel sidan sa taghipanaw abi dan ha nakaduma en si Jesus kandan. Ba

su nangkaaldaw en sa kahipanaw dan pinan-ahà dan si Jesus duun hu mga kadumahan daw mga amigu dan.

⁴⁵ Ba hurà dan gayed katulen aman luminikù sidan diyà ta Jerusalem hu pagpan-ahà kandin.

⁴⁶ Su ikatulu en ha aldaw human dan naahà si Jesus ha tagpinuuwà diyà ta Timplo дума hu mga manunudlù ta tagpalilimanà daw tagpangingin-saay kandan.

⁴⁷ Sa alan ha nakapaliman kandin nangabeleng gayed hu pagsabut hi Jesus daw hu pagpanubag din.

⁴⁸ Su maahà en haena hi Jose daw hi Maria nangabeleng gayed sidan. Aman inikagiyan hi Maria hu “Imbà nu buhata haini dini ta kanay ta sikay ki Jose nasamukan gayed hu pagpan-ahaay ikaw?”

⁴⁹ Ba tuminubag si Jesus hu “Imbà a inyu tagpan-ahaaya? Hurà nuy ba diay katun-i ha kinahanglan ha dini a gayed taini ha balay hu Amay ku?”

⁵⁰ Ba hurà dan kasabut sa kahulugan taena ha inikagi hi Jesus.

⁵¹ Dayun duminuma si Jesus diyà ta Nazaret daw migmatinumanen gayed kandan, ba taghenaayen gayed haena hi Maria.

⁵² Mig-iseg gayed sa katatau hi Jesus daw uminadagi daan ha nakapalipay hu Dios daw hu mga etaw.

3

*Sa Pagpanunultul Hi Juan Ha Bautista
(Lucas 3:1-18; Mateo 3:1-12; Marcos 1:1-8; Juan*

1:19-28)

¹ Su sampulù en daw lalima ha tuig sa pagkahari hi Tiberio Cesar diyà ta Roma, si Poncio Pilato iyan daan gubernador diyà ta Judea daw si Herodes iyan hari diyà ta Galilea. Sa suled din ha si Felipe iyan daan hari diyà ta Iturea daw ta Triconitis, daw si Lisantias iyan hari diyà ta Abilene.

² Duun taena ha panahun si Anas daw si Caifas iyan mga tungkay labaw ha sinaligan hu paghalad.

Su duun si Juan ha batà hi Zacarias taena ha pinakabulung-bulung ha lugar napaliman din sa lalang hu Dios

³ aman huminipanaw payanaen duun hu mga banuwa ubay diyà ta Wahig ta Jordan. Iyan haini intultul din sa “Maghinulsul kaw ta daw mapasaylu sa mga salà nuy daw magpabautismu kaw.”

⁴ Iyan en haena lalang hu Dios ha insulat hi Isaias sa propita ha tagyanaen

“Amin etaw ha magkulahiay duun hu pinakabulung-bulung ha lugar ha magyanaen ‘Andama sa ag-agiyon hu Ginuu daw tul-ida nuy sa dalan.

⁵ Tambuni sa alan ha mga dal-ug daw sa mga bubungan pataga nuy. Tul-ida sa balikungan daw sa mga madaet ha dalan pandayai nuy.

⁶ Dayun maahà hu kaet-etawan sa Manluluwas ha sinugù hu Dios.’ ”

⁷ Su maahà hi Juan sa mga kaet-etawan ha tagpabautismu kandin inikagiyan din sidan hu “Sinyu sa mga bunsalagan, sin-u sa mig-ikagi inyu

ha dumini kaw ta kanak? Abi nuy gid ha mapulaguyan nuy sa silut inyu hu Dios.

⁸ Ku laus ha mighinulsul kaw en hu mga salà nuy ipaahà nuy haena pinaagi hu maayad ha buhat. Hari kaw magsalig ha mga kaliwatan kaw hi Abraham ta ikagiyen ku inyu ha mahimu hu Dios buhata haini sa mga batu ha kaliwatan daan hi Abraham.

⁹ Sa tagpamilay andam en hu pagpilay hu mga kayu. Sa kayu ha madaet sa bunga din agpilayen daw bigsuli.”

¹⁰ Ba sa kaet-etawan nanginginsà ki Juan hu “Inu man sa kinahanglan ha buhaten day ta daw mapulaguyan day sa kapauk hu Dios?”

¹¹ Tinubag sidan hi Juan hu “Sa daruwa sa pinaksuy din kinahanglan ha iila din sa sabuwa duun hu hurà din daw saena ha amin din pagkaen mag-ila daan.”

¹² Sa mga manunukut hu buhis duminiyà ki Juan ta tagpabautismu daan aman nanginginsà sidan hu “Manunudlù, inu man sa kinahanglan ha buhaten day?”

¹³ Inikagiyen din sidan ha “Ku manukut kaw hu buhis hari kaw manlimbung.”

¹⁴ Dayun amin daan mga sundalu ha nanginginsà kandin hu “Inu man sa kanay ha buhaten?”

Inikagiyen din daan sidan hu “Hari kaw man-alapì pinaagi hu pagpanhulgà daw hu pagbutang-butang daw kinahanglan ha ikalipay nuy en gayed sa suhul nuy.”

¹⁵ Su mapaliman haena hu mga etaw pighenhenaay dan dayun si Juan ku iyan en ba su Mesiyas ha tagsalapen dan.

¹⁶ Ba inikagiyan sidan hi Juan hu “Diyà a ta wahig agpamautismu inyu ba amin pa makadini ha labaw di kanak ta bisan sa paghukad hu sapatun din kenà a gayed angayan duun. Sa kandin ha igbautismu iyan sa paulinan kaw kandin hu Balaan ha Ispiritu daw masunug sa madaet diyan ta inyu.

¹⁷ Agkailing haena hu taggunas ha sa malinggas iyan din igtagù duun hu bugawan ba sa ukap agbigsulan ha harì en mapedengan.”

¹⁸ Amin daan дума ha mga paagi hu pagtudlù hi Juan hu Maayad ha Tultulanen duun hu kaetawan.

¹⁹ Duun taena ha panahun binaldeng hi Juan si Hari Herodes ta inasawa din si Herodias sa asawa hu suled din daw amin pa дума ha madaet ha buhat hi Herodes.

²⁰ Ba kenà haena iyan dà ta impapurisu din pa gayed si Juan.

Sa Pagbautismu Ki Jesus

(Lucas 3:21-22; Mateo 3:13-17; Marcos 1:9-11)

²¹ Su tagbautismuwan hi Juan sa mga etaw binautismuwan din daan si Jesus. Su tag-ampù pa si Jesus napuwaan sa langit

²² daw migbulus diyà ta kandin sa Balaan ha Ispiritu ha agkailing hu salapati. Amin lageng ha napuun diyà ta langit ha tagyanaen “Iyan en haini pinalanggà ku ha Batà ha tigkabayà-bayà ku.”

Sa Kapuun Hi Jesus

(Lucas 3:23-38; Mateo 1:1-17)

²³ Su katluan en sa tuig hi Jesus suminugud haena hu pagtudlù. Sumalà hu paghenà-henà hu

mga etaw si Jesus iyan batà hi Jose. Si Jose batà hi Heli.

²⁴ Si Heli batà hi Matat. Si Matat batà hi Levi. Si Levi batà hi Melki. Si Melki batà hi Jana. Si Jana batà hi Jose.

²⁵ Si Jose batà hi Matatias. Si Matatias batà hi Amos.

²⁶ Si Amos batà hi Nahum. Si Nahum batà hi Esli. Si Esli batà hi Nagai. Si Nagai batà hi Maat. Si Maat batà hi Matatias. Si Matatias batà hi Semein. Si Semein batà hi Josec. Si Josec batà hi Joda.

²⁷ Si Joda batà hi Joanan. Si Joanan batà hi Resa. Si Resa batà hi Zorobabel. Si Zorobabel batà hi Salatiel. Si Salatiel batà hi Neri.

²⁸ Si Neri batà hi Melki. Si Melki batà hi Adi. Si Adi batà hi Cosam. Si Cosam batà hi Elmadam. Si Elmadam batà hi Er.

²⁹ Si Er batà hi Josue. Si Josue batà hi Eliezer. Si Eliezer batà hi Jorim. Si Jorim batà hi Matat. Si Matat batà hi Levi.

³⁰ Si Levi batà hi Simeon. Si Simeon batà hi Juda. Si Juda batà hi Jose. Si Jose batà hi Jonam. Si Jonam batà hi Eliakim.

³¹ Si Eliakim batà hi Melea. Si Melea batà hi Mena. Si Mena batà hi Matata. Si Matata batà hi Natan. Si Natan batà hi David.

³² Si David batà hi Jese. Si Jese batà hi Obed. Si Obed batà hi Boez. Si Boez batà hi Salmon. Si Salmon batà hi Naason.

³³ Si Naason batà hi Aminadab. Si Aminadab batà hi Admin. Si Admin batà hi Arni. Si Arni batà hi Esrom. Si Esrom batà hi Fares. Si Fares batà hi Juda.

³⁴ Si Juda batà hi Jacob. Si Jacob batà hi Isaac. Si Isaac batà hi Abraham. Si Abraham batà hi Tara. Si Tara batà hi Nahor.

³⁵ Si Nahor batà hi Serug. Si Serug batà hi Reu. Si Reu batà hi Peleg. Si Peleg batà hi Eber. Si Eber batà hi Sela.

³⁶ Si Sela batà hi Cainan. Si Cainan batà hi Arfacad. Si Arfacad batà hi Sem. Si Sem batà hi Noe. Si Noe batà hi Lamec.

³⁷ Si Lamec batà hi Matusela. Si Matusela batà hi Enoc. Si Enoc batà hi Jared. Si Jared batà hi Maleleel. Si Maleleel batà hi Cainan.

³⁸ Si Cainan batà hi Enos. Si Enos batà hi Set. Si Set batà hi Adan. Si Adan iyan binuhat hu Dios.

4

Sa Pagpanulay Ki Jesus

(Lucas 4:1-13; Mateo 4:1-11; Marcos 1:12-13)

¹ Uminawà si Jesus diyà ta Jordan ha inulinan en hu Balaan ha Ispiritu daw inuwit haena hu Balaan ha Ispiritu duun hu pinakabulung-bulung ha lugar

² ha duun daan sinulay hi Satanas seled hu kapatan ha aldaw. Duun taena ha panahun suminalang si Jesus hu pagkaen aman su maiwas en haena tungkay gayed nauhul.

³ Inikagiyan hi Satanas ha “Ku Batà ka hu Dios ikagiya haini sa mga batu ha mabuhat ha supas.”

⁴ Ba tuminubag si Jesus hu “Sa lalang hu Dios nakasulat en ha tagyanaen ‘Kenà iyan dà igkayay hu etaw sa kalan-enen.’ ”

⁵ Dinuma si Jesus hi Satanas duun hu bubungan dayun tigkan din impaahà ki Jesus sa alan ha mga ginharian ta kalibutan

⁶⁻⁷ daw inikagiyan din si Jesus ha “Ku simbahan a ikaw sainsi ha agkaahà nu ig-ila ku ikaw ta daw

pagharian nu, ta saini in-ila kanak ta daw makaila ku hu bisan sin-u ha agpilien ku.”

⁸ Ba si Jesus tuminubag hu “Sa lalang hu Dios nakasulat en ha tagyanaen ‘Iyan dà sa Dios ha Magbabayà hu alan angayan ha simbahen daw alagaran.’ ”

⁹ Dayun si Jesus dinuma en paman hi Satanas duun hu kinatangkawan ha atep taena ha Timplo diyà ta Jerusalem daw ikagiya ha “Ku Batà ka hu Dios sabay ka duun taini

¹⁰ ta sa insulat ha lalang hu Dios tagyanaen ‘Suguen hu Dios sa mga balinsuguen hu pagbantay ikaw

¹¹ daw tamuken ka kandan ta daw hari ka mabugel.’ ”

¹² Ba tuminubag si Jesus hu “Sa lalang hu Dios nakasulat en ha tagyanaen ‘Hari agsulaya sa Dios ha Magbabayà hu alan.’ ”

¹³ Su mapengahan en hi Satanas buhata sa alan ha paagi din hu pagsulay inawaan din si Jesus hu mababà ha panahun.

Sa Puunaan Hu Pagtudlù Hi Jesus

(Lucas 4:14-15; Mateo 4:12-17; Marcos 1:14-15)

¹⁴ Luminikù si Jesus diyà ta probincia ta Galilea ha ginaheman hu Balaan ha Ispiritu daw sa tultulanen mahitenged kandin nakalekep duun hu alan ha mga banuwa diyà.

¹⁵ Migtudlù haena duun hu mga simbahan hu mga Judio daw dinayè hu kaet-etawan.

Si Jesus Diyà Ta Nazaret

(Lucas 4:16-30; Mateo 13:53-58; Marcos 6:1-6)

16 Duminiyà si Jesus ta Nazaret ha duun daan mig-adagi. Sumalà hu batasan din ku Sabado ha iyan Aldaw hu Paghimlay duminuun haena hu simbahan hu mga Judio. Dayun huminitindeg hu pagbasa hu lalang hu Dios

17 aman in-ila kandin sa balasahen ha insulat hi Isaias sa propita. Binekal din haena duun hu agkabayaan din agbasaha ha tagyanaen

18 “Sa Balaan ha Ispiritu ha sinugù hu Dios uminulin dini ta kanak tumenged ta pinili a kandin ha magsangyaw hu Maayad ha Tultulanen duun hu mga makaluluuy. Impadini a kandin ta daw matultulan ku sa mga purisu ha malibri sidan daw sa mga buta makaindan, mabuligan ku daan sa agdaeg-daegen

19 daw tultulan ku daan sidan ha makauma sa panahun ha luwasen hu Dios sa kaet-etawan.”

20 Su makapenga si Jesus magbasa inlikù din su balasahen duun ku mig-ila kandin dayun mininuu hu pagtudlù. Sa mga etaw uminahà diyà ta kandin

21 aman inikagiyan din sidan hu “Iman taini ha aldaw saini ha lalang hu Dios ha pigbasa ku natuman en.”

22 Sa alan ha nakapaliman kandin migdayè kandin daw nabeleng daan sidan hu maayad ha lalang hi Jesus aman nanginginsà sidan hu “Kenà ba batà dà man hayana hi Jose?”

23 Ba inikagiyan sidan hi Jesus hu “Amin duma inyu ha nakahenà-henà hu ‘Mananambal, unaha bulunga sa ikaw ha dalu. Buhata daan duun taini

ha banuwa nu sa napaliman day ha binuhat nu diyà ta Capernaum.’ ”

²⁴ Minikagi pa si Jesus hu “Laus gayed sa ag-ikagiyen ku inyu ha sa propita hari agdawaten duun hu kandin ha banuwa.

²⁵ Ikagiyen ku inyu ha su anay ha panahun pa hi Elias sa propita nakauma sa kauhul tumenged ta hurà udan hu tatulu ha tuig daw tengà. Madakel ha mga Judio ha mga balu ha bahi sa miglised,

²⁶ ba si Elias hurà ipadiyà hu Dios ta kandan ta duun dà taena ha balu ha bahi ha kenà Judio diyà ta Sarepta ha sakup ta Sidon.

²⁷ Daw su anay ha panahun pa hi Eliseo sa propita daan madakel gayed sa mga Judio ha mga sanglahen, ba duun taena iyan dà naulian si Naaman sa kenà Judio ha taga-Siria.”

²⁸ Su mapaliman haena hu mga etaw diyà ta simbahan tungkay gayed sidan nangapauk.

²⁹ Aman huminitindeg sidan daw abuga si Jesus duun taena ha banuwa, dayun ginuyud dan haena duun ku dalama ta agkabayaan dan en ngaay aghuluga.

³⁰ Ba si Jesus luminubuk duun ku mga etaw dayun hipanaw.

*Sa Etaw Ha Inulinan Hu Busaw
(Lucas 4:31-37; Marcos 1:21-28)*

³¹ Duminiyà si Jesus ta Capernaum ha sakup ta Galilea daw nanudlù diyà su Aldaw hu Paghimlay.

³² Sa kaet-etawan nangabeleng gayed ta sa pag-tudlù hi Jesus amin duun gahem.

³³ Diyà ta simbahan amin etaw ha inulinan hu busaw ha tagkulahiay hu kagi din

³⁴ “Jesus ha taga-Nazaret, inu sa labet nu kanay? Duminini ka ba hu pagsilut kanay? Agkakilala ku ikaw ha sinugù ka hu Dios.”

³⁵ Ba binaldeng haena hi Jesus hu kagi din “Hagteng ka daw awà ka diyan tayan.” Pinaagi hu gahem ku busaw nabantang su etaw duun hu atubangan dan dayun guminuwà su busaw, ba su etaw hurà kabugel.

³⁶ Sa alan ha mga etaw diyà nangabeleng gayed daw miglalang-lalang hu kagi dan “Inu gid haini ha katudluanan? Ta saini ha etaw amin din gahem ha bisan sa mga busaw agkabugaw din.”

³⁷ Sa tultulanen mahitenged ki Jesus nakalekep duun hu alan ha ubayà ha mga banuwa diyà.

Sa Pagbulung Hu Mga Etaw

(Lucas 4:38-41; Mateo 8:14-17; Marcos 1:29-34)

³⁸ Uminawà si Jesus diyà ta simbahan daw duminiyà ta balay hi Simon. Agkagenaw sa ugang ha bahi hi Simon daw hinangyù dan si Jesus ha buligan din haena,

³⁹ aman inubayan din dayun naulian. Sagunà haena migbangun daw sugbahi say Jesus.

⁴⁰ Su madani en agpanukilem pinan-uwit hu mga etaw diyà ki Jesus sa mga etaw ha hurà magiling sa dalu dan, dayun dinampà sidan hi Jesus aman alan sidan naulian.

⁴¹ Amin daan madakel ha mga busaw ha namangguwà duun hu mga etaw ha tagkulahiay hu kagi dan “Iyan ka gayed Batà hu Dios.” Ba binaldeng sidan hi Jesus ha harì mag-ikagiyà ta nakilala dan en ha si Jesus iyan su Mesiyas.

Sa Pagpanudlù Hi Jesus Duun Hu Mga Simbahan

(Lucas 4:42-44; Marcos 1:35-39)

⁴² Su maselem en huminipanaw si Jesus payanaen duun hu pinakabulung-bulung ha lugar aman pinan-ahà haena hu mga etaw. Su maahà dan en si Jesus pighawidan dan diyà ta kandan.

⁴³ Ba inikagiyan din sidan hu “Kinahanglan gayed ha sa Maayad ha Tultulanen mahitenged hu pagharì hu Dios isangyaw ku daan duun hu duma ha mga banuwa ta iyan haini indini ku ta kalibutan.”

⁴⁴ Aman nanudlù haena duun hu mga simbahan hu mga Judio diyà ta Judea.

5

Sa Pag-umaw Hu Tatulu Ha Mamamaling

(Lucas 5:1-11; Mateo 4:18-22; Marcos 1:16-20)

¹ Amin aldaw ha diyà si Jesus tagtiyadeg ta kilid taena ha Danaw ta Genesaret ha inamul-amulan hu madakel tungkay ha mga etaw ha agkabayà agpaliliman hu lalang hu Dios.

² Naahà din diyà ta kilid ta danaw sa daruwa ha baruwa ba kuminawas en sa taglulan duun ta aghenawan dan en sa mga baling dan.

³ Aman luminulan si Jesus duun taena ha baruwa hi Simon daw ikagiya din haena ha iiseg su baruwa diyà ta wahig. Dayun mininuu duun daw panudlù hu mga etaw.

⁴ Su makapenga si Jesus mag-ikagi sinugù din dayun si Simon hu “Idusù haini sa baruwa diyà

tayà ha madalem daw ilabya sa baling nuy ta daw makatimù kaw hu sedà.”

⁵ Ba si Simon tuminubag ha “Luminam-ag kay en gan hu pagpamaling ba hurà kay gayed makatimù. Ba tumenged ta insugù nu haini buhaten day gayed.”

⁶ Su ilabya dan en sa mga baling nakatimù sidan hu madakel tungkay ha sedà aman apit en agkayahà sa mga baling dan.

⁷ Kinapayan dan su mga дума dan duun ku sabuwa ha barutu ta daw mabuligan sidan. Dayun su daruwa ha barutu napunù-punù gayed hu mga sedà na apit en daan haena agkalened.

⁸ Su maahà hi Simon Pedro su nahitabù luminuhud diyà ta atubangan hi Jesus daw ikagi hu “Awà ka dini ta kanak, Ginuu, ta makasasalà a gayed.”

⁹ Naikagi haena hi Simon ta nangabeleng gayed sidan taena ha madakel tungkay ha mga sedà ha natimù dan.

¹⁰ Iling daan ha nangabeleng si Santiago daw si Juan sa mga batà hi Zebedeo ha mga дума hi Simon.

Dayun inikagiyan hi Jesus si Simon hu “Harì ka agkasamuk ta sugud iman mamamaling kad hu mga etaw.”

¹¹ Aman su guyuden dan en su barutu dan diyà ta gaun inawaan dan sa alan daw pamanduma ki Jesus.

Sa Pagbulung Hu Sanglahen

(Lucas 5:12-16; Mateo 8:1-4; Marcos 1:40-45)

¹² Su duun si Jesus hu sabuwa ha banuwa amin diyà etaw ha sanglahen. Su maahà din si Jesus

luminuhud dayun diyà ta kandin daw hangyù hu “Ginuu, ku mabayà ka ngaay bulungen a ikaw taini ha mahugaw ha dalu ku.”

¹³ Dinampà hi Jesus su sanglahen daw ikagiyi hu “Agkabayà a aman maulian kad.” Sagunà haena naulian.

¹⁴ Dayun binalaudan hi Jesus hu “Hari ka manunultul hu bisan sin-u ba dumuun ka taena ha sinaligan hu paghalad ta daw masusi din ha naulian kad en. Maghalad ka sumalà hu Kasuguan hi Moises ta daw malimpyuwan ka daw matun-an hu mga etaw ha naulian kad en.”

¹⁵ Ba sa tultulanen mahitenged ki Jesus bà dà nasì nakalekep duun hu madiyù ha mga banuwa, aman madakel tungkay ha mga etaw sa nangaamul-amul diyà ta kandin ta daw mapaliman dan sa tigtudlù din daw maulian daan sa mga dalu dan.

¹⁶ Ba mahies ag-awà si Jesus duun hu mga etaw ta agduun haena hu pinakabulung-bulung ha lugar hu pag-ampù.

*Sa Pagbulung Hu Piglantung Ha Etaw
(Lucas 5:17-26; Mateo 9:1-8; Marcos 2:2-12)*

¹⁷ Amin aldaw ha su tagpanudlù si Jesus amin daan tagpinuu ha mga Fariseo daw mga manunudlù hu Kasuguan ha napuun duun hu alan ha mga banuwa ha sakup ta Galilea daw ta Judea daw diyà daan ta Jerusalem. Si Jesus ginaheman hu Dios ta daw maulian din sa agkangadaluwan.

¹⁸ Amin mga etaw ha nakauma ha taglantung hu minatay en sa dibaluy ha lawa din. Agkabayaan dan ngaay ag-uwita haena diyà ta seled ta balay duun hu atubangan hi Jesus

19 ba tumenged ta madakel tungkay sa mga etaw hurà sidan makaseled. Aman namanahik sidan diyà ta atep daw pusuwi sa tenged hi Jesus dayun hinawil dan daan su agkadaluwan duun hu atubangan hi Jesus sa nalibutan hu madakel tungkay ha mga etaw.

20 Su matun-an hi Jesus ha adagi gayed sa pagsalig dan inikagiyan din su agkadaluwan hu “Napasaylu en sa mga salà nu.”

21 Sa mga manunudlù hu Kasuguan daw sa mga Fariseo nakahenà-henà hu “Sin-u man haini sa tagtameyes hu Dios? Ta iyan dà gayed sa Dios makapasaylu hu salà.”

22 Ba sa mga henà-henà dan natun-an hi Jesus aman inikagiyan din sidan hu “Imbà kaw taghenà-henaay hu iling tayan?”

23 Inu diay sa malumu ha ikagiyan duun taini ha agkadaluwan? Iyan ba sa ‘Napasaylu en sa mga salà nu’ daw ku iyan ba sa ‘Bangun kad en daw hipanaw’?

24 Ba iman igpaahà ku inyu ha siak sa Suled hu Kaet-etawan amin ku kagahem dini ta kalibutan hu pagpasaylu hu mga salà.” Aman inikagiyan din su etaw ha minatay en sa dibaluy ha lawa din hu “Bangun kad, luluna sa banig nu daw uli kad en.”

25 Sagunà haena minangun daw uwita su banig din dayun uli ha tagdayè hu Dios.

26 Sa alan ha mga etaw nangabeleng daw dinayè dan daan sa Dios hu kagi dan “Belenganen gayed sa naahà taw iman.”

Sa Pag-umaw Ki Levi

(Lucas 5:27-32; Mateo 9:9-13; Marcos 2:13-17)

²⁷ Su maiwas en haena huminipanaw si Jesus, dayun naahà din sa tagpinuu ha tagpanukut hu buhis ha tagngaranan ki Levi. Inikagiyan din haena ha “Dumuma ka kanak.”

²⁸ Aman huminitindeg si Levi daw inawaan din sa alan dayun дума ki Jesus.

²⁹ Miggastu si Levi diyà ta balay din para ki Jesus. Madakel ha mga manunukut hu buhis daw дума pa ha mga etaw sa nakigsalu kandan.

³⁰ Ba sa mga Fariseo daw sa mga sakup dan ha manunudlù hu Kasuguan migtamudmud duun hu mga tinun-an hi Jesus ha tagyanaen “Imbà kaw pakigsalu hu mga limbungan ha mga manunukut hu buhis daw hu mga masinupaken?”

³¹ Ba tuminubag si Jesus hu “Sa hari agkadaluwan hari daan tagpabulung, ba sa agkadaluwan tagkinahanglan hu mamumulung.

³² Sa pagdini ku kenà para hu mga matareng en ba sa tuyù ku iyan sa mga makasasalà ta daw maghinulsul sidan.”

Sa Pangingsà Mahitenged Hu Pagsalang Hu Pagkaen

(Lucas 5:33-39; Mateo 9:14-17; Marcos 2:18-22)

³³ Amin mga etaw ha minikagi diyà ki Jesus hu “Sa mga sumusunud hi Juan ha Bautista daw sa mga sumusunud hu mga Fariseo mahies tagsalang hu pagkaen ta daw hari maelangan sa pag-ampù dan, ba sa ikaw ha mga tinun-an hari gayed tagsalang.”

³⁴ Ba tuminubag si Jesus hu “Mabaluy ba diay ku amin kaamulan ha sa mga inimbita hari kumaen

ku diyà pa ta kandan sa agpangasawa? Hari gayed haena mabaluy.

³⁵ Ba mauma sa panahun ha ipaawà en diyà ta kandan su agpangasawa daw human sidan agsalang hu pagkaen.”

³⁶ Amin pa pananglitan ha inikagi hi Jesus kandan ha tagyanaen “Hurà etaw ha agtapikan din hu bag-u ha manggad sa daan en ha pinaksuy, ta ku buhaten din haena mahigbit sa bag-u ha manggad daw nangkalain ha pag-ahaen ku makaamul duun hu daan en.

³⁷ Iling daan ha hurà etaw ha itagù din sa bag-u pa ha binu duun hu daan en ha talaguay ha anis, ta ku buhaten din haena bà dà magbutu daw kahudhud su binu.

³⁸ Kinahanglan gayed ha sa bag-u pa ha binu duun dà daan itagù hu bag-u pa ha talaguay.

³⁹ Sa mga etaw ha naanad en pag-inum hu daan ha binu hari agkabayà ag-inum hu bag-u ta maayad kun sa daan en di hu bag-u pa.”

6

Sa Tagbayà Hu Aldaw Hu Paghimlay (Lucas 6:1-5; Mateo 12:1-8; Marcos 2:23-28)

¹ Amin aldaw hu Sabado ha nakaagi say Jesus duun hu uma. Su taghipanaw sidan namanimù sa mga tinun-an din hu bunga taena ha mga pamulahaen duun daw kinaen dan.

² Ba amin mga Fariseo diyà ha nanginginsà hu “Imbà nuy supaka sa Kasuguan mahitenged hu Aldaw hu Paghimlay?”

³ Ba tuminubag si Jesus ha “Hurà nuy ba diay kabasa haena sa binuhat hi David su mangauhul sidan hu mga duma din?

⁴ Sumineled haena duun ku Tabernaculo daw kan-a su supas ha inhalad duun hu Dios dayun inilahan din su mga duma din bisan ku para dà ngaay haena hu mga sinaligan hu paghalad.”

⁵ Dayun inikagiyan sidan hi Jesus hu “Siak sa Suled hu Kaet-etawan iyan a tagbayà hu Aldaw hu Paghimlay.”

Sa Pagbulung Hu Kimay

(Lucas 6:6-11; Mateo 12:9-14; Marcos 3:1-6)

⁶ Duun hu lain en paman ha Sabado sumineled si Jesus duun hu simbahan hu mga Judio daw panudlù diyà. Amin daan etaw diyà ha kimay sa kawananan ha alima din.

⁷ Sa mga manunudlù hu Kasuguan daw sa mga Fariseo tagpan-ahà hu katarengan ta daw makasumbung dan si Jesus aman binantayan dan ku bulungen din ba haena duun hu Aldaw hu Paghimlay.

⁸ Ba natun-an hi Jesus sa henà-henà dan aman inikagiyan din su etaw ha nakimay hu “Hitindeg ka duun hu atubangan hu mga etaw.” Aman huminitindeg su kimay.

⁹ Dayun ininsaan sidan hi Jesus hu “Inu sa intugut hu Kasuguan ha buhaten taw duun hu Aldaw hu Paghimlay? Iyan ba sa pagbuhat hu maayad daw ku iyan ba sa madaet? Iyan ba sa pagluwas hu etaw daw ku iyan ba sa pagdaet kandin?”

¹⁰ Pig-ahà sidan hi Jesus daw ikagiyi su kimay ha “Bunhata sa alima nu.” Su bunhaten din haena sagunà naulian.

¹¹ Ba su mga Fariseo nangapauk gayed aman miglalang-lalang sidan ku inu sa buhaten dan ki Jesus.

Sa Pagpili Hi Jesus Hu Mga Apostoles

(Lucas 6:12-16; Mateo 10:1-4; Marcos 3:13-19)

¹² Duun taena ha panahun duminuun si Jesus hu buntud daw luminam-ag mag-ampù duun hu Dios.

¹³ Su maselem en inamul-amul din sa mga sumusunud din, dayun pinili din sa sampulù daw daruwa daw pigngaranan din sidan ha mga apostoles.

¹⁴ Saena iyan si Simon ha pigngaranan din ki Pedro daw si Andres sa suled din, si Santiago daw si Juan, si Felipe daw si Bartolome,

¹⁵ si Mateo daw si Tomas, si Santiago sa batà hi Alfeo daw si Simon ha tagngaranan hu Patriyota,

¹⁶ si Judas sa batà hi Santiago daw si Judas Iscariote ha iyan miglimbung ki Jesus.

Sa Pagbulung Hu Madakel Ha Agkadaluwan

(Lucas 6:17-19; Mateo 4:23-25)

¹⁷ Tuminubang si Jesus daw sa mga sumusunud din payanaen duun hu patag. Diyà daan sa madakel tungkay ha mga sumusunud din daw amin daan mga etaw ha nangapuun diyà ta Jerusalem daw duun hu alan ha mga banuwa ha sakup ta Judea daw hu mga banuwa ha kilid ta dagat ha ubayà ta Tiro daw ta Sidon.

¹⁸ Saena ha mga etaw duminiyà ki Jesus hu pagpaliliman kandin daw hu pagpabulung hu mga dalu dan daw amin daan pigpasipalahan hu mga busaw ha naulian.

¹⁹ Sa agkangadaluwan agkabayà gayed ag-ibit kandin ta amin din gahem daw nangaulian din sa alan ha mga dalu dan.

*Sa Kalipay Iman Daw Sa Kalugul Asem
(Lucas 6:20-26; Mateo 5:1-12)*

²⁰ Sumininalu si Jesus duun hu mga sumusunud din daw ikagi hu “Sinyu sa makaluluuy iman, malipayen kaw gayed ta agharian kaw hu Dios.

²¹ “Sinyu sa agkangauhul iman, malipayen kaw gayed ta mangabuhì kaw dà.

“Sinyu sa taglugul iman, malipayen kaw dà asem.

²² “Malipayen kaw gayed ku kuntrahen kaw hu mga etaw daw hari kaw en kandan pagsimahan, ku sulaen kaw daan daw tameyesen kaw tumenged kanak siak sa Suled hu Kaet-etawan.

²³ Ikalipay nuy gayed haena ta adagi tungkay sa igbales inyu hu Dios diyà ta langit, ta iyan daan haena binuhat dan duun hu mga propita.

²⁴ “Sinyu sa mga sapian iman, kahid-u nuy gayed ta natimù nuy en sa pakapalipay inyu.

²⁵ “Sinyu sa nangabuhì iman, kahid-u nuy gayed ta mauhul kaw dà asem.

“Sinyu sa tagpatawahà iman, kahid-u nuy gayed ta maglugul kaw dà asem.

²⁶ “Kahid-u nuy gayed sinyu sa tagdayeen iman hu mga etaw ta iyan haena binuhat hu mga ginapuan dan duun hu biduen ha mga propita.

*Sa Katudluanan Mahitenged Hu Pagpalanggà
(Lucas 6:27-36; Mateo 5:43-48; 7:12)*

²⁷ “Sinyu sa tagpaliliman kanak, ikagiyen ku inyu ha palanggaa nuy sa mga kuntra nuy daw buhati hu maayad haena sa tagdumut inyu.

²⁸ Ampui nuy haena sa tagtungayaw daw sa tagpasipala inyu ha mapanalanginan sidan hu Dios.

²⁹ Ku amin etaw ha laparuwen din sa dibaluy ha pipi nuy ipalaparua daan sa dibaluy. Ku amin etaw ha ag-agaw hu pinaksuy nuy iila en daan kandin sa kamasita nuy.

³⁰ Ku amin manayù diyan ta inyu ilahi nuy, daw ku amin tumimù hu mga butang nuy hari nuy en haena bawien diyà ta kandin.

³¹ Ku inu sa agkabayaan nuy ha buhaten diyan ta inyu hu mga duma nuy iyan daan haena buhaten nuy diyà ta kandan.

³² “Ku iyan dà palanggaen nuy sa daan en tagpalanggà inyu hurà taena pulus ta bisan sa mga makasasalà tagbuhaten dan daan haena.

³³ Daw ku iyan dà buhatan nuy hu maayad sa tagbuhaten daan hu maayad diyan ta inyu hurà taena pulus ta bisan sa mga makasasalà tagbuhaten dan daan haena.

³⁴ Ku iyan nuy dà daan sambayan sa natun-an nuy en ha makailis dà saena hurà din pulus, ta bisan sa mga makasasalà agsambayan dan daan sa makasasalà ta natun-an dan ha makailis daan haena.

³⁵ Ba ikagiyen ku inyu ha palanggaa nuy sa mga kuntra nuy daw buhati sidan hu maayad. Sambayi daan sidan ha hari kaw en magsalap

hu ilis. Ku buhaten nuy haena adagi gayed sa bales inyu daw iyan haena timaan ha batà kaw gayed hu Dios ha Magbabayà hu alan, ta sa Dios maluluy-en bisan duun hu mga madaet ha mga etaw daw hu hari tagpasalamat diyà ta kandin.

³⁶ Kahid-uwi nuy sa bisan sin-u iling hu Dios ha Amay nuy ha nahid-u daan hu bisan sin-u.

Sa Paghukum

(Lucas 6:37-42; Mateo 7:1-5)

³⁷ “Hari nuy aghukumi sa дума ha mga etaw daw hari kaw daan hukuman hu Dios. Pasayluwa nuy haena sa nakasalà diyan ta inyu daw pasayluwen kaw daan hu Dios.

³⁸ Mag-ila kaw daw ilahan kaw daan hu Dios, ta ku inu kadakel sa ig-ila nuy iyan daan haena kadakel hu ig-ila din inyu daw labaw pa iman sa iila din di hu kinahanglanen nuy.”

³⁹ Inikagiyen daan sidan hi Jesus taini ha pananglitan ha tagyanaen “Hari gayed mabaluy ha kipitan hu etaw ha buta sa дума din ha buta daan, ta ku buhaten din haena mangahulug gayed sidan duun hu bangbang.

⁴⁰ Sa tagpatudlù kenà labaw di hu tagtudlù kandin ba ku makapenga en sa tagtudluan mailing dà daan haena hu migtudlù kandin.

⁴¹ “Imbà nuy man tag-ahaaya sa puling hu дума nuy? Hurà nuy ba diyay katun-i ha sa inyu ha puling iling kaadagi hu batang?

⁴² Imbà kaw tag-ikagi ha ag-awaen nuy haena sa atiyuay ha puling hu дума nuy ha sa inyu ha puling bà daan su batang? Sinyu sa tagpasibù-sibù, unahen nuy gayed awaen sa puling nuy ha

bà su batang na ku makaindan kaw en human nuy dayun awaa sa nakapuling duun hu duma nuy.

Sa Bunga Hu Pamulahen

(Lucas 6:43-45; Mateo 7:16-20; 12:33-35)

⁴³ “Sa maayad ha kayu pulus dà gayed maayad sa bunga din, ba sa madaet ha kayu madaet en daan sa bunga din.

⁴⁴ Agkakilala taw sa kayu pinaagi hu bunga din ta hari kuy makapanimù hu libas daw hu bugkà duun hu sampinit.

⁴⁵ Sa maayad ha etaw maayad daan sa agkaikagi din tumenged ta maayad sa henà-henà din, ba sa madaet ha etaw madaet daan sa agkaikagi din tumenged ta madaet sa henà-henà din. Ta ku inu sa duun hu henà-henà hu etaw iyan daan haena agkaikagi din.

Sa Daruwa Ha Migbalay

(Lucas 6:46-49; Mateo 7:24-27)

⁴⁶ “Imbà a inyu tagngarani ha Ginuu nuy ba hari kaw agtuu hu igsugù ku inyu?

⁴⁷ Ikagiyan ku inyu ku inu sa agkailingan hu etaw ha tagpaliliman hu lalang ku daw magtuman daan taena.

⁴⁸ Agkailing haena hu etaw ha migbalay ha migbangbang hu tungkay madalem dayun impas-ek din su tukud daw siela hu mga batu. Su mamahà naagiyan haena hu wahig ba hurà gayed kakayug su balay ta tungkay nalog-enan.

⁴⁹ Ba saena ha tagpaliliman hu lalang ku ba hari tagtuman agkailing hu etaw ha bà dà miglawig. Su mamahà sagunà dà haena napilay daw nakagas.”

7

*Sa Pagbulung Hu Suluguen Hu Kapitan
(Lucas 7:1-10; Mateo 8:5-13)*

¹ Su makapenga si Jesus mag-ikagi duun hu mga etaw duminiyà dayun ta Capernaum.

² Amin diyà kapitan hu sundalu ta Roma na amin din minahal ha suluguen ha apit en gayed agpatay hu dalu.

³ Su mapaliman ku kapitan sa mahitenged ki Jesus pinasuguan din haena hu mga magulang ha Judio ta daw mahangyù dan ha bulungen din haena sa suluguen.

⁴ Su makauma sidan diyà ki Jesus pinagayukan dan haena hu kagi dan “Saini ha kapitan hu sundalu angayan ha buligan nu

⁵ ta palanggà kuy kandin sikuy sa mga Judio daw binuhatan kuy hu simbahan.”

⁶ Aman duminuma si Jesus kandan.

Ba su ubay en sidan diyà ta balay amin impasalaw kandan ku kapitan ta daw maikagiyan si Jesus hu “Ginuu, bay-an kad agdayun ta agkagayhà a ku dumini ka ta balay ku

⁷ daw kenà a daan angayan hu pagdiyan ta ikaw. Ba bà nu dà ikagiya ha maulian en haini sa suluguen ku.

⁸ Natun-an ku ha mahimu nu haini ta siak suluguen a daan hu agalen ku ha sundalu daw amin daan mga sundalu ha sakup ku. Ku ipahipanaw ku sidan agtuu gayed sidan. Bisan inu sa igsugù ku hu suluguen ku agbuhaten din daan haena.”

⁹ Su mapaliman haena hi Jesus nabeleng gayed dayun sumininalu duun hu mga kaet-etawan ha

namanduma kandin daw migyanaen “Ikagiyen ku inyu ha hurà ku pa gayed naahà duun hu mga kaliwatan hi Israel ha agkailing taini sa pagtuu din.”

¹⁰ Su makalikù en haena sa mga sinugù diyà ta balay naahà dan ha naulian en su suluguen.

Sa Pagkabanhaw Hu Batà

¹¹ Hurà kalugay duminuun si Jesus hu banuwa ha tagngaranan ta Nain daw namanduma daan sa mga tinun-an din daw sa madakel ha mga etaw.

¹² Su ubay en sidan ta pultahan ta kutà taena ha banuwa amin dan naahà ha taglantang hu minatay. Saena ha minatay maama ha sabubuwa dà ha batà hu bahi ha balu, daw madakel ha mga etaw duun taena ha banuwa sa namanduma kandin.

¹³ Su maahà hi Jesus su bahi ha balu nahid-
uwan din aman inikagiyan din hu “Harì ka tag-
agalà.”

¹⁴ Dayun inubayan din haena sa lungun daw ibiti aman nakataleen su taglantang duun. Minik-
agi si Jesus hu “Bangun kad.”

¹⁵ Migbangun haena sa minatay ha tag-ikagi en,
dayun indiyà hi Jesus ki Inay din.

¹⁶ Sa alan ha mga etaw nangahaldek daw dinayè
dan sa Dios ha tagyanaen “Sa labaw ha propita
nakauma dini ta kanuy daw duminini sa Dios hu
pagbulig hu mga etaw din.”

¹⁷ Saena ha tultulanen mahitenged ki Jesus
nakalekep duun hu alan ha mga banuwa diyà ta
Judea daw hu ubayà taena.

*Si Jesus Daw Si Juan Ha Bautista
(Lucas 7:18-35; Mateo 11:2-19)*

¹⁸ Tinultulan si Juan ha Bautista hu mga sumusunud din mahitenged hu alan ha binuhat hi Jesus.

¹⁹ Aman inumaw hi Juan sa daruwa ha sumusunud din daw sugua diyà ki Jesus ha insaan dan hu “Iyan kad ba haena su intagnà ha makauma dini ta kalibutan daw ku amin pa ba lain ha pagsalapen day?”

²⁰ Aman su makadiyà en sidan ki Jesus minikagi sidan hu “Impadini kay hi Juan hu pag-insà ku iyan kad ba haena su intagnà ha makauma dini ta kalibutan daw ku amin pa ba lain ha pagsalapen day.”

²¹ Duun taena ha panahun naulian hi Jesus sa madakel ha mga etaw ha amin dan mga dalu daw binugaw din sa mga busaw ha uminulin duun hu mga etaw daw amin daan mga buta ha nakaindan.

²² Aman tinubag sidan hi Jesus hu “Likù kaw diyà ki Juan daw tultuli hu napaliman nuy daw hu naahà nuy ha binuhat ku. Saena iyan sa nakaindan sa mga buta daw nakahipanaw sa mga pigket, nangaulian sa mga sanglahen daw nakapaliman en daan sa mga bengel. Amin en daan nabanhaw ha minatay daw sa Maayad ha Tultulanen insangyaw en daan duun hu mga makaluluuy ha mga etaw.

²³ Malipayen gayed sa etaw ha hari tagduwaduwa hu pagsalig din kanak.”

²⁴ Su umuli en haena sa mga sumusunud hi Juan inikagiyan hi Jesus sa mga kaet-etawan hu “Inu sa tuyù nuy su dumiyà kaw ki Juan duun taena ha

pinakabulung-bulung ha lugar? Duminiyà kaw ba hu pag-ahà hu etaw ha agkailing hu salaysay ha ku agkalamagen agkahuyung dà?

²⁵ Duminiyà kaw ba daan ta daw maahà nuy sa tungkay madagway ha pinaksuy din? Hurà gayed ta sa etaw ha tagpinaksuy hu madagway daw mahayahay sa pagtimà din duun taw dà agkaahà hu mga balay hu hari.

²⁶ Kenà ba iyan man inahà nuy diyà sa propita? Laus gayed ha propita si Juan daw labaw pa haena

²⁷ ta iyan en su sinubay duun hu insulat ha lalang hu Dios ha tagyanaen

‘Igpauna ku dì ikaw ta daw makapangandam hu ag-agiyen nu.’

²⁸ Ikagiyen ku inyu ha duun taini ha kalibutan hurà en labaw dì ki Juan, ba bisan sa kinaminusan ha tagharian hu Dios labaw pa daan dì ki Juan.”

²⁹ Su mapaliman haena hu mga etaw alan sidan bisan sa mga manunukut hu buhis ha nabautismuwan en hi Juan nakakilala ha hustu gayed sa mga paagi hu Dios.

³⁰ Ba sa mga Fariseo daw sa mga manunudlù hu Kasuguan hurà dan dawata sa katuyuan kandan hu Dios aman hurà daan sidan kabautismuwi su anay hi Juan.

³¹ Dayun minikagi si Jesus hu “Inu man sa ag-pailingan ku inyu?

³² Agkailing kaw hu mga batà ha tag-alù-alù duun hu baligyaanan ha tag-ikagi duun hu mga duma dan hu ‘Tagkanta kay ba bà su hurà nuy duun labet. Taglugul kay ba hari kaw tag-agalà hu inyu.’

³³ Su makauma si Juan ha Bautista sa tagsalang hu pagkaen daw hurà inum hu binu inikagi nuy ha bà dà haena agkalibeg.

³⁴ Siak sa Suled hu Kaet-etawan sa hari tagsalang hu pagkaen daw pag-inum kagi nuy paman ‘Ahà kaw tayana ha agapan daw beleng-beleng, sa mga amigu din mga limbungan ha mga manunukut hu buhis daw mga masinupaken.’

³⁵ Ba saena ha duminawat hu katudluanan ku daw hu ki Juan nakakilala ha hustu gayed sa mga paagi hu Dios.”

Si Jesus Diyà Ta Balay Hi Simon Sa Fariseo

³⁶ Amin Fariseo ha mig-imbita ki Jesus hu pagkaen diyà ta balay din aman duminiyà si Jesus ta kandin daw kaen.

³⁷ Amin bahi duun taena ha banuwa ha makasasalà gayed. Su mapaliman din ha si Jesus tagkaen duun hu balay taena ha Fariseo duminiyà daan haena ha tag-uwit hu pahumut ha intagù duun hu butilya ha alabastro.

³⁸ Luminuhud su bahi ha tag-agalà diyà ki Jesus aman nalemeg sa paa hi Jesus hu mga luhà din. Tinarapuan din sa paa hi Jesus ta buhuk din daw hade ki dayun hudhudi hu pahumut.

³⁹ Su maahà haena ku Fariseo ha mig-imbita ki Jesus nakahenà-henà haena ha “Ku laus pa haini ha propita matun-an din en ngaay ha makasasalà gayed haini sa bahi ha mig-ibit kandin.”

⁴⁰ Ba inikagiyan haena hi Jesus hu “Simon, amin ku ag-ikagiyan ikaw.”

Tuminubag si Simon hu “Manunudlù, inu man?”

41 Minikagi si Jesus hu “Amin daruwa ha etaw ha suminambay hu salapì duun hu sapian ha etaw, sa sabuwa suminambay hu lalima ha gatus daw sa sabuwa kalimahan dà.

42 Hurà sidan makailis aman bà din en haena linipati en. Sin-u man kandan sa adagi gayed sa pagpalanggà din ku sapian?”

43 Tuminubag si Simon hu “Iyan gid haena sa adagi sa sambay din ha linipatan.”

Tuminubag daan si Jesus hu “Laus hayan.”

44 Dayun uminahà si Jesus duun ku bahi daw ikagiyi si Simon hu “Naahà nu ba haini sa bahi? Sumineled a dini ta balay nu ba hurà nu buhata sa sumalà ha naanadan taw. Hurà a ikaw ilahi hu wahig ha ighenaw ku ta paa ku, ba saini ha bahi hinenawan din sa paa ku hu luhà din daw tinarapuwan din ta buhuk din.

45 Hurà a ikaw tahuri ta hurà ka hadek kanak sumalà hu naanadan taw, ba saini ha bahi su pagseled din dini pighadekan din sa paa ku.

46 Hurà nu daan lanahi sa ulu ku, ba saini ha bahi inugsakan din hu pahumut sa paa ku.

47 Aman ikagiyen ku ikaw ha pinasaylu en sa madakel ha mga salà din ta adagi sa pagpalanggà din kanak. Ba saena ha atiyuay dà sa mga salà din ha napasaylu atiyuay dà daan sa pagpalanggà din.”

48 Dayun inikagiyen hi Jesus haena sa bahi hu “Pinasaylu en sa mga salà nu.”

49 Sa duma ha tuminampu duun ku miggastu nakahenà-henà hu “Inu gid haini ha etawa sa pakapasaylu hu salà?”

⁵⁰ Ba inikagiyan hi Jesus su bahi hu “Sa ingkaluwas nu iyan sa pagsalig nu kanak aman uli kad ha malinawen.”

8

Sa Mga Bahi Ha Mig-alima Ki Jesus

¹ Su maiwas haena duminuun si Jesus hu migkalain-lain ha banuwa daw migsangyaw hu Maayad ha Tultulanen mahitenged hu paghari hu Dios. Namanduma kandin sa sampulù daw daruwa ha tinun-an din

² daw amin daan mga bahi ha nangadaluwan daw inulinan hu busaw su anay ha nangaulian en. Iyan haena sidan si Maria sa tagngaranan ki Magdalena ha iyan su ginuwaan hu pitu ha busaw,

³ si Juana sa asawa hi Cusa ha iyan sinaligan hi Herodes, si Susana daw amin pa gayed madakel ha mga bahi. Minulig sidan ki Jesus daw hu mga tinun-an din pinaagi hu pag-ila hu mga kinahanglanan dan.

Sa Pananglitan Mahitenged Hu Binhi

(Lucas 8:4-8; Mateo 13:1-9; Marcos 4:1-9)

⁴ Su tagkaamul-amul sa madakel ha mga etaw ha nangapuun duun hu migkalain-lain ha banuwa minikagi si Jesus taini ha pananglitan ha tagyanaen

⁵ “Amin etaw ha duminiyà ta uma hu pagpamegas. Su isawed din haena sa binhi amin diyà dà nakatanà ta dalan aman nangagik-an daw pinanukà hu mga tagbis.

⁶ Amin daan binhì ha duun dà nakatanà hu batuwen. Su tumubù haena sagunà dà nanga-gangu ta mamada sa bugtà duun.

⁷ Amin daan binhì ha duun nakatanà hu sampiniten. Tuminubù daan haena ba naenep dà hu mga sampinit.

⁸ Ba amin binhì ha duun nakatanà hu balumbun ha bugtà. Saena tuminubù daan daw namunga gayed hu tignanggatus.”

Dayun minikagi si Jesus hu “Henhenaa nuy gayed sa napaliman nuy ha inikagi ku.”

Sa Katuyuan Hu Mga Pananglitan

(Lucas 8:9-10; Mateo 13:10-17; Marcos 4:10-12)

⁹ Nanginginsà sa mga tinun-an hi Jesus ku inu sa kahulugan taena ha pananglitan.

¹⁰ Dayun tuminubag haena hu “Sa inlilung su anay mahitenged hu pagharì hu Dios impadayag en inyu. Ba sa дума ha mga etaw inikagiyan ku pinaagi hu mga pananglitan ta daw

‘Bisan ku mag-ahà sidan ba harì makaindan, daw magpaliliman daan sidan ba harì makasabut.’

Sa Kahulugan Hu Pananglitan Mahitenged Hu Binhì

(Lucas 8:11-15; Mateo 13:18-23; Marcos 4:13-20)

¹¹ “Iyan haini kahulugan taena ha pananglitan mahitenged hu namegas. Saena ha insawed ha binhì iyan sa lalang hu Dios.

¹² Su binhì ha diyà dà nakatanà ta dalan iyan su mga etaw ha nakapaliman hu lalang hu Dios ba sagunà pakauma si Satanas daw agawen din

sa napaliman dan ta daw harì sidan makatuu daw harì maluwas.

¹³ Su binhì ha duun dà nakatanà hu batuwen iyan su mga etaw ha nakapaliman hu lalang hu Dios daw sagunà duminawat taena ha malipayen ba harì agpanggamut sa pagtuu dan. Tuminuu hu mabàbà dà ha panahun ba ku makauma sa pagsulay ag-endà dà sidan hu pagtuu.

¹⁴ Su binhì ha duun nakatanà ku sampiniten iyan su mga etaw ha nakapaliman en hu lalang hu Dios. Ba tumenged hu mga kasamukan dan daw hu kabayà dan ha magsapian sidan daw hu mga kalipayan dini ha kalibutan, sa lalang hu Dios agkalipatan dan dà aman sa bunga dan agkangapudu dà.

¹⁵ Ba su binhì ha duun nakatanà hu balumbun ha bugtà iyan su etaw ha nakapaliman hu lalang hu Dios daw duminawat gayed ha migpadayun hu pagtuman taena daw pinaagi hu pagkamainan-tusen dan mamunga gayed sidan.

*Sa Sulù Duun Hu Ugsakà Ha Matangkaw
(Lucas 8:16-18; Marcos 4:21-25)*

¹⁶ “Hurà etaw ha tagtutud hu sulù ha bà din dà agpalangkebi hu bakag daw ku bà din dà ba daan igpadidalem duun hu katri, ba saena iluntud din gayed duun hu ugsakà ha matangkaw ta daw mailawan sa seled taena ha balay.

¹⁷ “Sa alan ha iglilung iman makahiwal dà asem ku malugay daw sa harì iman tag-ikagiyeen mapal-iman dà asem ku malugay.

¹⁸ Aman panday kaw gayed magpaliliman ta sa etaw ha amin en kandin mailahan hu tungkay pa gayed madakel, ba saena ha hurà din en hu

kandin bisan su iyan-iyang din dà agtimuen pa gayed haena diyà ta kandin.”

Sa Kadumahan Hi Jesus

(*Lucas 8:19-21; Mateo 12:46-50; Marcos 3:31-35*)

¹⁹ Nakauma sa inay hi Jesus daw sa mga suled din ha maama ta agkabayà pakig-ahà kandin, ba hurà sidan makaubay diyà ta kandin tumenged ta madakel tungkay sa mga etaw.

²⁰ Amin etaw ha uminikagi diyà ki Jesus hu “Si Inay nu daw sa mga suled nu diyà tagtiyadeg ta guwà ta agkabayà kun sidan pakig-ahà ikaw.”

²¹ Ba si Jesus tuminubag hu “Bisan sin-u sa tagpaliliman hu lalang hu Dios daw tagtuman daan taena iyan en haena inay ku daw mga suled ku.”

Sa Pagbaldeng Hi Jesus Hu Kalamag

(*Lucas 8:22-25; Mateo 8:23-27; Marcos 4:35-41*)

²² Amin aldaw ha inikagiyan hi Jesus sa mga tinun-an din ha “Lumayun kuy duun taini ha danaw.” Aman luminulan sidan hu barutu daw pamanlayun.

²³ Su taglulan en sidan nakatiduga si Jesus. Dayun namagyu aman nataguan hu wahig su barutu na apit en sidan agkalened.

²⁴ Aman pinukaw hu mga tinun-an si Jesus hu kagi dan “Ginuu, agkalened kuy en.”

Migbangun si Jesus daw baldenga sa kalamag daw adagi ha mga baled aman sagunà migleneng.

²⁵ Inikagiyan din su mga tinun-an din hu “Hindu en diay sa pagsalig nuy kanak?”

Sa mga tinun-an hi Jesus tungkay gayed nangahaldek daw nangabeleng aman migpainsaay

sidan hu “Inu gid haini ha etawa ha bisan sa kalamag daw mga baled agtuu kandin?”

Sa Pagbulung Hu Etaw Ha Inulinan Hu Mga Busaw

(Lucas 8:26-39; Mateo 8:28-34; Marcos 5:1-20)

²⁶ Si Jesus daw sa mga tinun-an din duminiyà ta ubay ta Gadara layun ta probincia ta Galilea.

²⁷⁻²⁹ Amin etaw ha taga-Gadara ha inulinan hu mga busaw. Su anay tagbakusaen haena hu kadina daw bantayi, ba bà dà agpamugtua taena dayun inuwit hu busaw duun hu pinakabulungbulung ha lugar. Nalugay en ha duun dà tagtimà hu panlebengà ha hari en daan tagpinaksuy. Su pagkawas hay Jesus sinal-aw dayun sidan ku etaw ha inulinan hu busaw. Su maahà din si Jesus nakapangulahì haena dayun nakadaghà diyà ta bugtà diyà ta atubangan hi Jesus daw nangulahì ha tagyanaen “Jesus ha Batà hu Dios ha Magbabayà hu alan, inu sa labet nu kanak? Aghangyuen ku ikaw ha hari a ikaw pasipalahan.” Lukas 8:27-29 Naikagi din haena ta inikagiyan hi Jesus ha umawà su busaw.

³⁰ Ininsaan haena hi Jesus hu “Sin-u sa ngaran nu?”

Tuminubag hu “Libu-libuwen” tumenged ta madakel en sa busaw ha uminulin kandin.

³¹ Dayun su mga busaw tagpagayukà diyà ki Jesus ha hari sidan ilambeg duun ku bitu ha tungkay gayed madalem.

³² Ubay diyà ta kandan sa balalayan ha amin duun madakel tungkay ha mga babuy ha tagpanuwalà. Pinagayukan ku mga busaw si Jesus ha

ipauli sidan duun ku mga babuy. Tinugutan din en daan sidan

³³ aman guminuwà su mga busaw duun ku etaw daw namanagù duun ku mga babuy. Namamulaguy su mga babuy diyà ta alug daw nangakasabay sidan duun ku danaw dayun nangalemes.

³⁴ Su mga etaw ha tagbantay ku mga babuy nakaahà taena ha naul-olahan aman namamulaguy sidan payanaen diyà ta banuwa daw duun hu ubayà ha mga lugar daw intultul dan su nahitabù.

³⁵ Dayun namandiyà sa mga etaw ta ag-ahaen dan su nahitabù. Su makauma sidan diyà ki Jesus naahà dan su etaw ha inulinan hu mga busaw su anay ha tagpinuuwà diyà ta atubangan hi Jesus ha maayad en sa henà-henà din daw migpinaksuy en, aman su mga etaw nangahaldek gayed.

³⁶ Su nakaahà taena nanunultul dayun ku nainu-inu sa kaulii taena ha inulinan hu mga busaw.

³⁷ Ba su mga etaw ha nangapuun duun hu mga banuwa ha ubay ta Gadara huminangyù ki Jesus ha umawà si Jesus diyà ta kandan ta agkahaldekan gayed sidan. Aman luminulan si Jesus hu barutu ta ag-awà diyà.

³⁸ Su aglulan en si Jesus ku barutu huminangyù su naulian ha agduma ngaay. Ba bà dà inikagiya hi Jesus ha

³⁹ “Umuli kad daw itultul sa binuhat hu Dios ikaw.” Aman huminipanaw su naulian daw linekep din su banuwa hu pagpanunultul ku inu kaadagi sa binuhat kandin hi Jesus.

*Sa Minatay Ha Batà Daw Sa Bahi Ha Daluwanen
(Lucas 8:40-56; Mateo 9:18-26; Marcos 5:21-43)*

⁴⁰ Su makalikù si Jesus diyà ta layun madakel ha mga etaw sa tag-angat diyà ha migdawat kandin.

⁴¹ Amin daan punuan duun hu simbahan hu mga Judio ha nakauma ha tagngaranan ki Jairo. Luminuhud haena diyà ta atubangan hi Jesus dayun minagayuk ha dumiyà si Jesus ta balay din

⁴² ta agpatay en su sabubuwa dà ha laga-laga din ha sampulù en daw daruwa sa tuig taena.

Su taghipanaw en si Jesus naamul-amulan hu madakel tungkay ha mga etaw ha agpakalipit kandin.

⁴³ Amin daan bahi diyà ha sampulù en daw daruwa ha tuig sa kahudhud din. Naamin en sa salapì din pagbayad hu tagpamulung ba hurà gayed kaulii.

⁴⁴ Uminubay haena diyà ta talikudan hi Jesus daw ibiti sa sagayadan hu pinaksuy taena dayun sagunà naulian.

⁴⁵ Nanginginsà si Jesus hu “Sin-u sa uminibit hu pinaksuy ku?”

Namalibad sa mga etaw aman minikagi si Pedro hu “Ginuu, madakel man ha mga etaw sa agpakalipit ikaw.”

⁴⁶ Ba tuminubag si Jesus hu “Amin gayed uminibit kanak ta nagedam ku ha amin naulian pinaagi hu gahem ku.”

⁴⁷ Su matun-an ku bahi ha natun-an diay hi Jesus hinugdunan haena hu kahaldek din daw luhud diyà ki Jesus. Duun hu atubangan taena ha mga etaw inikagi din sa hinengdan imbà din ibiti sa pinaksuy hi Jesus daw sa ingkaulii din.

48 Dayun inikagiyan hi Jesus hu “Sa ingkaulii nu iyan sa pagsalig nu kanak. Ulì ka ha malinawen.”

49 Su kamulu pa si Jesus tag-ikagi nakauma sa mga etaw ha napuun ta balay hi Jairo su punuan taena ha simbahan ha tagyanaen “Su laga-laga nu minatay en aman hari nud en agsamuka sa Manunudlù.”

50 Ba su mapaliman haena hi Jesus inikagiyan din si Jairo hu “Hari ka agkasamuk ba bà ka dà salig kanak daw maulian su batà nu.”

51 Su makauma en sidan diyà ta balay hi Jairo iyan dà dinuma hi Jesus diyà ta seled si Pedro daw si Juan, si Santiago daw sa mga laas taena ha batà.

52 Sa alan ha mga etaw diyà tag-agalaay ta taglulugul sidan, ba inikagiyan sidan hi Jesus hu “Hari kaw tag-agalaay ta saini ha batà hurà patay ba bà dà tagtiduga.”

53 Bà dan dà agkapatawahi si Jesus ta natun-an dan ha minatay en gayed su batà.

54 Ba inibitan hi Jesus sa alima ku batà daw ikagiyi hu “Sikaw sa batà, bangun kad.”

55 Sagunà haena nakagahinawa daw minangun. Dayun suminugù si Jesus ha ilahan haena hu pagkaen.

56 Su mga laas ku laga-laga tungkay gayed nangabeleng, ba binalaudan sidan hi Jesus ha hari dan itultul duun hu bisan sin-u haena sa nahitabù.

9

Sa Mga Panugun Hi Jesus Duun Hu Mga Tinunan Din

(Lucas 9:1-6; Mateo 10:5-15; Marcos 6:7-13)

1-2 Amin panahun ha inamul-amul hi Jesus su sampulù daw daruwa ha tinun-an din dayun sinugù din sidan hu pagpanunultul mahitenged hu paghari hu Dios daw pinagaheman din sidan ta daw maulian dan sa agkangadaluwan daw mabugaw dan sa mga busaw ha uminulin duun hu mga etaw.

3 Inikagiyan din sidan ha “Ku humipanaw kaw hari kaw mag-uwit hu bisan inu iling hu sugkud daw hu lutù nuy, hu salapì daw hu ilisan nuy.

4 Bisan sin-u ha tagibalay sa magpaseled inyu duun kaw en magtimà taman ha umawà kaw duun taena ha banuwa.

5 Ku makaduun kaw hu banuwa ba hurà en dumawat inyu awai haena, ba pugpuga nuy sa aliyabuk diyan ta paa nuy ta iyan haena timaan ha silutan gayed sidan hu Dios.”

6 Aman namanhipanaw su mga tinunan hi Jesus daw pamanduun hu migkalin-lain ha banuwa ha migsangyaw hu Maayad ha Tultulanen daw naulian dan daan sa agkangadaluwan duun hu bisan hindu.

*Sa Henà-henà Hi Herodes Mahitenged Ki Jesus
(Lucas 9:7-9; Mateo 14:1-2; Marcos 6:14-16)*

7 Su mapaliman hi Herodes ha hari ta Galilea sa mga nahitabù nalibeg gayed ku sin-u si Jesus, ta sa дума tag-ikagi ha iyan kun haena si Juan ha Bautista ha nabanhaw,

8 sa дума tag-ikagi ha iyan en kun haena si Elias ha nakahiwal daw sa дума tag-ikagi ha nabanhaw sa sabuwa duun taena ha mga propita su anay.

⁹ Ba uminikagi si Herodes hu “Pinapungulan kud en si Juan. Sin-u man gid haini sa tagsubayen hu mga etaw?” Aman agkabayaan din gayed ag-ahaa si Jesus.

*Sa Pagpakaen Ku Lalima Ha Libu Ha Mga Etaw
(Lucas 9:10-17; Mateo 14:13-21; Marcos 6:30-44; Juan 6:1-14)*

¹⁰ Su makalikù en haena sa mga apostoles ha sinugù hi Jesus intultul dan diyà ta kandin sa alan ha nangabuhat dan. Dayun dinuma sidan hi Jesus ha iyan dà sidan payanaen duun ku banuwa ha tagngaranan ta Betsaida.

¹¹ Su matun-an haena hu kaet-etawan namanlupug sidan. Nahid-uwang sidan hi Jesus aman tinultulan din sidan mahitenged hu pagharì hu Dios daw naulian din daan sa agkangadaluwan.

¹² Su panday en agkahapun inikagiyan si Jesus hu mga tinun-an din ha “Sugua nud en sa mga etaw ha mamanduun sidan hu ubayà ha mga banuwa ta daw makapan-ahà sidan hu agkan-en dan daw hu matidugahan dan ta pinakabulung-bulung haini ha lugar.”

¹³ Ba tuminubag si Jesus hu “Iyan kaw en mag-ila kandan hu pagkaen.”

Uminikagi sidan hu “Amin dini pagkaen ba lalima dà ha buuk ha supas daw daruwa dà daan ha buuk ha sedà. Agkabayà ka ba ha mamalit kay pa hu igpakaen taini ha mga etaw?”

¹⁴ Ta lalima ha libu sa kadakelen hu mga maama.

Ba inikagiyan hi Jesus sa mga tinun-an din hu “Ipapinuu sa mga etaw hu tigkalimahan.”

15 Aman binuhat dan su insugù hi Jesus daw namaminuu su mga etaw.

16 Tinimù hi Jesus su lalima ha supas daw su daruwa ha sedà dayun huminangad diyà ta langit daw ampui haena. Su makapenga en mag-ampù pinangebing din su supas daw su sedà daw sugua su mga tinun-an din ha ipakaen haena hu mga etaw.

17 Su mangabuhì en sidan pinangamul hu mga tinun-an su nasamà duun, saena sampulù pa daw daruwa ha ambung.

Sa Inikagi Hi Pedro Mahitenged Ki Jesus

(Lucas 9:18-21; Mateo 16:13-20; Marcos 8:27-30)

18 Amin panahun ha mig-ampù si Jesus ha iyan dà. Sa mga tinun-an din uminubay diyà ta kandin aman ininsaan din sidan hu “Sin-u a man duun hu pag-ikagi hu mga etaw?”

19 Tuminubag sidan hu “Sa duma tag-ikagi ha iyan ka kun si Juan ha Bautista daw sa duma tag-ikagi daan ha iyan ka kun si Elias, sa duma tag-ikagi ha sabuwa ka duun hu mga propita su anay ha nabanhaw.”

20 Dayun ininsaan sidan hi Jesus hu “Sinyu, sin-u a man duun hu henà-henà nuy?”

Tuminubag si Pedro hu “Iyan ka su Mesiyas ha sinugù hu Dios.”

21 Binalaudan hi Jesus su mga tinun-an din ha harì gayed sidan manunultul ha si Jesus iyan en su Mesiyas.

Sa Pag-ikagi Hi Jesus Mahitenged Hu Kamatayen Din

(Lucas 9:22-27; Mateo 16:21-28; Marcos 8:31 - 9:1)

²² Minikagi daan si Jesus hu “Kinahanglan ha siak sa Suled hu Kaet-etawan mag-antus a hu madakel ha mga pasipala daw pagtameyesen a hu mga magulang daw hu mga labaw ha sinaligan hu paghalad daw hu mga manunudlù hu Kasuguan. Daw kinahanglan daan ha pahimatayan a kandan ba duun hu ikatulu ha aldaw mabanhaw a dà.”

²³ Dayun minikagi si Jesus duun hu kaet-etawan hu “Bisan sin-u sa agkabayà agsunud kanak kinahanglan ha lipatan din gayed sa kandin ha agkabayaan daw aldaw-aldaw antusen din sa alan ha mga malegen bisan duun hu kamatayen ta daw makasunud kanak.

²⁴ Ta bisan sin-u sa agkanugun hu kinabuhì din matay dà gihapun, ba saena ha tagsunud kanak bisan duun hu kamatayen mailahan hu kinabuhì ha hurà din katapusan.

²⁵ Inu man sa pulus hu etaw ku maangken din sa tibuuk ha kalibutan ba malaag sa kinabuhì din?

²⁶ Bisan sin-u haena sa ikagayhà din sa pag-sunud kanak daw sa mga lalang ku siak sa Suled hu Kaet-etawan ikagayhà ku daan asem haena ku lumikù a dini ha magpangaluanlag iling hu Dios ha Amay ku daw hu mga balinsuguen din.

²⁷ Laus gayed sa ag-ikagiyen ku inyu ha amin inyu tagtiyadeg dini iman ha hari pa matay na maahà dan en sa paghari hu Dios.”

Sa Pagkahalin Hi Jesus

(Lucas 9:28-36; Mateo 17:1-8; Marcos 9:2-8)

²⁸ Su nangkasimana en sa kaikagiya hi Jesus taena dinuma din si Pedro, si Juan daw si Santiago duun hu bubungan hu pag-ampù.

²⁹ Su kamulu pa si Jesus tag-ampù tigkan haena nahalin daw sa pinaksuy din tagpangaluanlag ha ben kaputì en gayed.

³⁰ Tigkan daan nakahiwal sa daruwa ha etaw ha iyan si Moises daw si Elias

³¹ ha tagpangaluanlag daan daw nakiglalang ki Jesus. Sa piglalangan dan iyan sa kamatayen hi Jesus ha madani en matuman diyà ta Jerusalem.

³² Si Pedro daw sa mga duma din agpandayen agtidugahen ba naahà dan sa pagpangaluanlag hi Jesus daw hu mga duma din.

³³ Su ag-awà en su daruwa diyà ki Jesus inikagiyan dayun hi Pedro si Jesus hu “Ginuu, maayad ta dini kay. Buhatan day inyu hu tatulu ha lawig ta daw matukid kaw ki Moises daw ki Elias.” Ba hurà katun-i hi Pedro ku inu sa tag-ikagiyen din.

³⁴ Su tag-ikagi pa si Pedro amin gabun ha nakabungkus kandan aman nangahaldek gayed sidan.

³⁵ Dayun amin lageng ha napuun duun ku gabun ha tagyanaen “Iyan en haini Batà ku ha pinili ku aman magpaliliman kaw kandin.”

³⁶ Su maiwas haena sa lageng iyan dà naahà dan si Jesus. Duun taena ha panahun hurà gayed itultul hu mga tinun-an su naahà dan.

*Sa Pagbugaw Hu Mabalaw Ha Busaw
(Lucas 9:37-43; Mateo 17:14-18; Marcos 9:14-27)*

³⁷ Su maisab ha aldaw ha tumubang si Jesus daw sa tatulu ha tinun-an din duun taena ha bubungan sinal-aw sidan hu madakel tungkay ha mga etaw.

³⁸ Amin diyà etaw ha nangumaw hu “Ginuu, kahid-uwi sa batà ku ha maama ta sabubuwa dà haini.

³⁹ Ku ag-ulinan haini hu busaw agpakakulahì daw agkabidbid ha tagbulà-bulà sa bàbà din. Malagdà dà ag-awà diyà ta kandin sa busaw daw agpakadaet haena kandin.

⁴⁰ Hinangyù kud sa mga tinun-an nu ha ipaguwà dan su busaw ba hurà dan gayed kahimu.”

⁴¹ Minikagi si Jesus hu “Sinyu ha mga etaw sa hari agtuu daw suminuway duun hu pagka-matareng, nalugay en sa pagduma-dumahà taw. Inu pa diay kalugay sa pag-angat ku ha tumuu kaw kanak?” Dayun inikagiyan din su amay ha “Uwita dini sa batà nu.”

⁴² Su tagdiyà en su batà tigkan inulinan hu busaw aman nakadaghà diyà ta bugtà daw nabid-bid. Ba binaldeng hi Jesus haena sa busaw daw naulian su batà dayun indiyà hi Jesus ki Amay din.

⁴³ Nangabeleng sa alan ha mga etaw hu pagkamhanan hu Dios.

Sa Ikaduwa Ha Pag-ikagi Hi Jesus Mahitenged Hu Kamatayen Din

(Lucas 9:44-45; Mateo 17:22-23; Marcos 9:30-32)

Su kamulu pa sa mga etaw agkabeleng hu binuhat hi Jesus inikagiyan din sa mga tinun-an hu

⁴⁴ “Palilimani nuy gayed haini sa ag-ikagiyan ku iman inyu ha siak sa Suled hu Kaet-etawan laus ad en itugyan duun hu aghimatay kanak.”

⁴⁵ Ba hurà dan katun-i sa kahulugan taena ha inikagi din ta inheles haena kandan ta daw hari dan pa masabut, daw nahaldek daan sidan hu pagpangingsà ki Jesus mahitenged taena.

Sa Labaw Duun Hu Mga Tinun-an

(Lucas 9:46-48; Mateo 18:1-5; Marcos 9:33-37)

⁴⁶ Migsawalà sa mga tinun-an hi Jesus ku sin-u sa labaw kandan.

⁴⁷ Ba natun-an hi Jesus sa henà-henà dan aman tinimù din sa sabuwa ha atiyuay ha batà daw ipaabay kandin.

⁴⁸ Dayun inikagiyan din sidan hu “Bisan sin-u sa agdawat taini ha batà tumenged kanak agdawat daan kanak, daw saena ha agdawat kanak agdawat daan hu Dios ha migsugù kanak. Ta saena ha kinaminusan diyan ta inyu iyan labaw hu alan.”

Sa Hari Agsupak Ki Jesus

(Lucas 9:49-50; Marcos 9:38-40)

⁴⁹ Minikagi si Juan hu “Ginuu, amin day naahà ha etaw ha migbugaw daan hu mga busaw pinaagi hu ngaran nu aman binaldeng day haena ta kenà taw man duma.”

⁵⁰ Ba tuminubag si Jesus hu “Hari nuy haena agbaldenga ta sa etaw ha hari agsupak kanuy duma taw daan.”

Sa Banuwa Ha Hurà Dawat Ki Jesus

⁵¹ Su madani en si Jesus aglikù diyà ta langit nahenhenaan din ha dumiyà ta Jerusalem.

⁵² Amin din impauna duun hu sabuwa ha banuwa diyà ta Samaria ta daw maandam sa kinahanglanen din.

⁵³ Ba sa mga etaw duun taena ha banuwa hari agkabayà ha umagi si Jesus diyà ta kandan ta natun-an dan en ha saena Judío ha tagdiyà ta Jerusalem.

⁵⁴ Su matun-an haena hu mga tinun-an din ha si Santiago daw si Juan inikagiyan dan si Jesus hu “Ginuu, agkabayà ka ba ha ipabulus day sa hapuy ta daw mangasunug sidan?”

⁵⁵ Ba si Jesus sumininalu diyà ta kandan daw baldenga sidan,

⁵⁶ dayun duminuun say Jesus hu lain ha banuwa.

*Sa Agpamanduma Ngaay Ki Jesus
(Lucas 9:57-62; Mateo 8:19-22)*

⁵⁷ Su taghipanaw en si Jesus diyà ta dalan amin etaw ha minikagi diyà ta kandin hu “Agduma a ikaw bisan hindu ka duun agpayanaen.”

⁵⁸ Ba tuminubag si Jesus hu “Sa laku amin din tagtimaan daw sa mga tagbis amin dan daan mga dalagpuay, ba siak sa Suled hu Kaet-etawan hurà ku himlayà.”

⁵⁹ Amin pa sabuwa ha etaw ha inikagiyan hi Jesus ha “Dumuma ka kanak.”

Ba tuminubag haena hu “Ginuu, hari a pa makaduma ikaw iman ta iglebeng ku pa si Amay ku.”

⁶⁰ Inikagiyan haena hi Jesus ha “Su mga etaw ha hurà dan pa kinabuhì iyan en maglebeng hu mga

minatay, ba sikaw hipanaw ka daw isangyaw nu sa mahitenged hu pagharì hu Dios.”

⁶¹ Amin pa daan etaw ha minikagi hu “Ginuu, agduma a ikaw ba agpanamilit a pa enà duun hu pamilya ku.”

⁶² Si Jesus tuminubag ha “Hurà gayed pulus hu etaw ha tagharian hu Dios ku agkailing taena ha tag-ibit en hu daru ba taglingiay pa diyà ta kahudiyanan.”

10

Sa Kapituwan Daw Daruwa Ha Sinugù Hi Jesus

¹ Su maiwas en haena pinilì hi Jesus su kapituwan daw daruwa ha sumusunud din daw sinugù din sidan ha tigdaruwa ha dumuun hu alan ha mga banuwa ha ag-elegan din daan.

² Dayun inikagiyan din sidan hu “Maluag gayed sa legtayen daw napanday en nahinug ba atiyuay dà sa agpamanlegtay duun. Aman humangyù kaw duun hu Dios ha suguen din sa mga mamanlegtay taini ha uma din.

³ Hipanaw kaw daw henhenaa nuy ha agkailing kaw hu mga nati hu karniro ha agsuguen ku duun hu mga etaw ha agkailing hu asu ha agpamangagat.

⁴ Hari kaw mag-uwit hu salapi daw hu lutù nuy daw hu sapatu nuy. Hari kaw daan tagyawatà tumenged hu mga agkasal-aw nuy dini ta dalan.

⁵ “Bisan sin-u ha tagibalay sa magpaseled inyu ikagiya sidan hu ‘Magmalinawen kaw gayed alan.’

⁶ Saena ha dumawat inyu malinawen gayed sa pagtimà dan, ba ku hari kaw kandan dawaten

hurà pulus ku umikagi kaw ha malinawen gayed sidan.

⁷ Hari kaw taghalin-halin hu tagtimaan nuy ba duun kaw en magtimà hu balay ha maseledan nuy. Bisan inu sa ipakaen dan inyu kan-en nuy ta sa tagtalabahu angayan ha suhulan.

⁸ “Bisan hindu kaw duun makapayanaen ha dawaten kaw kandan bisan inu sa ig-ila dan ha makaen kan-en nuy daan.

⁹ Maulian nuy sa agkangadaluwan duun taena ha banuwa daw tultuli sidan ha sa paghari hu Dios ubay en diyà ta kandan.

¹⁰ Ku makaduun kaw hu banuwa ba hurà en dumawat inyu hipanaw kaw duun hu mga dalan dan daw ikagiya sidan hu

¹¹ ‘Bisan sa aliyabuk dini ta paa day agpugpugen day ta iyan haini timaan ha saini ha banuwa nuy silutan gayed hu Dios. Ba laus gayed ha sa paghari hu Dios ubay en.’

¹² Ikagiyaen ku inyu ha asem ku Aldaw hu Paghukum mahagkap dà sa isilut hu Dios taena ha mga etaw diyà ta Sodoma di hu mga etaw iman duun taena ha banuwa.

*Sa Kahukumi Hu Hari Agtuu
(Lucas 10:13-16; Mateo 11:20-24)*

¹³ “Sinyu sa taga-Corazin daw taga-Betsaida, kahid-u nuy gayed ta sa mga belenganen ha binuhat ku diyen ta inyu ku naahà pa ngaay hu kenà mga Judio diyà ta Tiro daw ta Sidon maghinulsul gayed sidan daw magbasul hu mga salà dan.

¹⁴ Ba asem ku Aldaw hu Paghukum mahagkap dà sa isilut hu Dios taena ha mga etaw diyà ta Tiro daw ta Sidon di hu inyu.

¹⁵ Daw sinyu daan sa taga-Capernaum, kagi nuy ha iyan kaw en mga matangkaw ha etaw ba ilambeg kaw asem diyà ta Kamatayan.”

¹⁶ Dayun si Jesus minikagi duun hu mga sinugù din hu “Bisan sin-u sa magpaliliman inyu magpaliliman daan kanak. Saena ha harì agdawat inyu harì daan agdawat kanak, daw sa harì agdawat kanak harì daan agdawat hu Dios ha migsugù kanak.”

Sa Paglikù Hu Kapituwan Daw Daruwa

¹⁷ Su makalikù haena sa kapituwan daw daruwa malipayen gayed sidan ha tagyanaen “Ginuu, bisan sa mga busaw tuminuu kanay su bugawen day pinaagi hu ngaran nu.”

¹⁸ Tuminubag si Jesus hu “Naahà ku ha nahulug si Satanas iling hu kilat.

¹⁹ Ginaheman kud inyu ha bisan ku makagiek kaw hu bunsalagan daw banayaw ba harì kaw makagat. Madaeg nuy daan sa gahem hi Satanas daw hurà gayed makapasipala inyu.

²⁰ Ba harì nuy iyan ikabayà-bayà ha tuminuu inyu sa mga busaw, ba iyan nuy ikabayà-bayà ta nakasulat en sa ngaran nuy diyà ta langit.”

Sa Pagpangumaw Hi Jesus

(Lucas 10:21-24; Mateo 11:25-27; 13:16-17)

²¹ Duun taena ha panahun si Jesus nalipay gayed pinaagi hu Balaan ha Ispiritu daw migampù hu “Amay ku ha Magbabayà hu alan diyan ta langit daw dini ta kalibutan, adagi sa pagpasalamat ku ikaw ta sa inlilung duun hu mga matatau daw hu nangakatunghà ha mga etaw impadayag nud en duun hu mga etaw ha harì pa agkatuen

iling hu mga batà. Aman Amay ku, tagpasalamat a gayed diyan ta ikaw hu kabuhata nu duun tumenged ta iyan haena agkabayà-bayaan nu.”

²² Minikagi si Jesus duun hu mga etaw hu “Insalig en kanak hu Dios ha Amay ku sa alan. Iyan dà haena nakakilala kanak daw iyan a dà daan nakakilala kandin daw iyan dà daan sa mga etaw ha agkabayaan ku ha makakilala kandin.”

²³ Dayun sumininalu si Jesus duun ku mga tinun-an din ha iyan dà sidan daw ikagiya hu “Malipayen kaw gayed ta naahà nuy sa binuhat ku.

²⁴ Ta ikagiyaen ku inyu ha madakel ngaay sa mga propita daw mga hari ha agkabayà tungkay agahà hu naahà nuy iman daw agpaliliman ngaay daan hu napaliman nuy iman, ba hurà dan en gayed haena kahimu.”

Sa Pananglitan Hu Maayad Ha Etaw Ha Taga-Samaria

²⁵ Amin sabuwa ha manunudlù hu Kasuguan ha duminiyà ki Jesus hu pagsulay kandin aman nanginginsà hu “Manunudlù, inu man sa kinahanglan ha buhaten ku ta daw mailahan a hu kinabuhì ha hurà din katapusan?”

²⁶ Tuminubag si Jesus hu “Inu sa ikaw ha kasabuta hu nakasulat duun hu Kasuguan?”

²⁷ Minikagi su etaw hu “Palanggaa gayed sa Dios ha Magbabayà nuy daw palanggaa daan sa mga duma nuy iling hu pagpalanggà nuy hu kaugalingen nuy.”

²⁸ Dayun minikagi si Jesus hu “Laus hayan aman buhata haini daw amin nu kinabuhì ha hurà din katapusan.”

29 Ba saena ha manunudlù hu Kasuguan agkabayà tagpaahà ha matareng hu kandin aman ininsaan din si Jesus hu “Sin-u man sa mga duma ku ha palanggaen ku?”

30 Tuminubag si Jesus pinaagi hu pananglitan ha tagyanaen “Amin Judio ha napuun diyà ta Jerusalem ha tagdiyà ta Jerico ba tinulis haena. Linebasan dan daw pigbunalaan dayun inawaan dan su apit en agpatay.

31 Amin sinaligan hu paghalad ha nakaagi duun taena ha dalan, ba su maahà din su tinulis bà dà haena luminidas.

32 Nakauma daan sa kaliwat hi Levi ha magbubulig hu mga sinaligan hu paghalad, ba su maahà din haena iling daan ha bà dà luminidas.

33 Ba amin taga-Samaria ha nakauma duun taena ha tinulis. Su maahà din haena bisan ku kenà Judio hu kandin ba nahid-uwang din su tinulis.

34 Aman inubayan din daw bulunga haena hu lana daw binu, dayun impalulan duun ku kabayu din daw uwita duun hu balay ha hulabungà daw alimahi duun.

35 Su maisab ha aldaw inikagiyan din haena sa tag-iya hu balay hu “Taini sa salapì. Tanula haini sa etaw. Ku kulang pa haini sa salapì ku ag-isaban ku dà asem ku makalikù a.’ ”

36 Dayun ininsaan hi Jesus su manunudlù hu Kasuguan hu “Hindu man sa laus ha duma taena ha Judio ha tinulis?”

37 Tuminubag haena hu “Iyan su nahid-uwang kandin.” Aman minikagi si Jesus hu “Laus hayang aman buhata nu haini.”

Si Marta Daw Si Maria

³⁸ Su taghipanaw si Jesus daw sa mga tinun-an din nakauma sidan duun hu sabuwa ha banuwa. Amin diyà bahi ha tagngaranan ki Marta ha migdawat kandan diyà ta balay din.

³⁹ Amin din daan suled ha iyan si Maria ha mininuu duun hu atubangan hi Jesus daw mag-paliliman hu intudlù din.

⁴⁰ Ba si Marta agkapuliki hu pagsugba aman in-ubayan din si Jesus daw ikagiyi hu “Ginuu, hari ka ba diay agkahid-u kanak sa iyan a dà tagtalabahu? Ikagiyi si Maria ha buligan a kandin.”

⁴¹ Ba si Jesus tuminubag hu “Marta, imbà nu agkasamuki sa madakel ha talabahu?”

⁴² Sabuwa dà gayed sa mahinengdanen na saini iyan sa pinili hi Maria ha hari en gayed maagaw diyà ta kandin.”

11

Sa Katudluan Mahitenged Hu Pag-ampù (Lucas 11:1-13; Mateo 6:9-13; 7:7-11)

¹ Amin aldaw ha mig-ampù si Jesus duun hu sabuwa ha lugar. Su makapenga en haena inikagiyan hu sabuwa ha tinun-an din hu “Ginuu, tudlui kay hu pag-ampù iling ki Juan ha Bautista ha tinudluan din sa mga sumusunud din.”

² Aman minikagi si Jesus ha “Ku mag-ampù kaw ilingen nuy taini

‘Amay day, tahuren gayed sa ngaran nu. Harii kay ikaw

³ daw aldaw-aldaw ilahi kay hu kalan-enen.

⁴ Pasayluwa kay hu mga salà day ta pinasaylu day daan sa nakasalà dini ta kanay, daw ipadiyù kay ikaw hu panulay.’ ”

⁵ Dayun inikagiyan sidan hi Jesus hu “Panan-glitan amin mamukaw duun hu amigu din ku liwarà en sa daleman daw ikagi hu ‘Ipasambay a hu tatulu ha buuk ha supas

⁶ ta amin ku manahu ha daw pa nakauma na hurà ku igpakaen kandin.’

⁷ “Ba tuminubag haena hu ‘Hari a ikaw agsamuka ta nasirahan en sa balay daw tuminiduga en daan sa mga batà ku aman hari ad en makabangun hu pag-ila ikaw.’

⁸ Ikagiyan ku inyu ha bisan hari en ngaay haena agbangun ba ku sigi dà tagpangumawà su amigu din makabangun gayed haena daw ilahi su agpanayù hu agkinahanglanen din.

⁹ “Aman ikagiyan ku inyu ha panayù kaw duun hu Dios ta ilahan kaw gayed kandin, pan-ahà kaw daw makaahà kaw, pangumaw kaw daw puwaan kaw kandin.

¹⁰ Ta bisan sin-u sa agpanayù ag-ilahan daw saena ha agpan-ahà makaahà daw sa agpangumaw agpuwaan.

¹¹ “Ku amin inyu agpanayù sa batà nuy hu supas ag-ilahan nuy ba diay hu batu? Daw ku manayù hu sedà bunsalagan ba diay sa ig-ila nuy?

¹² Daw ku manayù hu impis banayaw ba sa ig-ila nuy?

¹³ Ku sinyu sa mga etaw ha makasasalà agkat-uen kaw tag-ila hu maayad duun hu mga batà nuy, labaw pa gayed sa Amay nuy diyà ta langit

ta ku panayuen nuy ha ulinan kaw hu Balaan ha Ispiritu saena ig-ila din gayed.”

Sa Labaw Di Ki Satanas

(Lucas 11:14-23; Mateo 12:22-30; Marcos 3:20-27)

¹⁴ Amin panahun ha binugaw hi Jesus sa busaw ha pakapaemaw hu etaw. Su umawà en haena sa busaw nakaikagi dayun su etaw aman nangabeleng sa kaet-etawan.

¹⁵ Ba sa duma minikagi hu “Agkabugaw din sa mga busaw pinaagi hu gahem hi Beelsebul sa agalen hu mga busaw.”

¹⁶ Sa duma ha mga etaw agsulayen dan ngaay si Jesus aman hinangyù dan ha ipaahà din kandan sa belenganen ha iyan timaan ha sinugù haena hu Dios.

¹⁷ Ba natun-an hi Jesus sa henà-henà dan aman inikagiyan din sidan hu “Sa ginharian ha tagsasabà sa mga etaw duun agkabengkag gayed, daw sa pamilya ha magsasabà mabengkag daan haena.

¹⁸ Aman ku sabaen hi Satanas sa mga sakup din sa ginharian din mabengkag gayed. Kagi nuy ha sa gahem ku hu pagbugaw taena ha mga busaw in-ila kanak hi Beelsebul.

¹⁹ Ku iyan haena sin-u diay sa mig-ila hu gahem taena ha mga duma nuy ha tagpamugaw daan hu mga busaw? Pinaagi hu mga buhat dan natun-an taw ha sayep sa tag-ikagiyan nuy.

²⁰ Saini ha gahem ku duun gayed napuun hu Dios. Iyan haini ikatun-i taw ha iman taghari en sa Dios dini ta kanuy.

21 “Ku amin etaw ha mabalaw ha nasangkap hu hinagiban daw bantayan din sa balay din hari gayed maagaw sa mga butang din.

22 Ba ku maumahan haena hu mabis-ay pa di kandin daw sabaa maagaw sa tagsaligan din ha mga hinagiban daw sa mga butang din bahin-bahinen ku nakaagaw duun.

23 “Bisan sin-u sa kenà ku дума iyan gayed agsupak kanak, daw saena ha hari agbulig kanak iyan ag-abug hu mga etaw.

Sa Busaw Ha Agpan-ahà Hu Ag-ulian Din
(Lucas 11:24-26; Mateo 12:43-45)

24 “Ku umawà en sa busaw duun hu etaw ha inulinan din aghipanaw haena ta agpan-ahà hu agtimaan din. Ba ku hari en makaahà agkahen-henaan din ha lumikù dà duun taena ha pigtimaan din su anay.

25 Ku maahà din dà haena ha limpyu en

26 agpangembang su busaw hu pitu ha дума din ha ayuwà pa madaet di kandin daw ulinan dan dà paman haena sa etaw. Aman ayuwà pa malegen sa kahintang taena ha etaw di su anay.”

Sa Laus Ha Kalipay

27 Su tag-ikagi pa si Jesus duun hu mga etaw amin bahi ha minikagi hu “Malipayen gayed haena sa bahi ha iyan migbatà ikaw daw mig-alima ikaw.”

28 Ba tuminubag si Jesus ha “Tungkay pa gayed adagi sa kalipay taena ha tagpaliliman hu lalang hu Dios daw tagtuman daan taena.”

Sa Tagpan-ahà Hu Belenganen
(Lucas 11:29-32; Mateo 12:38-42)

²⁹ Su tagdakel en sa mga etaw ha duminiyà ki Jesus inikagiyan din sidan hu “Sa mga etaw iman ha madaet sa mga buhat dan daw nakadiyù en duun hu Dios tagpan-ahà hu mga belenganen. Ba iyan dà makapaahà ku inyu ha timaan sa naul-olahan su anay hi Jonas ha propita,

³⁰ ta sa naul-olahan hi Jonas iyan nabuhat ha timaan duun hu mga taga-Ninive. Iling daan ha sa maul-olahan ku asem siak sa Suled hu Kaet-etawan iyan mabuhat ha timaan diyan ta inyu.

³¹ Asem ku Aldaw hu Paghukum hukuman kaw hu silut taena ha rayna ta Sheba ta saena madiyù sa hinipanawan din hu pagpaliliman hu katudluan hi Harì Salomon. Ba iman dini en sa matatau pa di ki Salomon ba hari nuy agdawaten.

³² Daw hukuman kaw daan asem hu silut taena ha mga taga-Ninive ta mighinulsul sidan hu mga salà dan su mapaliman dan sa intultul hi Jonas. Ba iman dini en sa labaw pa di ki Jonas ba hari nuy agtuuwan.

Sa Sulù

(Lucas 11:33-36; Mateo 5:15; 6:22-23)

³³ “Hurà etaw ha tagtutud hu sulù ha bà din dà igheles daw agpalangkebi hu bakag, ba saena iluntud din gayed duun hu ugsakà ha matangkaw ta daw mailawan sa seled taena ha balay.

³⁴ Sa mata iyan sulù hu lawa nuy. Ku maayad sa mata nuy duun kaw gayed taghipanaw hu mapawà, ba ku peyeng kaw duun kaw taghipanaw hu kasukileman.

³⁵ Aman magbantay kaw ha sa maayad diyan ta inyu hari madaeg hu madaet,

³⁶ ta ku sa henà-henà nuy pulus gayed maayad sa taghipanawan nuy daan iyan sa kapawaan ta agkailing haena hu sulù ha tag-anlag diyan ta inyu.”

Sa Mga Tagpasibù-sibù Ha Mga Etaw

(Lucas 11:37-54; Mateo 23:1-36; Marcos 12:38-40)

³⁷ Su makapenga si Jesus mag-ikagi inimbata hu sabuwa ha Fariseo hu pagkaen diyà ta balay din aman duminuma si Jesus daw pinuu ta agkaen.

³⁸ Ba nabeleng gayed su Fariseo ta hurà pangenaw si Jesus ta alima din daw human kaen.

³⁹ Dayun minikagi si Jesus hu “Sinyu sa mga Fariseo, agkailing kaw hu baung daw lampay ha hinenawan sa guwà ba mahugaw sa seled, ta tagtuman kaw gayed hu mga tulumanen ba sa henà-henà nuy madaet ta limbungan daw agapan kaw.

⁴⁰ Mga buang-buang kaw gayed. Kenà iyan dà agkaahà hu Dios sa lawa nuy ta natun-an din daan sa henà-henà nuy.

⁴¹ Sumalà hu mahimu nuy ilahi nuy sa mga makaluluuy ha etaw dayun malimpyu kaw gayed.

⁴² “Kahid-u nuy gayed sinyu sa mga Fariseo, ta ig-ulì nuy duun hu Dios sa ikasampulù hu bisan mga atiyuay ha pamulahen nuy ba iyan nuy agbay-anan sa labaw pa ha iling hu pagkamatareng daw hu pagpalanggà nuy hu Dios. Kinahanglan ha iila nuy sa ikasampulù ba buhaten nuy gayed daan sa дума ha kasuguan.

⁴³ “Kahid-u nuy gayed sinyu sa mga Fariseo, ta ku diyà kaw ta simbahan iyan nuy agkabayaan sa madagway ha pinun-ayà daw agkalipay kaw

daan ku tahuran kaw hu mga etaw duun hu bali-gyaanan.

⁴⁴ “Kahid-u nuy gayed ta iling kaw hu lebeng ha hurà katun-i aman sigi en tagkagik-an hu mga etaw.”

⁴⁵ Amin manunudlù hu Kasuguan ha uminikagi diyà ki Jesus hu “Manunudlù, pigpagagayhaan kay gayed ikaw taena ha inikagi nu.”

⁴⁶ Ba tuminubag si Jesus hu “Kahid-u nuy daan sinyu sa mga manunudlù hu Kasuguan, ta mabegat gayed sa mga tulumanen ha igpabuhat nuy hu mga etaw ba sinyu hari nuy man daan agkatuman haena.

⁴⁷ “Kahid-u nuy gayed ta tagbuhat kaw hu mga madagway ha lebeng para hu mga propita ha pinanhimatayan hu mga gin-apuan nuy.

⁴⁸ Aman laus diay ha nabayà-bayaan nuy sa binuhat hu mga gin-apuan nuy ta pinanhimatayan dan sa mga propita ba iyan kaw migbuhat hu madagway ha lebeng.

⁴⁹ Tumenged taena sa Dios mig-ikagi hu ‘Ag-suguen ku sa mga propita daw mga apostoles ba himatayan dan sa duma taena daw sa duma pasipalahan dan.’

⁵⁰ Aman makapanubag kaw gayed hu Dios tumenged taena ha kamatayen hu alan ha mga propita sugud dà su tanghagaen sa kalibutan

⁵¹ sugud ki Abel payanaen en ki Zacarias ha duun dà pighimatayi hu pigtaliwaraan ku Timplo daw ku halaran. Ikagiyen ku inyu ha manubag kaw gayed taena.

⁵² “Kahid-u nuy gayed sinyu sa mga manunudlù hu Kasuguan, ta hari kaw agkabayà ha matun-an

nuy sa kamatuuran daw agbaldengen nuy haena sa tagtuen ngaay.”

⁵³ Su umawà en si Jesus duun taena ha balay su mga manunudlù hu Kasuguan daw sa mga Fariseo nakigsawalà gayed kandin daw nanginginsà sidan

⁵⁴ ta tag-angat sidan ku amin din maikagi ha makasumbung dan.

12

Sa Angayan Ha Mahaldekan Hu Etaw (Lucas 12:1-7; Mateo 10:26-31)

¹ Su maamul-amul sa libu-libuwen ha mga etaw ha pakaggik-ayà en sidan uminikagi si Jesus duun hu mga tinun-an din hu “Bantayi nuy ha hari kaw malimbungan hu mga Fariseo ha tagpasibù-sibù.

² Sa alan ha inlilung iman makahiwal dà asem ku malugay daw sa hari iman tag-ikagiyen mapal-iman dà asem ku malugay.

³ Sa mga lalang ha iyan kaw dà duun tag-ikagi ipanunultul dà asem ku malugay duun hu mga etaw.

⁴ “Mga suled ku, ikagiyen ku inyu ha hari nuy agkahaldeki sa iyan din dà agkapatay sa lawa nuy ba hurà din en duma pa ha agkabuhat inyu.

⁵ Ba iyan nuy kahaldeki sa Dios ha makapatay hu lawa nuy daw makapaagbul pa inyu diyà ta Inferno.

⁶ Henhenaa nuy ha bisan sa mga atiyuay ha tagbis hari agkalipatan hu Dios.

⁷ Aman hari kaw agkasamuk ta mahal kaw pa di hu mga tagbis, ta bisan sa buhuk nuy naiyap en hu Dios.

Sa Ag-angkenen Hi Jesus

(*Lucas 12:8-12; Mateo 10:32-33; 12:32; 10:19-20*)

⁸ “Ikagiyen ku inyu ha bisan sin-u haena sa ag-angken kanak duun hu mga etaw siak sa Suled hu Kaet-etawan angkenen ku daan duun hu mga balinsuguen hu Dios.

⁹ Ba sa tag-ikagi duun hu mga etaw ha hari a kandin agkakilala hari ku daan haena kilalahren duun hu mga balinsuguen hu Dios.

¹⁰ Bisan sin-u haena sa magtameyes kanak siak sa Suled hu Kaet-etawan mabaluy pa ha pasay-luwen, ba sa magtameyes hu Balaan ha Ispiritu hari gayed mapasaylu.

¹¹ “Ku uwiten kaw duun hu mga simbahan ta aghukuman kaw kandan daw ipaatubang kaw kandan duun hu mga punuan, hari kaw agkasamuk ku in-inuwen nuy pagpangatarengan daw ku inu sa ipanubag nuy

¹² ta duun taena ha panahun sa Balaan ha Ispiritu iyan en magtudlù inyu.”

Sa Buang-buang Ha Sapián

¹³ Amin sabuwa duun hu naamul-amul ha mga etaw ha minikagi hu “Manunudlù, ikagiyi sa suled ku ha bahinan a kandin hu mga kabilin hu amay day.”

¹⁴ Ba tinubag haena hi Jesus ha “Hurà ku labet tayana ta kenà a iyan taghusay inyu.”

¹⁵ Dayun inikagiyan din su mga etaw hu “Bantayi nuy ha hari kaw maayat ta sa maayad ha pagtimà hari duun agkapuun hu madakel ha mga butang.”

16 Daw inikagiyan sidan hi Jesus taini ha pananglitan ha tagyanaen “Amin sapian ha etaw ha madakel tungkay sa nalegtay din.

17 Aman mighenà-henaay haena hu ‘Inu gid sa buhaten ku ta hurà kud en ag-ugsakan taini ha nalegtay ku?’

18 “Dayun minikagi haena hu ‘Ay, iyan diay haini buhaten ku. Kagasen ku sa mga bugawan ku daw magbuhat a hu adagi pa dì ku nauna ta ag-ugsakan ku taini ha nalegtay ku daw hu mga butang ku.

19 Iman malipayen ad gayed ta saini ha mga butang ku tumanan en hu pila ha tuig aman humimlay ad iman pagtalabahu daw bà a dà paman magkaenà daw mag-inumà dayun buhaten ku sa alan ha ikalipay ku.’

20 “Ba saena inikagiyan hu Dios ha ‘Buang-buang ka gayed ta iman ku daleman matay kad en. Hurà nud mapulusan hu mga butang nu na bà dà paman haena panimua hu lain ha mga etaw.’

21 “Iyan haena agkapayanan-an hu etaw ha bà din dà ag-amul-amula sa mga katigayunan din ta daw magsapian ba kenà haena sapian duun hu Dios.”

Sa Mga Kinahanglanen

(Lucas 12:22-31; Mateo 6:25-34)

22 Inikagiyan hi Jesus sa mga sumusunud din hu “Harì kaw masamuk ku inu sa agkan-en nuy daw sa agbistiyen nuy

23 ta mahinengdanen pa sa kinabuhì nuy dì hu pagkaen daw mahinengdanen daan sa lawa nuy dì hu bisti.

24 Henhenaa nuy sa mga tagbis. Hari sidan tagpamula daw hurà dan daan bugawan ba igpakaen sidan hu Dios. Kenà ba mahal kaw pa di hu mga tagbis?

25 Bisan ku agkatungkayan nuy en agkanugunan sa kinabuhì nuy ba saena hari nuy en gayed masumpayan.

26 Ku hari nuy man ganì agkabaluy haena imbà kaw man tagkasamukà?

27 “Henhenaa nuy sa mga bulak ku agkainuinu sa pagtubù dan. Hari sidan tagpanahì hu pinaksuy dan. Ba ikagiyen ku inyu ha bisan si Hari Salomon su anay sa sapian hurà makagbisti hu iling kadagway taini ha mga bulak.

28 Ku madagway sa kabuhata hu Dios hu mga sagbet ha laus dà agkangagangu daw bigsuli iyan kaw pa kan hari mailahan hu bisti. Imbà man kaatiyuay tungkay sa pagsalig nuy hu Dios?

29 Aman hari kaw gayed masamuk ku inu sa agkan-en daw sa ag-inumen nuy

30 ta iyan dà agkasamuk sa mga etaw ha hurà pa makakilala hu Dios. Sa Amay nuy natun-an din ha agkinahanglanen nuy gayed haena.

31 Ipaghari nuy sa Dios diyan ta inyu dayun iila din gayed inyu sa alan ha agkinahanglanen nuy.

Sa Mga Katigayunan

(Lucas 12:32-34; Mateo 6:19-21)

32 “Sinyu sa sumusunud ku, bisan ku atiyuay kaw dà ba hari kaw agkasamuk ta igkabayà-bayà haini hu Dios ha pagharian kaw kandin.

33 Ipamaligyà nuy sa mga butang nuy daw sa halin taena ipan-ila duun hu mga makaluluuy ta

daw amin nuy mga katigayunan diyà ta langit ha hari matakaw daw hari agkadaetan daw hari daan maketket.

³⁴ Ta ku hindu duun makaugsak sa katigayunan nuy duun en daan taena sa henà-henà nuy.

Sa Pagsalap Hu Ginuu

³⁵⁻³⁶ “Magpangandam kaw iling hu mga suluguen ha tagsalap ha makauli sa agalen dan ha duminuun hu kaamulan ta saena sidan tagsulù daw hari tagtiduga ta daw ku makauma en sa agalen dan sagunà dan dà haena mapuwaan.

³⁷ Malipayen gayed su mga suluguen ha tagbantay ku makauma sa agalen dan. Laus gayed sa agikagiyan ku inyu ha su agalen iyan magtangel ku mga suluguen din.

³⁸ Malipayen gayed su mga suluguen ha tagsalap ku makauma sa agalen dan bisan ku luminam-ag sidan hu pagbantay.

³⁹ Ba henhenaa nuy haini ha ku agkatun-an pa ngaay hu tagibalay ku kan-u makauma sa takaw hari gayed haena tumiduga ta daw hari maelegan hu takaw.

⁴⁰ Aman kinahanglan gayed ha magpangandam kaw ta siak sa Suled hu Kaet-etawan makauma a dini hu panahun ha hari nuy tagsalapen.”

Sa Mga Suluguen

(Lucas 12:41-48; Mateo 24:45-51)

⁴¹ Nanginginsà si Pedro hu “Ginuu, iyan kay dà ba tag-ikagiyan nu hu pananglitan daw ku para ba haini hu alan?”

⁴² Tuminubag si Jesus hu “Sa suluguen ha kasaligan iyan ipagbayà hu agalen din hu pagpakaen

taena ha mga дума din ha suluguen duun hu hustu ha panahun.

⁴³ Ku makauli sa agalen din malipayen gayed haena sa suluguen ha migtuman hu alan ha insugù kandin.

⁴⁴ Laus gayed sa ag-ikagiyen ku inyu ha su agalen igsalig din sa alan ha mga butang din duun ku kasaligan ha suluguen.

⁴⁵ Ba ku madaet sa suluguen iyan dà henà-henà din ha ‘Malugay pa ag-uli su agalen ku’ aman bà din dà paman agpamunali sa mga дума ha mga suluguen sa mga maama daw sa mga bahi. Bà dà daan magkaenà daw magpasibelengà.

⁴⁶ Ku tigkan makauma su agalen din duun hu panahun ha hari din tagsalapen saena ha suluguen himatayan gayed ku agalen din daw ipaamul haena duun hu mga etaw ha hari agtuu hu Dios.

⁴⁷ “Saena ha suluguen ha natun-an din en sa igpabuhat kandin hu agalen din ba hurà din buhata silutan gayed hu madakel ha bunal.

⁴⁸ Ba sa suluguen ha nakasalà ta hurà din haena katun-i atiyuay dà ha bunal sa silut din. Sa etaw ha madakel sa insalig kandin madakel daan sa tagsalapen diyà ta kandin.

Sa Kagubut

(Lucas 12:49-53; Mateo 10:34-36)

⁴⁹ “Duminini a iling hu hapuy ha makapasamuk hu mga etaw. Maayad ngaay ku saena ha hapuy tagkalegdeg en.

⁵⁰ Amin pa mga alantusen ha tagsalapen ku aman taglugul a iman taman ha matuman en haena.

⁵¹ Hari nuy aghenhenaa ha sa pagdini ku ta kalibutan makaila inyu hu maayad ha pagdapità, ta ikagiyan ku inyu ha saini makaila inyu hu kagubut.

⁵² Sugud iman ku amin lalima ha etaw duun hu nangkapamilya saena mabahin ta sa tatulu makigsabà hu daruwa daw su daruwa sumukul daan hu tatulu.

⁵³ Sa amay makigsabà hu batà din ha maama daw sa batà din ha maama sumukul daan kandin. Sa inay makigsabà hu batà din ha bahi daw sa batà din ha bahi sumukul daan kandin. Iling hu ugang ha bahi magsabà sidan hu lagambay din.”

Sa Timaan Hu Panahun
(Lucas 12:54-56; Mateo 16:2-3)

⁵⁴ Inikagiyan hi Jesus sa kaet-etawan ha “Ku agdaklep pakaikagi kaw dayun hu ‘Ag-udan’ saena laus gayed.

⁵⁵ Ba ku hurà en bul-ug gabun ta langit pakaikagi kaw hu ‘Aggulabung’ saena laus daan.

⁵⁶ Sinyu sa mga tagpasibù-sibù, natun-an nuy sa mga timaan hu panahun ba imbà nuy hari agkatun-i sa timaan hu agkaula-ula iman?

Sa Husayen
(Lucas 12:57-59; Mateo 5:25-26)

⁵⁷ “Imbà kaw hari pakatuen tagbuhat hu maayad?

⁵⁸ Ku isumbung kaw hu duma nuy sulaya nuy husaya ku hari kaw pa makauma duun hu taghusay, ta ku makauma kaw en duun itugyan

kaw hu maghuhukum daw ipapurisu kaw gayed kandin.

⁵⁹ Ikagiyen ku inyu ha daw kaw en makaguwa diya ta purisuwan ku mabayaran nuy en sa alan ha mga sala nuy.”

13

Sa Paghinulsul

¹ Duun taena ha panahun amin mga etaw ha nanunultul diya ki Jesus hu nahitabu duun hu mga taga-Galilea ha pinahimatayan hi Pilato su kamulu pa ngaay sidan taghalad.

² Ba tuminubag si Jesus hu “Abi nuy gid ha adagi gayed sa sala dan di hu mga kadumahan dan ha taga-Galilea tumenged hu naul-olahan dan.

³ Ba saena kenà laus ta ikagiyen ku inyu ha ku hari kaw maghinulsul mangamatay kaw daan iling kandan.

⁴ Henhenaa nuy daan su sampulu daw walu ha etaw ha napilayan hu matangkaw ha balay diya ta Siloe. Abi nuy gid ha makasala sidan di hu duma ha mga etaw ha tagtima diya ta Jerusalem.

⁵ Ba saena kenà laus ta ikagiyen ku inyu ha ku hari kaw maghinulsul mangamatay kaw daan iling kandan.”

Sa Kayu Ha Igira

⁶ Minikagi si Jesus hu sabuwa ha pananglitan ha tagyanaen “Amin etaw ha namula hu kayu ha igira. Su tingpamunga en inelegan din haena daw ahaa ku amin din en bunga ba hurà man diay pamunga.

⁷ Aman inikagiyan din sa tag-alima taena ha mga kayu hu ‘Ahaa haini sa impamula ku ha kayu ta ikatulu en iman ha tuig ha hurà pamunga. Maayad pa ha pilayen nud ta bà dà haini pakahanung hu дума ha pamulahen.’

⁸ “Ba huminangyù su sinaligan hu ‘Angatan ta enà sa nangkatuig ta aghilamunan ku pa haini daw ag-abunuhan ku pa daan.

⁹ Ku mamunga en asem ku sunud ha tuig maayad gayed, ba ku hari en human ku pilaya.’ ”

Sa Pagbulung Hu Nabalukù

¹⁰ Amin aldaw hu Sabado ha tagpanudlù si Jesus duun hu sabuwa ha simbahan hu mga Judio.

¹¹ Amin daan bahi diyà ha inulinan hu busaw hu sampulù en daw walu ha tuig aman nabalukù en.

¹² Ba su maahà hi Jesus su bahi inikagiyan din haena hu “Maulian kad en hu dalu nu.”

¹³ Dayun dinampà din daw sagunà natul-idan aman pigdayè ku bahi sa Dios.

¹⁴ Ba sa punuan duun taena ha simbahan napauk gayed ta namulung si Jesus duun hu Aldaw hu Paghimlay, aman inikagiyan din sa mga etaw hu “Haenem ha aldaw sa intugut hu etaw ha magtalabahu. Dumini kaw taini ha mga aldaw hu pagpabulung kenà duun hu Aldaw hu Paghimlay.”

¹⁵ Tuminubag si Jesus hu “Sinyu sa mga tagpasibù-sibù, ku amin inyu magtagkes hu baka daw kabayu hari nuy ba haena hukaden daw ipainum diyà ta wahig duun hu Aldaw hu Paghimlay?

¹⁶ Saini ha bahi ha kaliwat hi Abraham binakus hi Satanas seled hu sampulù en daw walu ha tuig,

aman hari ba diay mahimu ha hukaden haini duun hu Aldaw hu Paghimlay?”

¹⁷ Su maikagi haena hi Jesus nagayhaan su mga pakigkuntra kandin, ba sa duma ha mga etaw nangabayà-bayà taena ha belenganen ha binuhat hi Jesus.

Sa Pananglitan Mahitenged Hu Pag-adagi Hu Tagharian Hu Dios

(Lucas 13:18-21; Mateo 13:31-33; Marcos 4:30-32)

¹⁸ Minikagi si Jesus hu “Inu sa agpailingan ku hu pag-adagi hu tagharian hu Dios?”

¹⁹ Agkailing haena hu atiyuay gayed tungkay ha lisu ha impamegas duun hu uma. Tuminubù haena dayun nabuhat ha kayu daw sa mga panga din nabuhat ha salagà hu mga tagbis.”

²⁰ Minikagi pa daan si Jesus hu “Inu pa sa agpailingan ku hu tagharian hu Dios?”

²¹ Agkailing haena hu igpatulin ha iglamud duun hu madakel ha harina dayun su harina agtulin.”

Sa Hari Makalagkes Duun Hu Tagharian Hu Dios

(Lucas 13:22-30; Mateo 7:13-14,21-23)

²² Duminayun si Jesus hu paghipanaw payanaen ta Jerusalem, ba su diyà pa ta dalan huminapit duun hu mga banuwa ta migtudlù.

²³ Amin nanginginsà kandin hu “Ginuu, atiyuay dà ba sa mailahan hu kinabuhi ha hurà din kata-pusan?”

Tinubag haena hi Jesus hu

24 “Paniguruwi nuy sa pag-agi duun hu malig-et ha pultahan ta ikagiyen ku inyu ha madakel ngaay sa ag-agi duun ba hari pakahimu.

25 Amin panahun ha sa tag-iya taena ha balay sirahan din dayun magpangumawà kaw diyà ta guwà hu ‘Ginuu, puwai kay man ikaw.’

“Ba umikagi haena hu ‘Hari ku inyu agkakilala daw hari ku daan agkatun-an ku hindu kaw duun nangapuun.’

26 “Dayun tumubag kaw hu ‘Agkakilala kay ikaw ta migsalu kuy daw tinudluan kay ikaw.’

27 “Ba ikagiyan kaw kandin hu ‘Hari ku gayed inyu agkakilala daw hari ku daan agkatun-an ku hindu kaw duun nangapuun. Aman awà kaw dini ta kanak sinyu sa alan ha mga madaet sa buhat dan.’

28 “Duun taena ku maahà nuy diyà ta seled sa mga gin-apuan nuy ha si Abraham daw si Isaac, si Jacob daw sa mga propita makag-ulahuay kaw daw magkakangget sa mga ngipen nuy hu kalugul ta abugen kaw diyà ta guwà.

29 Mangaamul-amul sa mga etaw ha mapuun dini ta tibuuk ha kalibutan ha makigsalu kandan duun taena ha kaamulan duun hu tagharian hu Dios.

30 Laus gayed ha madakel iman ha mga etaw sa tagkahudiyen ba iyan diay mauna, daw amin daan etaw ha tagkauna iman ba iyan diay mahudiyen.”

*Sa Kahid-u Hi Jesus Hu Mga Taga-Jerusalem
(Lucas 13:31-35; Mateo 23:37-39)*

³¹ Duun taena ha panahun amin mga Fariseo ha duminiyà ki Jesus ha minikagi ha “Umawà ka dini ta aghimatayan ka hi Herodes.”

³² Ba tuminubag si Jesus hu “Ikagiyi si Herodes sa mangingilad ha agbulungen ku pa sa mga dalu daw agbugawen ku pa sa mga busaw ha uminulin hu mga etaw ta tatulu pa iman ha aldaw daw human ku haini kapengahi.

³³ Aman agdayunen ku pa haini duun hu tatulu ha aldaw ta sa propita diyà dà agpatay ta Jerusalem.

³⁴ “Sinyu sa mga taga-Jerusalem ha agpangimatay hu mga propita daw tagbatu daan hu mga etaw ha agsuguen diyan, agtanulen ku ngaay inyu iling hu manuk ha ag-amulen din sa mga piyak din diyà ta pakpak din ba harì kaw man agkabayà.

³⁵ Aman awaan hu Dios sa banuwa nuy, daw ikagiyen ku inyu ha harì ad inyu maahà hangtud asem ha makaikagi kaw en hu ‘Panalanginan gayed haini sa pakauma ha sinugù hu Dios.’ ”

14

Sa Pagbulung Hu Agpangubuk

¹ Amin aldaw hu Sabado ha su kumaen si Jesus duun hu balay ku nabantug ha Fariseo pigbantayan dan si Jesus.

² Duminiyà ta kandin sa etaw ha agpangubuk

³ aman ininsaan hi Jesus su mga manunudlù hu Kasuguan daw sa mga Fariseo hu “Intugut ba hu Kasuguan ha mamulung kuy hu agkadaluwan ku Aldaw hu Paghimlay?”

⁴ Ba hurà gayed sidan magtubag. Aman inibitan hi Jesus su agkadaluan dayun naulian haena daw impauli din.

⁵ Inikagiyan din su mga etaw ha “Ku amin nuy kabayu daw ku baka ba ha mahulug duun hu atabay ku Aldaw hu Paghimlay saena butwaen nuy gayed sagunà di ba?”

⁶ Ba hurà en sidan makatubag.

Sa Pagpaubus

⁷ Su maahà hi Jesus ha sa mga inimbita agpamili hu madagway ha pinun-ayà inikagiyan din sidan taini ha pananglitan ha tagyanaen

⁸ “Ku imbitahen kaw duun hu kaamulan hari kaw duun agpinuu hu madagway ha pinun-ayà ta kan ku amin inimbita ha labaw pa di inyu

⁹ daw ipahalin kaw ku mig-imbita inyu duun hu kenà maayad ha pinun-ayà dayun magayhaan kaw gayed.

¹⁰ Ba ku imbitahen kaw duun kaw pinuu hu kenà maayad ha pinun-ayà daw angatan nuy ha su mig-imbita inyu umikagi hu ‘Halin kaw duun taini ha madagway ha pinun-ayà’ dayun madayè kaw hu duma ha inimbita duun hu kaamulan.

¹¹ Ta bisan sin-u sa tagpalabaw-labaw igpaubus ba saena ha tagpaubus igpatangkaw.”

¹² Dayun inikagiyan hi Jesus su mig-imbita kandin ha “Ku maggastu ka hari nu iyan dà imbitahen sa mga amigu daw sa mga kadumahan nu daw sa mga silingan nu ha sapian ta maimbita ka daan kandan daw makabales sidan ikaw.

¹³ Ba ku maggastu ka iyan nu imbitahen sa makaluluuy daw sa kimay, sa pigket daw sa mga buta,

14 ta ku buhaten nu haena malipayen ka gayed. Bisan ku hari sidan makabales ikaw ba sa Dios iyan magbales ikaw ku banhawen sa mga matareng.”

*Sa Pananglitan Mahitenged Hu Kaamulan
(Lucas 14:15-24; Mateo 22:1-10)*

15 Su mapaliman haena hu sabuwa ha etaw ha tagpinuu diyà ta ubay hi Jesus inikagiyan din si Jesus hu “Malipayen gayed sa etaw ha makaamul duun taena ha kaamulan duun hu tagharian hu Dios.”

16 Inikagi hi Jesus haini sa pananglitan ha tagyanaen “Amin etaw ha miggastu ha nangimbita hu madakel ha mga etaw.

17 Su mauma en sa kaamulan pinaelegan din su mga inimbata daw ikagiyi ha ‘Dumini kaw en ta napengahan en sa lamisa.’

18 “Ba amin dan mga balibalan. Sa sabuwa minikagi hu ‘Bà ad ikaw pasayluwa ta daw a pa nakapalit hu uma aman kinahanglan ha elegan ku pa haena ta ag-ahaen ku.’

19 “Minikagi daan sa sabuwa hu ‘Pasayluwa a ta daw a pa nakapalit hu sampulù ha baka na igsulay ku pa igdaru.’

20 “Sa sabuwa minikagi hu ‘Hari a makadiyan ta kalibag-u a pa.’

21 “Aman uminulì su sinugù daw ikagiyi su agalen din. Dayun napauk su nangimbita aman sinugù din dà paman su suluguen din hu kagi din ‘Agpas ka daw imbitaha sa bisan sin-u ha etaw duun hu mga dalan, sa mga makaluluuy daw sa kimay, sa mga buta daw sa pigket.’

22 “Su makalikù su suluguen inikagiyan din su agalen din hu ‘Binuhat kud sa insugù nu ba hurà pa kapunù sa balay.’

23 “Dayun inikagiyan taena ha agalen su suluguen din hu ‘Elegi sa diyà ta kadiyuan daw hangyua sidan ha dumini ta daw mapanday mapunù haini sa balay ku.

24 Ikagiyan ku inyu ha hurà gayed bisan sabuwa duun ku tinaganahan hu gastu taini ha kaamulan ha makakaen.’ ”

*Sa Laus Ha Sumusunud Hi Jesus
(Lucas 14:25-33; Mateo 10:37-38)*

25 Duminayun si Jesus hu paghipanaw daw madakel tungkay ha mga etaw sa namanduma kandin. Sumininalu si Jesus diyà ta kandan hu kagi din

26 “Bisan sin-u sa tungkay din palanggà sa mga laas din daw sa asawa din, sa mga batà din daw sa mga suled din daw bisan sa kaugalingen din di kanak, hari mabaluy ha sumusunud ku.

27 Bisan sin-u haena sa hari agkabayà tagantus hu alan ha mga malegen bisan duun hu kamatayen tumenged hu pagsunud kanak saena hari gayed mabaluy ha sumusunud ku.

28 “Ku amin agkabayà tagbalay hu adagi ha balay hari din ba unahen haena kwintahen ku tumanan ba sa salapi din hangtud ha mapengahan haena sa balay?

29 Ta ku bà din dà makapas-ek sa tukud ha hari en mapengahan, sa alan ha makaahà taena makapatawa

³⁰ daw mag-ikagi hu ‘Saini ha etaw migbalay ngaay ba hurà din en kapengahi.’

³¹ “Iling daan hu hari ha pakigsabà hu lain ha hari, hari din ba unahen henhenaen ku makadaeg ba haena sa sampulù ha libu ha mga sundalu din hu kaluwaan ha libu ha sundalu hu pakigsabà kandin?”

³² Ku matun-an din ha hari gayed makadaeg maayad pa ku pasuguan din haena sa pakigsabà kandin ta daw mahusay sidan.

³³ Iling daan taena ha hari gayed mabaluy ha sumusunud ku sa bisan sin-u inyu ku hari nuy awaan sa alan.

Sa Asin Ha Hurà Din Pulus

(Lucas 14:34-35; Mateo 5:13; Marcos 9:50)

³⁴ “Sa asin maayad ba ku maawà en sa kapait din in-inuwen pa paglikù hu nanam taena?”

³⁵ Hari en daan haena mabaluy ha abunu ba bà dà paman iglambeg.

“Henhena nuy gayed sa napaliman nuy ha inikagi ku.”

15

Sa Karniro Ha Nalaag

(Lucas 15:1-7; Mateo 18:12-14)

¹ Amin mga manunukut hu buhis daw mga masinupaken ha nangaamul-amul diyà ki Jesus hu pagpaliliman kandin.

² Ba sa mga Fariseo daw sa mga manunudlù hu Kasuguan migtamudmud hu kagi dan “Saini ha etawa nakigduma-duma hu mga makasasalà daw nakigsalu kandan.”

³ Dayun inikagiyan sidan hi Jesus taini ha pananglitan ha tagyanaen

⁴ “Ku amin inyu amin din nanggatus ha mga karniro daw nalaag sa sabuwa duun hari din ba awaan su kasiyaman daw siyam duun hu panabtabà daw pan-ahaa su sabuwa ha nalaag?

⁵ Ku matulen din en haena tungkay gayed mali-pay daw sapi-piyen din haena.

⁶ Ku makauli amulen din sa mga amigu din daw sa mga silingan din daw ikagiya sidan hu ‘Magmalipayen kuy iman ta nalaag sa karniro ku ba naahà ku dà.’

⁷ Ikagiyaen ku inyu ha iling daan taena kaadagi sa kalipay diyà ta langit ku amin sabuwa ha makasasalà ha maghinulsul di taena ha kasiyaman daw siyam ha mga tagpasibù-sibù ha matareng en daw taghenà-henà ha hari en tagkinahanglan ha maghinulsul.

Sa Salapi Ha Nalaag

⁸ “Ku amin bahi ha amin din sampulù ha salapi daw kalaag sa sabuwa hari ba magtutud haena hu sulù daw silhigi sa balay din hu pagpan-ahà taena ha salapi din ha nalaag?

⁹ Ku matulen din haena amulen din sa mga amigu din daw sa mga silingan din daw ikagiya sidan hu ‘Magmalipayen kuy iman ta naahà kud su sabuwa ha salapi ku ha nalaag.’

¹⁰ Ikagiyaen ku inyu ha adagi daan sa kalipay hu mga balinsuguen hu Dios tumenged hu sabuwa ha makasasalà ha maghinulsul.”

Sa Batà Ha Luminaag

11 Si Jesus minikagi hu pananglitan ha tagyanaen “Amin etaw ha amin din daruwa ha batà ha maama.

12 Saena ha manghud huminangyù diyà ki Amay din hu ‘Ila en iman kanak sa bahin ku duun hu mga butang nu.’ Aman binahin din sa mga butang din taena ha daruwa.

13 Su pila en ha aldaw tinimù ku manghud sa alan ha bahin din daw pahiphipanaw duun hu madiyù ha banuwa dayun gastuwa sa salapì din duun hu maal en ha mga buhat.

14 Su maamin en su salapì din nakauma sa adagi ha kauhul duun taena ha banuwa daw miglised gayed haena sa manghud.

15 Dayun huminangyù hu talabahu duun hu sabuwa ha sakup taena ha lugar na sa impatal-abahu kandin iyan sa pagpamahug hu babuy diyà ta unayan.

16 Agkabayà ngaay haena ha makakaen hu bahug ku mga babuy ta hurà mig-ila kandin hu bisan inu ha agkakaen.

17 Aman nahenhenaan din ha ‘Sa mga suluguen hu amay ku hari pakaamin hu pagkaen dan ba siak agpatay ad en hu kauhul.

18 Maayad pa ha umulì a diyà ki Amay daw ikagiyan ku hu “Amay, nakasalà a gayed duun hu Dios daw diyan ta ikaw.

19 Kenà ad en angayan ha isipen pa ha batà nu ba buhata ad ikaw ha sabuwa duun hu mga suluguen nu.” ’

20 Aman uminawà haena diyà daw pauulì diyà ki Amay din. Lucas 15:16

“Su madiyù pa diyà ta balay dan natan-aw en

hi Amay din. Saena nahid-uwang gayed hi Amay din aman minulalaguy sa suminal-aw ku batà din dayun kinepkepan din haena daw hadeki.

²¹ “Ba su batà din minikagi hu ‘Amay, nakasalà a gayed duun hu Dios daw diyan ta ikaw. Kenà ad en angayan ha isipen pa ha batà nu.’

²² “Ba si Amay din nangumaw hu mga suluguen din daw ikagiya sidan hu ‘Agpas kaw daw uwita dini sa madagway ha pinaksuy daw pinaksuyi haini, suupi nuy hu sising daw sapatusi daan.

²³ Iyawa nuy su impalambù ha nati hu baka ta taggastu a hu pagsaulug,

²⁴ ta saini ha batà ku iling hu minatay en ba iman nabanhaw dà daw nalaag en ba iman nakauli dà.’ Aman migsaulug sidan.

²⁵ “Su tag-uli en haena sa magulang ha batà din ha napuun diyà ta uma nakapaliman hu sunata hu tagsayaw su makaubay en diyà ta balay dan.

²⁶ Aman inumaw din sa sabuwa ha suluguen dan daw insai ku imbà agkabibu sidan.

²⁷ Tuminubag haena sa suluguen hu ‘Nakauli su manghud nu aman mig-iyaw si Amay nu hu malambù ha nati hu baka hu pagsaulug ta nabayà-bayà gayed tumenged ta sa suled nu nakauli ha bubuhay pa daw hurà nahitabù kandin.’

²⁸ “Su mapaliman haena ku magulang ha batà tungkay gayed napauk daw hurà en seled. Aman inelegan hu amay din daw pagayuki ha sumeled en.

²⁹ Ba bà dà tuminubag ki Amay din hu ‘Henhena nu ha nalugay en sa pagtalabahu ku dini ta ikaw daw tinuman ku gayed sa alan ha insugù nu.

Ba hurà a gayed ikaw ilahi hu bisan nati dà ngaay hu kambing ta daw makagsaulug a дума hu mga amigu ku.

³⁰ Ba su batà nu ha bà dà miggastuwà hu salapì nu duun hu mga madaet ha bahi pag-uli din iniyawan nu pa hu impalambù ha nati hu baka.’

³¹ “Ba tuminubag si Amay din hu ‘Sigi ka dà dini ta kanak daw sa alan ha mga butang ku ikaw daan.

³² Angayan ha malipay ki ta saini ha manghud nu iling hu minatay en ba iman nabanhaw dà daw nalaag en ba iman nakauli dà.’ ”

16

Sa Limbungan Ha Sinaligan

¹ Inikagiyan hi Jesus sa mga sumusunud din taini ha pananglitan ha tagyanaen “Amin etaw ha sapian ha amin din sinaligan hu mga butang din, ba amin migsumbung diyà ta kandin ha pinang-gastu ku sinaligan sa salapì ha insalig kandin.

² Aman impaumaw haena daw ikagiyi hu ‘Laus ba sa napaliman ku mahitenged ikaw? Iman ipaahà nu kanak sa listahan hu kabuhata nu hu mga insalig ku ikaw ta iman kenà kud en iyan ikaw agsaligan.’

³ “Dayun su sinaligan nakahenà-henà hu ‘Inu gid sa buhaten ku ta ag-awaen ad en taini ha agalen ku? Hari a makabaug magdaru daw agkagayhà a daan tagpakilimus.

⁴ Ay, iyan diay haini buhaten ku ta daw amin ku matimaan ku hurà kud asem talabahu.’

⁵ “Aman inumaw din sa kada sabuwa ha nakau-tang duun ku agalen din. Dayun ininsaan din su sabuwa hu ‘Pila sa utang nu duun hu agalen ku?’

6 “Tuminubag haena hu ‘Nanggatus ha lata ha lana.’

“Aman inikagiyan din hu ‘Taini su listahan hu mga utang nu. Agpas ka daw isulat sa kalimahan dà ha lata.’

7 “Dayun ininsaan din daan su ikaduwa hu ‘Pila sa ikaw ha nautang?’

“Tuminubag daan haena hu ‘Nanggatus ha saku ha trigo.’

“Aman inikagiyan din hu ‘Isulat nu ha kawaluwan dà ha saku sa utang nu.’

8 “Ba su matun-an haena ku agalen din nakaikagi dayun ha matatau gayed manlimbung su sinaligan din. Ta sa mga etaw ha iyan dan dà taghenhenaen sa mga butang dini ta kalibutan daan en tagpanagana hu kinahanglanan dan asem labaw pa di hu sumusunud hu Dios.

9 Ikagiyan ku inyu ha gamita nuy sa mga butang nuy hu pagbulig taena ha taglised ta daw asem ku malugay ha hari nuy en magamit sa mga butang nuy amin gihapun bales inyu diyà ta langit.

10 “Saena ha agkasaligan hu atiyuay ha mga butang agkasaligan daan hu madakel, ba sa agpanlimbung hu atiyuay ha mga butang manlimbung gayed daan hu mga butang ha madakel.

11 Aman ku hari kaw agkasaligan hu mga butang duun taini ha kalibutan hari daan isalig hu Dios inyu sa laus ha katigayunan diyà ta langit.

12 Daw ku hari kaw masaligan hu pagtanul taena ha mga butang hu lain en ha etaw hari kaw daan ilahan hu mga butang.

13 “Hari gayed mabaluy ha sa etaw daruwa sa agalen din ta palanggaen din sa sabuwa ba sa

sabuwa kuntraheh din, alimahan din sa sabuwa ba sa sabuwa ipatayà din. Sa etaw ha iyan din dà minahal sa katigayunan din hari gayed mahimu ha mahalen din daan sa Dios.”

Mga Lalang Hi Jesus

(Lucas 16:14-18; Mateo 11:12-13; 5:31-32; Marcos 10:11-12)

¹⁴ Sa mga Fariseo ha balimbayaan hu salapì bà dà migpatawahà su mapaliman dan haena sa inikagi hi Jesus.

¹⁵ Ba inikagiyan sidan hi Jesus hu “Tagpabantug kaw ngaay hu mga etaw ba natun-an hu Dios sa mga henà-henà nuy. Sa tagtuuwan hu mga etaw ha iyan mapuslanan dini ta kalibutan saena agtambagan hu Dios.

¹⁶ “Sa Kasuguan daw sa lalang hu Dios pinaagi hu mga propita duun dà nataman hu pagpakauma hi Juan ha Bautista. Sugud taena tigsangyaw sa Maayad ha Tultulanen mahitenged hu paghari hu Dios daw agpegesen ngaay hu mga etaw ha maghari en haena.

¹⁷ Malumu pa ha mahanaw sa langit daw sa kalibutan di hu Kasuguan ha maalatan hu bisan atiyuay.

¹⁸ “Saena ha ag-endaan din sa asawa din daw mangasawa hu lain ha bahi makapanapaw, daw sa umasawa ku bahi ha inendaan makapanapaw daan.

Sa Sapihan Daw Si Lazaro

¹⁹ “Amin etaw ha sapihan tungkay ha migpinaksuy hu tungkay mahal daw aldaw-aldaw hayahay gayed sa pagtimà din.

²⁰ Ba diyà ta pultahan taena ha balay din amin duun etaw ha makaluluuy gayed tungkay ha tagngaranan ki Lazaro. Nalekep sa lawa hi Lazaro hu kaluli

²¹ daw agkabayà gayed ngaay ha makakaen hu bisan mga mumu dà duun hu lamisa taena ha sapian. Su tagtimaay haena diyà ta guwà inamulamulan hu mga asu daw dilai sa mga kaluli din.

²² “Hurà kalugay minatay su makaluluuy ba inuwit haena hu mga balinsuguen hu Dios diyà ki Abraham. Dayun minatay daan su sapian daw inlebeng.

²³ Diyà ta Kamatayan tag-antus haena hu tungkay masakit. Huminangad haena daw naahà din si Abraham diyà ta kadiyuan daw si Lazaro sa diyà daan ta ubay din.

²⁴ Aman nangumaw haena hu ‘Apù ku ha Abraham, kahid-uwi a ikaw daw sugua si Lazaro ha teleben din sa tuldù din duun hu wahig daw ipatulù dini ta bàbà ku ta tag-antus a gayed dini taini ha hapuy.’

²⁵ “Ba tuminubag si Abraham hu ‘Apù, henhena nu ha su diyà ka pa ta kalibutan hayahay gayed sa pagtimà nu ba si Lazaro mig-antus. Iman si Lazaro malipayen hu kandin ba sikaw tag-antus ka.

²⁶ Daw kenà hayan iyan dà ta amin pa nakaelang kanuy ha hurà taw duun ig-agi.’

²⁷ “Su sapian bà dà paman nakaikagi ha ‘Ku iyan diay hayana hangyuen ku ikaw, Apù, ha suguen nu si Lazaro duun hu balay hi Amay ku

²⁸ ta amin ku pa lalima ha suled daw patultuli sidan kandin ta daw hari sidan makalupug kanak

duun taini ha banuwa hu kasakitan.'

²⁹ "Ba uminikagi si Abraham hu 'Kenà en kinahanglan ta amin en diyà lalang hu Dios ha insulat hi Moises daw hu mga propita. Iyan en haena palilimanan dan.'

³⁰ "Ba tuminubag su sapian hu 'Apù ku ha Abraham, hari sidan magpaliliman taena ba ku amin ngaay mabanhaw daw dumiyà ta kandan maghinulsul gayed sidan.'

³¹ "Uminikagi si Abraham ha 'Ku hari sidan magpaliliman hu lalang hu Dios ha insulat hi Moises daw hu mga propita hari gayed daan sidan tumuu bisan pa ku amin dumiyà ha minatay en ba nabanhaw dà.' "

17

Sa Agkahimu Ha Panulay

(Lucas 17:1-3; Mateo 18:6-7,21-22; Marcos 9:42)

¹ Inikagiyan hi Jesus sa mga sumusunud din hu "Sa panulay ha igpakasalà hu etaw iyan en haena bagad dini ta kalibutan, ba kahid-u gayed taena ha iyan agkahimu ha panulay.

² Maayad pa ngaay ku ihiket en sa lieg din duun hu adagi ha batu daw leneda diyà ta dagat dì sa mahimu haena ha iyan igpakasalà hu duma ha mga etaw.

³ Aman magbantay kaw gayed.

"Ku amin nuy duma ha nakasalà baldenga haena na ku maghinulsul pasayluwa nuy.

⁴ Bisan ku kapitu en makasalà duun hu nangkaaldaw ba pasayluwen nuy gihapun ku manayù hu pasaylu."

Sa Pagtuu

⁵ Uminikagi su mga apostoles hu “Ginuu, isabi sa pagtuu day.”

⁶ Ba inikagiyan sidan hi Jesus ha “Ku sa pagtuu nuy iling dà kaatiyù hu lisu hu mustasa mahimu en ha suguen nuy hayana sa adagi ha kayu ha humalin diyà ta dagat na makahalin gayed.

Sa Talabahu Hu Suluguen

⁷ “Ku amin etaw ha amin din suluguen ha migdaru daw ku tag-alima ba hu karniro hari mabaluy ha ku makauli bà dà haena ipakaen hu agalen din.

⁸ Ta saena ikagiyan hu agalen din ha ‘Mag-ilis ka daw sugbahi a. Ku makapenga a kumaen human ka daan kaen.’

⁹ Daw saena kenà en kinahanglan ha dayeen pa hu agalen din ta bà dà haena migtuman hu talabahu din.

¹⁰ Iling daan inyu ku mapengahan nuy sa impabuhat hu Dios inyu hari kaw tagpabantug ba henhenaen nuy ha bà kaw dà suluguen hu Dios ha migtuman hu katengdanan nuy.”

Sa Pagbulung Hu Sampulù Ha Sanglahen

¹¹ Su taghipanaw en si Jesus payanaen diyà ta Jerusalem diyà nakaagi ta dulunà ta mga probincia ta Samaria daw ta Galilea.

¹² Su makauma haena duun hu sabuwa ha banuwa sinal-aw hu sampulù ha mga sanglahen, ba migpadiyù dà sidan

¹³ daw nangumaw sidan ha tagyanaen “Jesus ha Ginuu, kahid-uwi kay man ikaw.”

¹⁴ Su maahà sidan hi Jesus inikagiyan din sidan ha “Dumuun kaw taena ha mga sinaligan hu

paghalad ta daw maahà kaw kandan.” Su daw pa sidan tagdiyà nangaulian en sidan.

¹⁵ Sa sabuwa kandan su maahà din ha naulian en luminikù dà diyà ki Jesus daw kuminulahì ha tagdayè hu Dios.

¹⁶ Luminuhud haena duun hu atubangan hi Jesus daw migpasalamat. Saena ha etaw kenà Judio ba taga-Samaria.

¹⁷ Ininsaan haena hi Jesus hu “Dì ba sampulù kaw man sa nangaulian? Hindu en diay su siyam ha mga дума nu?”

¹⁸ Imbà iyan ka dà sa kenà Judio nakalikù dini hu pagdayè hu Dios?”

¹⁹ Dayun inikagiyan haena hi Jesus hu “Hipanaw kad ta sa ingkaulii nu iyan sa pagsalig nu kanak.”

*Sa Paglikù Hu Suled Hu Kaet-etawan
(Lucas 17:20-37; Mateo 24:23-28,37-41)*

²⁰ Amin panahun ha ininsaan hu mga Fariseo si Jesus ku kan-u agkatuman sa pagharì hu Dios duun hu kaet-etawan. Tuminubag si Jesus hu “Sa pagharì hu Dios harì ta agkaahà

²¹ daw harì haena mabaluy ha magyanaen sa mga etaw hu ‘Taini en’ daw ‘Diyà en’ ta sa pagharì hu Dios duun dà hu gahinawa hu etaw.”

²² Dayun inikagiyan hi Jesus sa mga tinun-an din hu “Makauma sa panahun ha agkabayà kaw gayed ku lumikù a dini siak sa Suled hu Kaet-etawan ba harì pa haena matuman.

²³ Amin asem mag-ikagi hu ‘Diyà en’ daw ‘Taini dà’ ba harì kaw agsunud kandan.

24 Ta siak sa Suled hu Kaet-etawan sa paglikù ku agkailing hu kilat ha pakailaw ta tibuuk ha kalibutan daw agkaahà hu alan ha kaet-etawan.

25 Ba sa hari pa haena makauma amin pa madakel ha mga alantusen ku daw pagtameyesen a hu mga etaw.

26 “Sa paglikù ku asem siak sa Suled hu Kaet-etawan mailing hu panahun hi Noe

27 ha sa mga etaw bà dà tagkaenà daw tag-inumà daw namangasawa hangtud en ha sum-ineled si Noe duun ku arka. Dayun piglenepan sa tibuuk ha kalibutan aman alan sidan nangalemes.

28 “Iling daan hu panahun hi Lot ha sa mga etaw migkaenà daw mig-inumà, namalit daw migbaligyà, namamula daw migbabalay.

29 Ba su umawà en si Lot diyà ta Sodoma sa alan ha mga etaw nahulugan hu hapuy daw asupri aman nangamatay sidan.

30 “Iling taena sa paglikù ku siak sa Suled hu Kaet-etawan.

31 Duun asem taena ha panahun sa mga etaw diyà ta atep ta balay dan hari en lumugnà hu pagtimù hu mga butang dan, daw sa diyà ta uma hari en daan umulì.

32 Henhenaa nuy sa asawa hi Lot sa luminingì.

33 Bisan sin-u sa agkanugun hu kinabuhì din matay dà gihapun, ba saena ha tagsunud kanak bisan duun hu kamatayen mailahan hu kinabuhì ha hurà din katapusan.

34 Ikagiyen ku inyu ha duun asem taena ha panahun ku amin daruwa ha taghumbà matimù sa sabuwa ba sa sabuwa makatabun.

³⁵ Iling daan hu daruwa ha bahi ha tagpanggal-ing matimù sa sabuwa ba sa sabuwa makatabun.

³⁶ Ku amin daruwa ha maama diyà ta uma sa sabuwa matimù ba sa sabuwa makatabun.”

³⁷ Ininsaan dan si Jesus hu “Ginuu, hindu haini agkahitabù?”

Tuminubag si Jesus ha “Ku hindu duun sa mga minatay duun daan tag-amul-amul sa mga wak-wak.”

18

Sa Hangyù Hu Bahi Ha Balu

¹ Inikagiyan hi Jesus sa mga tinun-an din taini ha pananglitan ta daw matun-an dan ha kina-hanglan gayed ha harì sidan magluya hu pag-ampù.

² “Duun hu sabuwa ha banuwa amin maghuhukum ha hurà din kahaldek hu Dios daw hurà din daan agtahuran ha etaw.

³ Amin daan diyà balu ha bahi ha taglikù-likù diyà ta kandin hu paghangyù ha ‘Buligi a ikaw ta amin agsabà kanak.’

⁴ “Su anay saena ha maghuhukum hurà gayed magpaliliman. Ba su malugay en nakahenà-henà hu ‘Bisan pa ku harì a agkahaldek hu Dios daw hurà ku daan agtahuran ha etaw

⁵ ba tumenged ta saini ha balu ha bahi sigi dà tagsamuk-samuk kanak buligan kud en ta daw harì makaglikù-likù dini.’ ”

⁶ Dayun uminikagi si Jesus hu “Henhenaa nuy sa inikagi taena ha maghuhukum bisan ku kenà haena matareng ha etaw.

⁷ Harì ba buligan gayed hu Dios sa mga pinili din ha sigi dà tag-ampù aldaw daw ku daleman? Magyawatà ba haena hu pagbulig din?

⁸ Ikagiyen ku inyu ha sagunà din dà gayed sidan buligan. Ba asem ku lumikù a dini ta kalibutan siak sa Suled hu Kaet-etawan amin pa ba gid sumalig kanak?”

Sa Pag-ampù Hu Fariseo Daw Hu Manunukut Hu Buhis

⁹ Inikagi pa hi Jesus haini ha pananglitan taena ha mga etaw ha tagsalig hu pagkamatareng dan ba agpakaminus hu дума ha mga etaw.

¹⁰ “Amin daruwa ha etaw ha duminuun ku Timplo hu pag-ampù, sa sabuwa Fariseo daw sa sabuwa manunukut hu buhis.

¹¹ Saena ha Fariseo mig-ampù ha tagyanaen ‘Dios ha Magbabayà hu alan, tagpasalamatan ku ikaw ta hari a agkailing hu дума ha mga etaw ha agpanlimbung daw kenà matareng daw mananapaw, daw kenà a daan iling taini ha manunukut hu buhis.

¹² Kadaruwa a salang hu pagkaen duun hu nangkasimana daw ig-ila ku daan sa ikasampulù hu alan ha agkatimù ku.’

¹³ “Ba su manunukut hu buhis diyà dà tuminiyadeg ta suyuk. Duminunghuy ta agkaguul gayed hu mga salà din daw mig-ampù ha tagyanaen ‘Dios ha Magbabayà hu alan, kahid- uwi a ikaw sa makasasalà.’

¹⁴ “Ikagiyen ku inyu ha saini uminulì ha napasaylu en sa mga salà din di taena ha Fariseo. Ta bisan sin-u sa tagpalabaw-labaw igpaubus ba saena ha tagpaubus igpatangkaw.”

Si Jesus Daw Sa Atiyuay Ha Mga Batà

(Lucas 18:15-17; Mateo 19:13-15; Marcos 10:13-16)

¹⁵ Amin mga etaw diyà ha mig-uwit hu tungkay pa atiyuay ha mga batà ta daw madampà hi Jesus. Su maahà haena hu mga tinun-an din binaldeng dan sidan.

¹⁶ Ba si Jesus minikagi hu “Ipaubay dini ta kanak sa mga batà daw hari nuy sidan agbaldenga, ta sa mga etaw ha iling taini ha mga batà iyan tagharian hu Dios.

¹⁷ Laus gayed sa ag-ikagiyen ku inyu ha sa hari agkabayà ha pagharian hu Dios iling hu pagtuu taini ha batà saena hari pagharian hu Dios.”

Sa Sapihan Ha Punuan

(Lucas 18:18-30; Mateo 19:16-30; Marcos 10:17-31)

¹⁸ Amin punuan hu mga Judio ha nanginginsà ki Jesus hu “Maayad ha Manunudlù, inu man sa kinahanglan ha buhaten ku ta daw mailahan a hu kinabuhì ha hurà din katapusan?”

¹⁹ Tuminubag si Jesus hu “Imbà a ikaw umawa ha maayad? Hurà gayed maayad ba iyan dà sa Dios.

²⁰ Natun-an nud sa Kasuguan hu Dios ha tagyanaen ‘Hari ka manapaw daw hari ka mangimatay, hari ka daan manakaw daw hari ka magbutang-butang daw tahura daan sa mga laas nu.’ ”

²¹ Minikagi haena sa etaw hu “Binuhat kud en hayana sugud dà su atiyuay a pa.”

²² Su mapaliman haena hi Jesus inikagiyan din hu “Amin pa gayed sabuwa ha hurà nu kabuhat.

Ipamaligyà sa alan ha mga butang nu dayun sa halin taena ipan-ila duun hu mga makaluluuy ta daw magsapian ka diyà ta langit. Ku mapengahan nu haini lumikù ka dini daw sunud ka kanak.”

²³ Su mapaliman ku punuan su inikagi hi Jesus naguul gayed haena ta madakel tungkay sa mga katigayunan din.

²⁴ Uminahà si Jesus diyà ta kandin daw ikagi hu “Malegen tungkay ha maharian hu Dios sa etaw ha sapian.

²⁵ Malumu pa hu kamilyo sa paglusut duun hu pusu hu dagum dì hu sapian ha maharian hu Dios.”

²⁶ Su mapaliman haena hu mga etaw nangin-ginsà sidan hu “Sin-u dà diay sa mailahan hu kinabuhì ha hurà din katapusan?”

²⁷ Tuminubag si Jesus hu “Sa hari agkabaluy hu etaw agkahimu hu Dios.”

²⁸ Minikagi si Pedro diyà ki Jesus hu “Inawaan day sa alan ta daw makasunud kay ikaw.”

²⁹ Inikagiyan sidan hi Jesus hu “Laus gayed sa ag-ikagiyan ku inyu ha bisan sin-u sa inawaan din sa balay din, sa asawa din daw sa mga suled din, sa mga laas din daw sa mga batà din tumenged ta tagharian hu Dios,

³⁰ bisan iman ha panahun makadawat en gayed hu madakel pa dì taena ha inawaan din daw amin din daan kinabuhì ha hurà din katapusan.”

Sa Ikatulu Ha Pag-ikagi Hi Jesus Mahitenged Hu Kamatayen Din

(Lucas 18:31-34; Mateo 20:17-19; Marcos 10:32-34)

³¹ Tinabis hi Jesus sa mga tinun-an din daw ikagiya hu “Tagdiyà kuy en iman ta Jerusalem daw diyà matuman sa alan ha insulat hu mga propita ha maul-ulahan ku siak sa Suled hu Kaet-etawan.

³² Itugyan a duun hu kenà mga Judio ha mag-tameyes kanak. Pagagayhaan a daw ileban a daan kandan,

³³ lagkutan a dayun himatayan a kandan. Ba duun hu ikatulu ha aldaw mabanhaw a dà.”

³⁴ Hurà gayed kasabut hu mga tinun-an din haena sa inikagi hi Jesus ta sa kahulugan taena nakalilung diyà ta kandan aman hurà dan katun-i ku inu sa tagsubayen din.

Sa Pagbulung Hu Buta

(Lucas 18:35-43; Mateo 20:29-34; Marcos 10:46-52)

³⁵ Su ubay en si Jesus diyà ta Jerico amin buta ha tagpinuu diyà ta kilid ta dalan ha tagpakilimus.

³⁶ Su mapaliman din sa madakel ha mga etaw ha aglabay diyà ta kandin nanginginsà haena ku inu sa magulub.

³⁷ Inikagiyan dan hu “Ag-agi en dini si Jesus ha taga-Nazaret.”

³⁸ Aman nangulahì su buta hu “Jesus ha Kaliwat hi David, kahid-uwi a ikaw.”

³⁹ Binaldeng taena ha tag-una ta igpahagteng dan ngaay, ba bà dà nasì kadaging sa pangulahì din ha tagyanaen “Sikaw sa Kaliwat hi David, kahid-uwi a man ikaw.”

⁴⁰ Aman tuminaleen en si Jesus daw sugù ha uwiten su buta diyà ta kandin. Su makaubay en su buta diyà ki Jesus ininsaan din haena hu

⁴¹ “Inu man sa agkabayaan nu ha buhaten ku diyan ta ikaw?”

Tuminubag su buta hu “Ginuu, makaindan a ngaay.”

⁴² Minikagi si Jesus diyà ta kandin hu “Makaindan kad ta sa ingkauli nu iyan sa pagsalig nu kanak.”

⁴³ Aman sagunà nakaindan daw duma ki Jesus ha tagdayè hu Dios. Su maahà haena hu mga etaw dinayè dan daan sa Dios.

19

Sa Paghinulsul Hi Zakeos

¹ Su taghipanaw si Jesus nakaagi diyà ta Jerico.

² Amin sapian diyà ha agalen hu mga manunukut hu buhis ha tagngaranan ki Zakeos.

³ Agkabayaan din gayed ag-ahaa ku agkainu-inu si Jesus ba hari din agkahimu ta madakel tungkay sa mga etaw daw mababà haena hu kandin.

⁴ Aman minulaguy diyà ta unahan daw pamanahik duun hu kayu ha sikamoro ta daw maahà din si Jesus ta duun taena ag-agi.

⁵ Su makauma si Jesus diyà ta kandin huminangad haena daw ikagiyi hu “Zakeos, agpas ka lugnà ta agdiyà a iman ta balay nu.”

⁶ Aman sagunà si Zakeos luminugnà daw malipayen ha duminawat ki Jesus.

⁷ Sa alan ha mga etaw ha nakaahà taena migtamudmud ha tagyanaen “Imbà haini seled duun hu balay hu makasasalà?”

⁸ Ba huminitindeg si Zakeos daw uminikagi hu “Ginuu, sa liwarà hu mga katigayunan ku ipan-ila

ku iman duun hu mga makaluluuy, daw sa etaw ha nalimbungan ku su anay hu sabuwa ilikù ku haena diyà ta kandin ha haepat en.”

⁹ Inikagiyan haena hi Jesus hu “Iman ha aldaw sikaw daw sa pamilya nu maluwas en ta iyan kaw laus ha mga kaliwat hi Abraham.

¹⁰ Ta siak sa Suled hu Kaet-etawan Lucas 19:4-5 duminini a ta kalibutan hu pagpan-ahà taena ha nangalaag daw hu pagluwas kandan.”

Sa Tatulu Ha Sinaligan

(Lucas 19:11-27; Mateo 25:14-30)

¹¹ Su tagpaliliman pa sa mga etaw inikagiyan sidan hi Jesus taini ha pananglitan ta duun taena ubay en sidan diyà ta Jerusalem daw abi dan ha sagunà en magharì sa Dios.

¹² Minikagi si Jesus hu “Amin harianen ha etaw ha duminuun hu madiyù ha banuwa ta daw mailahan diyà hu gahem hu pagkaharì.

¹³ Su hurà pa haena hipanaw inamul-amul din sa sampulù ha sinaligan din daw ilahi hu tigsampulù ha salapì. Inikagiyan din sidan ha ‘Ipatigayun nuy haini taman ha makaulì a.’

¹⁴ “Ba amin mga sakup din ha agsabà kandin aman su humipanaw haena pinalupugan dan hu mga sinugù sa tag-ila kandin hu gahem hu pagkaharì ta daw maikagiyan ha hari dan haena agkabayaan sa etaw ku iyan magharì kandan.

¹⁵ “Ba bisan pa taena su etaw nailahan gayed hu gahem hu pagkaharì dayun uminulì.

“Su makaulì en haena impaatubang din sa pigpan-ilahan din hu salapì ta daw masusi din ku pila en sa ganansiya.

16 “Su sabuwa uminubay diyà ta kandin daw ikagi ha ‘Su in-ila nu kanak ha sampulù ha salapì nakaganansiya hu nanggatus.’

17 “Inikagiyan din haena hu ‘Maayad gayed tungkay sa binuhat nu. Tumenged ta kasaligan ka hu atiyuay dà ha salapì buhaten ku ikaw ha pangulu hu sampulù ha banuwa.’

18 “Uminubay daan su ikaduwa ha kagi din ‘Su in-ila nu kanak ha sampulù ha salapì nakaganansiya hu kalimahan.’

19 “Inikagiyan taena ha hari hu ‘Iyan ka daan pangulu hu lalima ha banuwa.’

20 “Dayun uminubay daan diyà ta kandin su sabuwa ha kagi din ‘Taini dà su salapì nu ta bà ku dà binungkusi hu panyù daw iheles.

21 Nahaldek a ikaw tumenged ta manlulupig ka ha etaw ta agtimuen nu sa kenà ikaw daw aglegtayen nu daan sa kenà ikaw ha insawed.’

22 “Inikagiyan din haena ha ‘Buang-buang ka gayed ha sinaligan. Iman sa lalang nu iyan maghukum ikaw hu silut ta natun-an nud man diay ha manlulupig a ha etaw ta agtimuen ku sa kenà kanak daw aglegtayen ku daan sa kenà kanak ha insawed.

23 Imbà nu man hurà ibangku hayana sa salapì ku ta daw maisaban ku lumikù a?’

24 “Dayun inikagiyan din haena sa tagtiyadeg diyà ta ubay din hu ‘Timua nu hayana sa salapì diyan ta kandin daw iila duun taena ha nakatimù hu nanggatus.’

25 “Ba uminikagi sidan hu ‘Madakel en man sa kandin ha salapì.’

²⁶ “Tuminubag haena hu ‘Ikagiyen ku inyu ha sa etaw ha amin en kandin mailahan hu tungkay pa gayed madakel, ba saena ha hurà din en hu kandin bisan su iyan-iyan din dà timuen pa gayed haena diyà ta kandin.

²⁷ Ba sa mga sakup ku ha migsabà kanak daw harì agkabayà ha iyan a magharì kandan uwita dini ta atubangan ku daw panhimatayi.’ ”

Sa Pagdiyà Hi Jesus Ta Jerusalem

(Lucas 19:28-40; Mateo 21:1-11; Marcos 11:1-11; Juan 12:12-19)

²⁸ Su makapenga si Jesus mag-ikagi duminayun hu paghipanaw payanaen ta Jerusalem.

²⁹ Su ubay en diyà ta Betpage daw ta Betania diyà ta Buntud ta Olibo sinugù hi Jesus sa daruwa ha tinun-an din

³⁰ ha tagyanaen “Umuna kaw en diyà tayà ha banuwa. Ku makauma kaw diyà maahà nuy sa intagkes ha nati hu asno ha harì pa gayed agkalulan. Hukada nuy daw tuyuka dini.

³¹ Ku amin manginginsà inyu hu ‘Imbà nuy hayana agtimua?’ ikagiya nuy ha ‘Agkinahanglanen haini hu Ginuu.’ ”

³² Dayun huminipanaw haena sa sinugù daw natuman gayed sa alan ha inikagi hi Jesus.

³³ Su taghukaden dan en sa hiket taena ha nati hu asno nanginginsà su tag-iya hu “Imbà nuy aghukada sa hiket tayan ha nati hu asno?”

³⁴ Ba tuminubag sidan hu “Agkinahanglanen haini hu Ginuu.”

³⁵ Tinuyuk dan su nati hu asno diyà ki Jesus daw binalhenan dan haena hu mga bisti dan dayun impalulan dan si Jesus duun.

36 Su tagdiyà en si Jesus ta Jerusalem binuk-ladan hu mga etaw hu mga bisti dan sa dalan ha ag-agiyen hi Jesus.

37 Su tagtubang en say Jesus diyà ta Buntud ta Olibo sa mga etaw ha sumusunud din nangali-pay, aman nangulahì sidan hu pagdayè hu Dios tumenged hu mga belenganen ha naahà dan ha binuhat hi Jesus hu kagi dan

38 “Panalanginan gayed sa Hari ha nakauma ha sinugù hu Dios. Malinawen iman sa pag-dapità hu Dios daw hu mga etaw aman dayeen gayed sa Dios diyà ta langit.”

39 Amin diyà duma ha mga Fariseo ha minikagi diyà ki Jesus hu “Manunudlù, baldenga hayen sa mga sumusunud nu.”

40 Ba tinubag sidan hi Jesus hu “Ikagiyen ku inyu ha ku hari mag-ikagi sa mga etaw iyan en haini sa mga batu magdayè kanak.”

Sa Kahid-u Hi Jesus Hu Mga Taga-Jerusalem

41 Su matan-aw hi Jesus sa banuwa ta Jerusalem inagalaan din haena

42 ha tagyanaen “Maayad ngaay ku matun-an nuy sa paagi ha magmalinawen kaw ba iman nakalilung haena inyu.

43 Makauma sa panahun ha libutan kaw hu mga kuntra nuy daw hurà en inyu makapulaguy.

44 Panhimatayan kaw kandan daw sa mga batà nuy daw pandaeten dan sa alan ha mga balay nuy tumenged ta hurà nuy kakilala sa Ginuu ha migdini hu pagluwas inyu.”

Sa Pagseled Hi Jesus Ta Timplo
(Lucas 19:45-48; Mateo 21:12-17; Marcos 11:15-19; Juan 2:13-22)

⁴⁵ Sumineled si Jesus diyà ta Timplo daw panabuga sa mga tagbabaligyà diyà.

⁴⁶ Inikagiyan din sidan hu “Nakasulat en sa lalang hu Dios ha tagyanaen ‘Sa Timplo ku iyan alampuanan.’ Ba saini binuhat nuy ha kampo hu mga tulisan.”

⁴⁷ Si Jesus aldaw-aldaw migtudlù duun hu Timplo. Ba sa mga labaw ha sinaligan hu paghalad daw sa mga manunudlù hu Kasuguan daw sa дума ha mga punuan nan-ahà hu paagi ha mapatay dan si Jesus,

⁴⁸ ba hari dan pa haena agkahimu ta sa mga etaw agkabayà-bayà gayed tagpaliliman hu pagtudlù din.

20

Sa Katenged Hi Jesus
(Lucas 20:1-8; Mateo 21:23-27; Marcos 11:27-33)

¹ Amin aldaw ha su tagpanudlù si Jesus diyà ta Timplo mahitenged hu Maayad ha Tultulanen sa mga labaw ha sinaligan hu paghalad daw sa mga manunudlù hu Kasuguan дума hu mga magulang duminiyà ta kandin

² daw pangingsà hu “Inu sa katenged nu daw sin-u sa mig-ila ikaw hu kagahem hu pagbuhat taena?”

³ Ba tinubag sidan hi Jesus hu “Ag-insaan ku daan inyu.

⁴ Sin-u man sa mig-ila ki Juan ha Bautista hu kagahem hu pagbautismu? Iyan ba sa Dios daw ku etaw dà ba?”

⁵ Miglalang-lalang sidan ha “Ku kagi taw iman ha iyan sa Dios insaan kuy kandin ku imbà hurà taw tuuwi si Juan.

⁶ Ba ku ikagiyen taw daan ha etaw dà batuwen kuy taini ha mga etaw ta tuminuu gayed sidan ha propita si Juan.”

⁷ Aman iyan dà tubag dan diyà ki Jesus sa “Hanaw ta ku hindu napuun sa kagahem din.”

⁸ Minikagi si Jesus ha “Ku iyan hayana hari ku daan inyu ag-ikagiyen ku sin-u sa mig-ila kanak hu kagahem hu pagbuhat taena.”

*Sa Pananglitan Mahitenged Hu Mga Tag-alima
Hu Parasan*

(Lucas 20:9-18; Mateo 21:33-46; Marcos 12:1-12)

⁹ Inikagiyan hi Jesus sa mga etaw taini ha pananglitan ha tagyanaen “Amin etaw ha amin din uma ha pinamulahan hu paras dayun pinaal-imahan din hu mga sinaligan daw pahiphipanaw duun hu madiyù ha banuwa hu nalugay ha panahun.

¹⁰ Su bungahan en su paras sinugù din sa sabuwa ha suluguen duun ku mga sinaligan din ha tag-alima hu parasan ta daw matimù taena sa kandin ha bahin. Ba su sinugù din bà dà binunali ku mga sinaligan daw ipauli ha hurà din uwiten.

¹¹ Aman sinugù din dà paman sa lain ha suluguen ba bà dan dà daan haena binunali daw pagagayhai dayun ipauli ha hurà din uwiten.

12 Impalupug ku tag-iya ku uma sa ikatulu ha suluguen ba bà dan dà daan haena binugel daw abuga diyà ta guwà.

13 “Dayun su tag-iya ku parasan nakahenà-henà hu ‘Inu gid sa buhaten ku? Ay, iyan en diay haini. Suguen ku sa pinalanggà ku ha batà ta tauran dan gayed haini.’

14 “Ba su maahà haena ku mga sinaligan miglalang-lalang sidan hu kagi dan ‘Iyan en haini batà hu tag-iya. Himatayan taw ta daw maangkén taw en haini sa parasan.’

15 Aman inabug dan diyà ta guwà daw himatayi. “Inu man sa buhaten taena ha tag-iya duun ku mga sinaligan din?

16 Elegan din gayed sidan daw panhimatayi daan dayun su parasan paalimahan din hu lain ha mga sinaligan.”

Su mapaliman haena hu mga etaw minikagi sidan hu “Harì ngaay hayana mahitabù.”

17 Ba uminahà si Jesus diyà ta kandan daw nanginginsà ha “Ku iyan hayan inu diay sa kahulugan hu insulat ha lalang hu Dios ha tagyanaen ‘Sa batu ha bà dà inlambeg ta abi hu mga tagbalay ha hurà din pulus iyan man diay mahineng-danen ta iyan pakapalig-en hu balay.’

18 Saena ha makadaghà duun taini ha batu magebà gayed, daw saena daan ha mahulugan taini ha batu mabekbek gayed.”

*Sa Pagbayad Hu Buhis Diyà Ki Harì Cesar
(Lucas 20:19-26; Mateo 22:15-22; Marcos 12:13-17)*

19 Sa mga manunudlù hu Kasuguan daw sa mga labaw ha sinaligan hu paghalad nan-ahà hu paagi ha madakep dan en gayed si Jesus ta natun-an dan ha iyan sidan tagsubayen ku pananglitan din, ba nahaldek daan sidan hu mga etaw.

20 Binantayan dan haena daw amin daan sinaligan ha iyan maniid hu pagpanginginsà ki Jesus ta tag-angat sidan ha amin din maikagi ha ikasumbung dan kandin ta daw makatugyan dan en si Jesus duun hu gobernador.

21 Aman inikagiyan ku tagpaniid si Jesus hu “Manunudlù, natun-an day ha laus sa alan ha tag-ikagiyan nu. Hurà nu daan igpalabi daw iyan nu dà tigtudlù sa kamatuuran mahitenged hu Dios.

22 Aman ikagiyi kay ikaw ku igtugut ba hu Kasuguan taw ha magbayad kuy hu buhis diyà ki Cesar.”

23 Ba natun-an hi Jesus ha bà dan dà aglimbungi aman inikagiyan din sidan hu

24 “Ipaahà kanak sa salapì ha igbayad nuy hu buhis. Sin-u ha weleng daw ngaran sa nakaugsak duun taini ha salapì?”

Tuminubag sidan hu “Iyan si Cesar sa Harì ta Roma.”

25 Dayun inikagiyan sidan hi Jesus ha “Ku kandin diay haini kinahanglan ha iila nuy diyà ki Cesar sa buhis daw iila nuy daan duun hu Dios sa kandin ha bahin.”

26 Saena ha tagpaniid ki Jesus hurà gayed makaahà hu katarengan ha makasumbung dan tumenged hu inikagi din duun hu kaet-etawan. Nangabeleng sidan hu mga tubag hi Jesus aman bà dà sidan nakaghagteng.

*Sa Katudluanan Mahitenged Hu Pagkabanhaw
(Lucas 20:27-40; Mateo 22:23-33; Marcos 12:18-27)*

²⁷ Amin mga Saduceo ha duminiyà ki Jesus. Saini ha mga etawa hari agtuu ha mabanhaw sa etaw

²⁸ aman inikagiyan dan si Jesus hu “Manunudlù, sa Kasuguan hi Moises tagyanaen ‘Ku matay sa maama ba hurà pa sidan pamatà ki Asawa din kinahanglan ha sa suled taena ha maama asawahen din su bahi ha nabalù ta daw ku magbatà sidan kaliwat pa haena ku suled din ha minatay.’

²⁹ Su anay amin dini pitu ha migsusuled ha pulus maama. Sa kamagulangan kandan nanga-sawa ba hurà pa sidan pamatà na minatay en.

³⁰⁻³¹ Aman inasawa ku manghud din su bahi ha nabalù ba saena ha maama hurà en daan sidan pamatà na minatay en daan hangtud ha su migsusuled alan nakaasawa ku bahi ba alan daan minatay.

³² Dayun minatay daan su bahi.

³³ Ku mabanhaw asem sa nangamatay sin-u man sa laus ha asawa ku bahi sa pulus en man nakaasawa kandin su pitu ha migsusuled?”

³⁴ Ba inikagiyan sidan hi Jesus hu “Sa mga etaw iman taini ha panahun tagpangasawa daw tagpaasawa,

³⁵ ba saena ha ag-isipen hu Dios ha angayan ha mabanhaw asem daw magtimà diyà ta langit hari en tag-aasawa

³⁶ ta mailing en sidan hu mga balinsuguen hu Dios daw mga batà en daan sidan hu Dios ha nabanhaw aman hari en sidan matay.

³⁷ Mahitenged hu pagkabanhaw taena ha mga minatay bisan ganì si Moises migsulat hu inikagi kandin hu Dios duun ku tagkalegdeg ha sampinit ha tagyanaen ‘Iyan a Dios ha tagsimbahen hi Abraham daw hi Isaac daw hi Jacob.’

³⁸ Kenà haena Dios hu mga minatay ba Dios hu mga bubuhay ta duun hu Dios bubuhay sa alan.”

³⁹ Amin mga manunudlù hu Kasuguan ha minikagi hu “Manunudlù, maayad gayed sa tubag nu.”

⁴⁰ Inikagi dan haena ta hurà en kandan nakaamel hu pagpanginginsà kandin.

Sa Mesiyas Ha Kaliwat Hi David

(Lucas 20:41-44; Mateo 22:41-46; Marcos 12:35-37)

⁴¹ Ininsaan hi Jesus su mga manunudlù hu Kasuguan hu “Imbà agkaikagi hu mga etaw ha su Mesiyas iyan kaliwat hi David?”

⁴² Ta si David migsulat duun hu mga Salmo ha tagyanaen

‘Inikagiyan hu Dios sa Ginuu ku ha “Dini ka pinuu ta kawatanan ku

⁴³ hangtud ha madaeg ku sa mga kuntra nu.” ’

⁴⁴ Ku inikagi hi David ha Ginuu din su Mesiyas, imbà kabuhat din dà paman haena ha kaliwat?”

Sa Mga Tagpasibù-sibù Ha Mga Etaw

(Lucas 20:45-47; Mateo 23:1-36; Marcos 12:38-40)

⁴⁵ Su tagpaliliman pa sa mga etaw inikagiyan hi Jesus sa mga tinun-an din hu

⁴⁶ “Magbantay kaw taena ha mga manunudlù hu Kasuguan. Tagpaaluahà sidan pinaagi hu mga pinaksuy dan ha magayad daw agkalipay sidan ku

tahuran hu mga etaw duun hu baligyaanan. Ku diyà sidan ta simbahan iyan dan agkabayaan sa madagway ha pinun-ayà, daw ku duun sidan hu taggastu agkabayaan dan daan ha iyan sidan una igpakaen.

⁴⁷ Aglupigan dan daan sa mga balu ha bahi daw ag-agawen dan sa mga katigayunan taena, dayun agtambunan dan sa madaet ha mga buhat dan pinaagi hu pag-ampù ha malugayad. Tumenged taini adagi gayed sa silut kandan.”

21

Sa Halad Hu Balu Ha Bahi (Lucas 21:1-4; Marcos 12:41-44)

¹ Su diyà si Jesus ta Timplo naahà din sa mga sapian ha mighulug hu halad dan ha salapì duun hu talaguay diyà.

² Amin daan naahà din ha balu ha bahi ha makaluluuy saena mighulug hu halad din ba daruwa dà ha sintabos.

³ Minikagi si Jesus hu “Laus gayed sa ag-ikagiyen ku inyu ha sa in-ila taini ha balu ha bahi labaw pa dì hu inhalad taena ha duma.

⁴ Ta sa inhalad dan subra dà hu mga katigayunan dan ba saini ha balu bisan ku tungkay makaluluuy ba in-ila din sa iyan-iyen dà ha salapì din.”

Sa Pakauma Ha Pasipala (Lucas 21:5-24; Mateo 24:1-28; Marcos 13:1-23)

⁵ Amin mga duma hi Jesus ha migdayè hu mga dayan-dayan ku Timplo ta binuhat haena pinaagi hu mga mahalen ha batu daw duma pa ha mga

dayan-dayan ha inhalad hu mga etaw duun hu Dios. Ba inikagiyan sidan hi Jesus hu

6 “Makauma gayed sa panahun ha sa agkaahà nuy iman duun taini mangadaet ta sa imbalay taini ha mga batu hurà gayed duun sabuwa ha harì matempag.”

7 Ininsaan dan haena hu “Manunudlù, kan-u haena agkatuman daw inu sa mga timaan ha madani en haena matuman?”

8 Tuminubag si Jesus hu “Magbantay kaw ta daw harì kaw malimbungan hu bisan sin-u ta madakel asem sa makadini ha mag-ikagi hu ‘Iyan a su Mesiyas’ daw mag-ikagi daan ha ‘Ubay en sa katapusan hu panahun.’ Ba harì kaw gayed agsunud kandan.

9 Ku mapaliman nuy asem sa mga gira daw sa mga kagubut harì kaw agkahaldek. Kinahanglan ha mahitabù haena ba kenà pa iyan katapusan hu panahun.”

10 Dayun minikagi si Jesus diyà ta kandan hu “Magsasabà sa mga nasud daw sa mga ginharian.

11 Maglinug hu mabis-ay daw makauma daan sa kauhul daw sa mga dalu ha pakapatay duun hu migkalain-lain ha lugar, daw amin daan maahà diyà ta langit ha pinakahalhaldek ha mga timaan.

12 “Ba sa harì pa haena mahitabù dakepen kaw daw pasipalahan kaw. Itugyan kaw daan kandan duun hu maghukum inyu duun hu mga simbahan daw mapurisu kaw. Ipaatubang kaw daan duun hu mga harì daw hu mga gubernador tumenged hu pagtuu nuy kanak.

13 Ba iyan haena paagi ha matultul a inyu diyà ta kandan.

14 Hari kaw agkasamuk ku in-inuwen nuy pag-pangatarengan

15 ta agtudluan ku asem inyu hu ipanubag nuy daw ag-ilahan ku inyu hu katatau ta daw hari kaw madaeg hu mga kuntra nuy.

16 Bisan sa mga laas nuy daw sa mga suled nuy, sa mga kadumahan nuy daw sa mga amigu nuy itugyan kaw kandan daw sa duma daan inyu himatayan dan.

17 Kuntrahen kaw hu kaet-etawan tumenged kanak.

18 Bisan pa ku mahitabù haena ba hurà gayed maalat ha bisan nangkalegas ha buhuk diyan ta ulu nuy.

19 Ku hari kaw umendà hu pagtuu nuy mailahan kaw hu kinabuhì ha hurà din katapusan.

20 “Ku maahà nuy asem ha sa Jerusalem paglibutan en hu mga sundalu matun-an nuy dayun ha laus en haena madaetan.

21 Duun asem taena ha panahun sa mga etaw diyà ta Judea mamamulaguy duun hu bubungan, sa mga etaw dini ta Jerusalem gumuwà duun taini daw saena ha duun hu ubayà ha mga banuwa hari sumeled dini ta Jerusalem.

22 Ta iyan en haini panahun ha silutan hu Dios sa mga kaet-etawan ta daw matuman sa insulat ha lalang din.

23 Pinakahaluhid-u gayed sa mga agkangabedes daw saena ha amin din pa igpasusu duun taena ha panahun. Malegen gayed sa alantusen ta sa silut hu Dios makauma duun hu alan ha kaet-etawan.

²⁴ Sa дума mangamatay pinaagi hu magalang daw sa дума mabihag duun hu mga madiyù ha nasud. Sa Jerusalem takunaan hu kenà mga Judio taman ha mauma sa panahun ha matuman sa tagnà mahitenged kandan.

Sa Paglikù Hi Jesus

(Lucas 21:25-33; Mateo 24:29-44; Marcos 13:24-37)

²⁵ “Amin asem mga timaan ha belenganen duun hu aldaw daw hu bulan daw hu mga bituen. Mangahaldek gayed sa kaet-etawan dini ta kalibutan ta mapaliman dan sa dagulus ta dagat daw hu mga baled.

²⁶ Sa mga etaw luyahan gayed hu kahaldek dan ku inu sa mahitabù ta kalibutan ta mahuyung sa kalangitan.

²⁷ Duun asem taena siak sa Suled hu Kaet-etawan maahà a ha magbulus diyà tayà ha gabunan ha magpangaluanlag daw maahà daan sa pagkagamhanan ku.

²⁸ Ku magsugud en asem haena hari kaw agkahaldek ta ubay en sa paglibri inyu hu Dios.”

²⁹ Dayun inikagiyan sidan hi Jesus taini ha pananglitan ha tagyanaen “Ahaa nuy sa mga kayu iling hu igira.

³⁰ Ku lumabung en haena agkatun-an nuy ha madani en sa gulabung.

³¹ Iling daan taena ku maahà nuy asem ha matuman en sa alan ha inikagi ku inyu matun-an nuy ha ubay en sa pagharì hu Dios.

³² “Laus gayed sa ag-ikagiyan ku inyu ha hari pa alan matay sa mga etaw maamin en haena matuman.

³³ Mahanaw pa sa langit daw sa kalibutan ba sa mga lalang ku harì gayed mahanaw.

³⁴ “Magbantay kaw gayed ha harì kaw bà dà kasamuk hu pagtimà nuy duun taini ha kalibutan daw harì kaw bà dà magpasibelengà ta tigkan makauma sa Aldaw hu Paghukum iling hu lit-ag.

³⁵ Saena makauma gayed duun hu alan ha kaet-etawan ha tagtimà dini ta kalibutan.

³⁶ Aman magbantay kaw gayed daw sigi kaw dà mag-ampù ta daw harì kaw luyahan ku makauma en sa mga hitabù daw harì kaw magayhaan duun hu atubangan ku siak sa Suled hu Kaet-etawan.”

³⁷ Aldaw-aldaw nanudlù si Jesus duun ku Timplo. Ku daleman agdiyà ta Buntud ta Olibo hu pagtiduga

³⁸ daw agselem dà sa mga etaw agdiyà ta Timplo hu pagpaliliman kandin.

22

Sa Paglalang-lalang Hu Kadakepa Ki Jesus

(Lucas 22:1-6; Mateo 26:1-5,14-16; Marcos 14:1-2,10-11; Juan 11:45-53)

¹ Su ubay en sa panahun ha agsaulugen sa Pagkaen hu Supas ha Hurà duun Igpatulìn daw Aldaw daan hu Paglabay

² sa mga labaw ha sinaligan hu paghalad daw sa mga manunudlù hu Kasuguan nan-ahà hu paagi ha mapatay dan si Jesus ta agkahaldek sidan hu mga etaw.

³ Dayun si Judas ha tagngaranan daan ki Iscariote ha sabuwa duun ku sampulù daw daruwa ha mga tinun-an hi Jesus inulinan hi Satanas.

⁴ Aman duminuun hu mga labaw ha sinaligan hu paghalad daw hu mga kapitan hu bantay taena ha Timplo daw nakiglalang ku in-inuwen din paglimbung ki Jesus.

⁵ Nangabayà-bayà gayed sidan daw migsasabut ha ag-ilahan dan si Judas hu salapì.

⁶ Uminuyun daan si Judas dayun nan-ahà hu paagi ha makatugyan din si Jesus diyà ta kandan ha hari matun-an hu mga etaw.

Sa Pagsaulug Hi Jesus Duma Hu Mga Tinun-an Din

(Lucas 22:7-13; Mateo 26:17-25; Marcos 14:12-21; Juan 13:21-30)

⁷ Nakauma sa panahun ha agsaulugen sa Pagkaen hu Supas ha Hurà Duun Igpatalin ha iyan daan panahun hu paghalad hu nati ha karniro hu pagsaulug taena ha Aldaw hu Paglabay.

⁸ Aman si Pedro daw si Juan sinugù hi Jesus hu kagi din “Dumiyà kaw daw andama sa igpanihapun taw hu pagsaulug hu Aldaw hu Paglabay.”

⁹ Nanginginsà sidan ki Jesus hu “Hindu sa agkabayaan nu ha elegan day hu pagpangandam taena?”

¹⁰ Tuminubag si Jesus ha “Dumiyà kaw ta banuwa daw ku masal-aw nuy sa etaw ha tag-uwit hu bangà ha tinaguan hu wahig, lumupug kaw kandin duun hu balay ha agseledan din.

¹¹ Dayun ikagiyi sa tagibalay hu ‘Sa Manunudlù agpanginginsà ku hindu duun tag-amul-amul hu pagpakigsalu hu mga tinun-an din ta tagsaulug.’

¹² Ipaahà din dayun inyu sa maluag ha kwarto diyà ta latun taena ha balay din ha inandaman en

hu mga galamiten hu pagkaen na duun kaw taena pangandam.”

¹³ Duminiyà haena sa mga tinun-an daw natuman gayed sa alan ha inikagi hi Jesus. Aman nangandam sidan hu pagkaen taena ha pagsaulug.

Sa Panihapun Hu Ginuu

(Lucas 22:14-23; Mateo 26:26-30; Marcos 14:22-26; 1 Corinto 11:23-25)

¹⁴ Su mapengahan en haena mininuu si Jesus daw sa mga tinun-an din hu pagkaen.

¹⁵ Dayun inikagiyan sidan hi Jesus hu “Agkabayà a gayed pakigsalu inyu taini ha pagsaulug sa hari a pa mag-antus

¹⁶ ta ikagiyan ku inyu ha daw ad en asem isab agkaen taini ku buhaten dà duun hu tagharian hu Dios.”

¹⁷ Tuminimù si Jesus hu tasa daw ampui dayun inikagiyan din sidan hu “Bahina nuy haini

¹⁸ ta ikagiyan ku inyu ha daw ad en asem isab ag-inum hu binu ku maghari en sa Dios.”

¹⁹ Tinimù din su supas daw ampui, dayun pinangebing din haena daw ipan-ila kandan ha tagyanaen “Iyan en haini lawa ku ha ighalad para inyu. Kan-a nuy haini daw sigi nuy dà pagbuhaten hu paghenà-henà kanak.”

²⁰ Su makapenga sidan kumaen in-ila din kandan su tasa daw ikagi hu “Iyan en haini langesa ku ha igpamalas hu mga salà nuy ha iyan timaan hu bag-u ha kasabutan hu Dios daw hu kaet-etawan.

²¹ “Sa etaw ha maglimbung kanak dini en iman ta kanuy.

²² Siak sa Suled hu Kaet-etawan matay a gayed sumalà hu katuyuan hu Dios ba kahid-u gayed hu etaw ha maglimbung kanak.”

²³ Dayun migpainsaay sidan ku sin-u kandan sa maglimbung kandin.

Sa Labaw

²⁴ Migsawalà su mga tinun-an hi Jesus ku sin-u kandan sa labaw.

²⁵ Ba inikagiyan sidan hi Jesus hu “Natun-an nuy en ha sa mga hari hu kenà mga Judio iyan tagbayà hu mga sakup dan, daw sa mga pangulu agkabayà ku dayeen ha iyan nakabulig hu mga sakup dan.

²⁶ Ba saena hari mahimu diyan ta inyu ta kinahanglan ha sa labaw inyu iyan sa iling hu kinamanghuran daw sa agkabayà ha mabuhat ha agalen iyan sa iling hu suluguen hu alan.

²⁷ Sin-u man sa labaw? Iyan ba sa bà dà agpinuu daw kaen daw ku iyan ba sa tagtangel? Iyan gayed sa agpinuu daw kaen. Ba siak iling a hu suluguen nuy.

²⁸ Iyan kaw gayed mga duma ku duun hu alan ha mga alantusen.

²⁹ Aman iling ha sinaligan a hu Dios ha Amay ku hu paghari agsaligan ku daan inyu hu paghari.

³⁰ Ku maghari a asem makigsalu kaw kanak daw paharian ku inyu sa sampulù daw daruwa ha kaliwatan hi Israel.”

Sa Pag-ikagi Hi Jesus Mahitenged Hu Paglimud Hi Pedro

(Lucas 22:31-34; Mateo 26:31-35; Marcos 14:27-31; Juan 13:36-38)

31 Si Simon Pedro inikagiyan hi Jesus hu “Mag-paliliman ka, Simon. Tinugutan en hu Dios si Satanas ha sulayen kaw kandin ta daw maahà ku iling dà ba hu ukap sa pagtuu nuy.

32 Ba inampuan ku ikaw, Pedro, ha sa pagsalig nu hari maawà. Ku maglig-en en sa pagtuu nu ipalig-en daan sa pagtuu hu mga duma nu.”

33 Dayun tuminubag si Pedro hu “Ginuu, andam ad en hu pagduma ikaw diyà ta purisuwan daw bisan pa duun hu kamatayen.”

34 Ba tinubag hi Jesus hu “Pedro, ikagiyan ku ikaw ha kanina ku hari pa managauk sa manuk katatulu kad en makaikagi ha hari a ikaw agkakilala.”

Sa Panugun Duun Hu Mga Tinun-an

35 Ininsaan hi Jesus sa mga tinun-an din ha “Su suguen ku inyu su anay kaw humipanaw ha hari kaw mag-uwit hu salapì, hu lutù daw hu mga ilisan nuy na miglised kaw ba?”

Tuminubag sidan ha “Hurà.”

36 Inikagiyan sidan hi Jesus hu “Iman ha panahun ku amin nuy salapì daw ilisan uwita nuy haena, daw ku hurà nuy ispada ibaligyà sa duma ha bisti nuy daw palit kaw hu ispada.

37 Ta ikagiyan ku inyu ha matuman gayed sa insulat ha lalang hu Dios ha tagyanaen ‘Ag-isipen haena ha masinupaken daan.’ Sa alan ha intagnà mahitenged kanak tagkatuman en.”

38 Uminikagi su mga tinun-an din hu “Ginuu, taini en su daruwa ha ispada.”

Tuminubag daan si Jesus ha “Hustu en hayan.”

*Sa Pag-ampù Hi Jesus Diyà Ta Buntud Ta Olibo
(Lucas 22:39-46; Mateo 26:36-46; Marcos 14:32-42)*

³⁹ Duminiyà si Jesus ta Buntud ta Olibo ta iyan din haena naanadan daw luminupug kandin sa mga tinun-an din.

⁴⁰ Su makauma sidan diyà minikagi si Jesus hu “Mag-ampù kaw ta daw hari kaw madaeg hu panulay.”

⁴¹ Dayun si Jesus migpadiyù-diyù ta kandan daw luhud ha mig-ampù hu kagi din

⁴² “Amay ku, ku mabayà ka hari a ikaw ipaagi duun taini ha mga alantusen. Ba iyan sa ikaw ha pagbayà matuman kenà iyan sa kanak.”

⁴³ Nakauma diyà ta kandin sa balinsuguen hu Dios ha napuun ta langit ha iyan migpabis-ay kandin.

⁴⁴ Miglugul gayed si Jesus aman ayuwà pa naniguru hu pag-ampù ha namanulù diyà ta bugtà sa ating din ha iling hu langesa.

⁴⁵ Su makapenga mag-ampù linikuan din sa mga tinun-an din ba naahà din ha tagtidugahà en sidan tumenged hu kalugul dan.

⁴⁶ Inikagiyan din sidan hu “Imbà kaw tagtidugahà? Bangun kaw daw mag-ampù ta daw hari kaw madaeg hu panulay.”

*Sa Kadakepa Ki Jesus
(Lucas 22:47-53; Mateo 26:47-56; Marcos 14:43-50; Juan 18:3-11)*

⁴⁷ Su kamulu pa si Jesus tag-ikagi nakauma en sa mga etaw ha sa tag-una duun iyan si Judas sa sabuwa duun taena ha sampulù daw daruwa ha

tinun-an hi Jesus. Inubayan din dayun si Jesus hu paghadek kandin,

⁴⁸ ba inikagiyan hi Jesus ha “Judas, pinaagi ba diay hu paghadek sa paglimbung nu hu Suled hu Kaet-etawan?”

⁴⁹ Su matun-an hu mga tinun-an din ku inu sa maula-ula uminikagi sidan hu “Ginuu, sumukul kay ba kandan pinaagi taini ha ispada day?”

⁵⁰ Dayun sa sabuwa kandan tuminigbas hu suluguen ku tungkay labaw ha sinaligan hu paghalad aman nalapung sa kawanan ha talinga din.

⁵¹ Ba si Jesus minikagi hu “Endai en hayan.” Dinampà din dayun sa talinga taena ha suluguen aman naulian.

⁵² Inikagiyan hi Jesus su mga labaw ha sinaligan hu paghalad daw su mga kapitan hu mga bantay taena ha Timplo daw su mga magulang hu “Pangulu a ba hu mga tulisan imbà kaw tag-uuwit hu mga ispada daw mga bunal hu pagdakep kanak?”

⁵³ Aldaw-aldaw diyà a ta Timplo daw nanudlù ba hurà a inyu dakepa. Ba iyan en iman haini natugun ha panahun ha maahà sa gahem hi Satanas.”

Sa Paglimud Hi Pedro

(Lucas 22:54-62; Mateo 26:57-58,69-75; Marcos 14:53-54,66-72; Juan 18:12-18,25-27)

⁵⁴ Dinakep dan si Jesus daw uwita duun hu balay ku tungkay labaw ha sinaligan hu paghalad. Si Pedro taglupug kandan ba madiyù dà.

⁵⁵ Su magtim-un sa mga etaw diyà ta taliwarà ta lama taena ha balay ta aghidadang sidan uminamul kandan si Pedro.

⁵⁶ Amin suluguen ha bahi ha nakaahà ki Pedro sa taghidadang. Pigtengtengan din dayun minikagi hu “Taini sa duma tayà ha dinakep.”

⁵⁷ Ba miglimud si Pedro hu kagi din “Harì ku agkakilala ku sin-u hayana.”

⁵⁸ Hurà kalugay naahà si Pedro hu lain ha etaw dayun minikagi ha “Duma ka daan kandin.”

Ba si Pedro tuminubag hu “Kenà a.”

⁵⁹ Su maiwas sa nangkauras amin en paman lain ha etaw ha tagyanaen “Duma gayed haini tayaa ta taga-Galilea man daan.”

⁶⁰ Si Pedro tuminubag gihapun hu “Harì ku agkatun-an ku inu sa tagsubayen nu.” Ba su kamulu pa tag-ikagi tuminagauk en sa manuk.

⁶¹ Luminingì si Jesus daw ahà diyà ki Pedro. Dayun nahenhenaan hi Pedro sa inikagi hi Jesus kandin ha “Ku harì pa kanina managauk sa manuk katatulu kad en makaikagi ha hari a ikaw agkakilala.”

⁶² Aman guminuwà si Pedro daw mag-agalaay.

Sa Pagpasipala Ki Jesus

(Lucas 22:63-65; Mateo 26:67-68; Marcos 14:65)

⁶³ Saena ha mga etaw ha tagbantay ki Jesus migtameyes daw migbunal daan kandin.

⁶⁴ Binedbed dan sa mata din daw ikagiyi hu “Tagnai ku sin-u kanay sa migsumbag ikaw.”

⁶⁵ Madakel pa gayed sa mga madaet ha pinanikagi dan ki Jesus ta daw magayhaan haena.

Sa Pagbistiga Ki Jesus Hu Mga Punuan

(Lucas 22:66-71; Mateo 26:59-66; Marcos 14:55-64; Juan 18:19-24)

⁶⁶ Su maselem en sa alan ha mga labaw ha punuan hu mga Judio ha iyan sa mga magulang, sa mga labaw ha sinaligan hu paghalad daw sa mga manunudlù hu Kasuguan mig-amul-amul dayun impaatubang diyà ta kandan si Jesus.

⁶⁷ Ininsaan dan haena hu “Ikagiyi kay ku iyan kad ba su Mesiyas.”

Tuminubag si Jesus hu “Bisan ku ikagiyan ku inyu ba hari kaw gayed tumuu kanak

⁶⁸ daw ku manginginsà a diyan ta inyu hari kaw daan makatubag.

⁶⁹ Ba hari malugay siak sa Suled hu Kaet-etawan minuu a duun hu kawatan taena ha gamhanan ha Dios.”

⁷⁰ Nanginginsà sidan hu “Iyan kad en ba Batà hu Dios?”

Tuminubag si Jesus hu “Iyan ad en su inikagi nuy.”

⁷¹ Dayun minikagi sidan hu “Napaliman taw en sa inikagi din aman hurà en kinahanglan ha amin pa manistigus.”

23

Sa Pagbistiga Ki Jesus Hi Pilato

(Lucas 23:1-5; Mateo 27:1-2,11-14; Marcos 15:1-5; Juan 18:28-38)

¹ Inuwit si Jesus hu alan ha mga labaw ha punuan diyà ki Pilato.

² Insumbung dan haena hu kagi dan “Binistiga day en haini sa etaw aman natun-an day ha migtudlù hu pagsupak hu gubernu ta hari din agtugutan sa mga etaw ha magbayad hu buhis

diyà ki Cesar daw kagi din pa daan ha iyan en su Mesiyas ha Harì.”

³ Aman ininsaan haena hi Pilato hu “Iyan ka ba Harì hu mga Judio?”

Tuminubag si Jesus hu “Iyan ad en su inikagi nu.”

⁴ Inikagiyan dayun hi Pilato sa mga labaw ha sinaligan hu paghalad daw sa kaet-etawan ha “Hurà ku naahà ha salà taini ha etaw.”

⁵ Ba bà dà sidan nasì nangatarengan ha tagyanaen “Iyan haini migsinamuk duun hu mga etaw pinaagi hu pagtudlù din kandan sugud ta Galilea dayun duun hu mga banuwa ta Judea daw bisan iman dini ta Jerusalem.”

Sa Pagbistiga Ki Jesus Hi Herodes

⁶ Su mapaliman haena hi Pilato nanginginsà ku taga-Galilea si Jesus.

⁷ Su matun-an din ha si Jesus sakup diay hi Herodes impauwit din diyà ki Herodes ta diyà daan ta Jerusalem taena ha panahun.

⁸ Su maahà hi Herodes si Jesus nalipay gayed ta nalugay en ha agkabayaan din haena ag-ahaa. Napaliman din sa binuhat hi Jesus aman agkabayà daan ag-ahà hu belenganen.

⁹ Siniguru din haena bistigaha ba hurà en gayed magtubag si Jesus.

¹⁰ Saena ha mga labaw ha sinaligan hu paghalad daw sa manunudlù hu Kasuguan tagtiyadeg diyà ha tagsumbung kandin ha agkangapauk daan.

¹¹ Dayun si Herodes daw sa mga sundalu din migtameyes en daan ki Jesus daw pinagagayhaan

dan. Pininaksuyan dan hu bisti hu hari daw ipalikù diyà ki Pilato.

¹² Duun taena ha aldaw nakag-amigu en si Herodes daw si Pilato ta su anay migkuntra sidan.

Sa Paghukum Ki Jesus Hu Kamatayen

(Lucas 23:13-25; Mateo 27:15-26; Marcos 15:6-15; Juan 18:39 - 19:16)

¹³ Inamul-amul hi Pilato sa mga labaw ha sinaligan hu paghalad daw sa duma ha mga punuan daw sa kaet-etawan

¹⁴ daw inikagiyan din sidan hu “Inuwit nuy haini sa etaw dini ta kanak ha kagi nuy ha agdasi-gen din sa mga etaw hu pagsupak hu gubernu. Binistiga ku haini duun hu atubangan nuy ba hurà ku naahà ha salà din,

¹⁵ daw inlikù dà haini hi Herodes dini ta kanak ta hurà din daan naahà ha salà din ha angayan ha hukuman hu kamatayen.

¹⁶ Aman agpalagkutan ku iman daw ipaguwà.”

¹⁷ Inikagi haena hi Pilato ta sa naanadan ku agsaulugen sa Aldaw hu Paglabay iyan sa amin din aglibriyen ha sabuwa ha purisu.

¹⁸ Ba nangulahì sa mga etaw hu kagi dan “Pahimatayi hayana ha etaw daw iyan ipaguwà si Barabas.”

¹⁹ Si Barabas napurisu ta sabuwa haena duun hu migbuhat hu kagubut diyà ta banuwa dayun nakapatay.

²⁰ Iyan ngaay aglibriyen hi Pilato si Jesus aman ininsaan din dà sa mga etaw ku inu sa kandan ha agkabayaan.

²¹ Ba bà dà sidan nasì migkulahiay ha tagyanaen “Ilansang hayana duun hu krus.”

²² Dayun ininsaan din sidan hu ikatulu ha “Imbà nuy igpalansang hayana? Inu diay sa nabuhat din ha madaet? Ta hurà ku gayed naahà ha salà din ha angayan ha silutan hu kamatayen. Aman bà ku dà hayana agpalagkuti daw ipaguwà.”

²³ Ba bà dà nasì migkula hiy sa mga etaw ha ilansang gayed si Jesus duun hu krus hangtud ha nakaghagteng si Pilato.

²⁴ Aman in-ila din kandan sa pinanayù dan.

²⁵ Impaguwà hi Pilato si Barabas sa napurisu ta migbuhat hu kagubut diyà ta banuwa daw naka-patay, dayun si Jesus intugyan din duun hu mga etaw.

Sa Paglansanga Ki Jesus Duun Hu Krus

(Lucas 23:26-43; Mateo 27:32-44; Marcos 15:21-32; Juan 19:17-27)

²⁶ Su tag-uwiten dan en si Jesus diyà ta guwà taena ha banuwa nasal-aw dan sa etaw ha taga-Cirene ha tagngaranan ki Simon, dayun pineges dan ha tiangen din su krus daw lupug ki Jesus.

²⁷ Madakel ha mga etaw sa namanduma kandan daw amin daan mga bahi ha tag-agalà hu paglugul tumenged kandin.

²⁸ Ba si Jesus luminingi diyà ta kandan daw minikagi hu “Sinyu sa mga bahi diyan ta Jerusalem, hari a inyu ag-agalai ba iyan nuy agalaan sa inyu ha kaugalingen daw sa mga batà nuy.

²⁹ Ta makauma sa adagi ha kasamuk ha makaikagi kaw hu ‘Maayad pa haena sa bahi ha hurà din batà ha tag-alimahan.’

³⁰ Duun asem taena ha panahun ikagiyan hu mga etaw sa mga bubungan hu ‘Kalunawi kay en.’

31 Ku binuhat dan haini dini ta kanak ha hurà ku salà iyan kaw pa kan harì dan buhatan taini.”

32 Amin daan daruwa ha masinupaken ha inuwit dan ta daw mahimatayan duma ki Jesus.

33 Su makauma sidan duun hu lugar ha tagngaranan hu Tul-an hu Ulu hu Etaw inlansang dan si Jesus duun hu krus duma hu daruwa ha masinupaken, sa sabuwa diyà dapit ta kawanan din daw sa sabuwa diyà ta gibang din.

34 Dayun mig-ampù si Jesus hu kagi din “Amay ku, pasayluwa sidan ta hurà dan katun-i sa tagbuhaten dan.” Binahin taena ha mga sundalu sa pinaksuy hi Jesus pinaagi hu ripa.

35 Madakel ha mga etaw sa tag-ahà ki Jesus ba sa mga punuan migtameyes kandin hu kagi dan “Aglibriyen din man gid sa duma ha mga etaw aman ahaen taw ku malibri din ba sa kaugalingen din ta iyan en man gid su Mesiyas sa Harì ha pinili hu Dios.”

36 Su mga sundalu migtameyes daan kandin. Impainum dan haena hu sukà

37 daw ikagiyi ha “Ku Harì ka man hu mga Judio libriya sa kaugalingen nu.”

38 Sa sampaw ta ulu hi Jesus sinulatan hu “Iyan haini Harì hu mga Judio.”

39 Su sabuwa duun taena ha masinupaken ha inlansang duma kandin migtameyes daan ha tagyanaen “Kenà ka ba iyan su Mesiyas? Aman libriya en sa kaugalingen nu daw sikay.”

40 Ba binaldeng haena ku duma din ha masinupaken hu “Harì ka ba diay agkahaldek hu Dios sa alan kuy man hinukuman hu kamatayen?”

⁴¹ Sikit sa daruwa angayan ha silutan ta laus ha nakasalà ki ba hurà gayed salà taini ha duma ta.”

⁴² Dayun inikagiyan din si Jesus hu “Ginuu, henhena a ikaw asem ku magharì ka.”

⁴³ Tuminubag si Jesus hu “Laus gayed sa ag-ikagiyan ku ikaw ha iman taini ha aldaw makagduma-duma kid en duun hu madagway ha banuwa hu Dios.”

Sa Pagpatay Hi Jesus

(Lucas 23:44-49; Mateo 27:45-56; Marcos 15:33-41; Juan 19:28-30)

⁴⁴ Su maugtu en sa aldaw suminukilem sa tibuuk ha kalibutan hu tatulu ha uras

⁴⁵ ta hurà en siga sa aldaw. Su makepal ha manggad ha in-elang diyà ta Timplo naliwarà nayahà.

⁴⁶ Nangulahì si Jesus hu “Amay ku, igtugyan ku ikaw sa ispiritu ku.” Su maikagi din haena nabugtuan dayun.

⁴⁷ Su maahà ku kapitan hu mga sundalu sa nahitabù dinayè din sa Dios hu kagi din “Laus gayed ha saini ha etaw hurà din salà.”

⁴⁸ Sa nangaamul-amul diyà su maahà dan sa naul-ulan naman-ulì sidan ha miglugul.

⁴⁹ Sa mga kadumahan hi Jesus daw su mga bahi ha duminuma kandin ha diyà napuun ta Galilea nakaahà daan taini ha mga hitabù, ba diyà dà sidan ta madiyù.

Sa Paglebeng Ki Jesus

(Lucas 23:50-56; Mateo 27:57-61; Marcos 15:42-47; Juan 19:38-42)

⁵⁰⁻⁵¹ Amin etaw ha tagngaranan ki Jose ha taga-Arimatea ha sakup ta Judea. Saena matareng gayed ha etaw ha tagsalap hu paghari hu Dios daw sabuwa daan duun taena ha labaw ha punuan ba hurà hu kandin uyun ha himatayan si Jesus.

⁵² Duminiyà haena ki Pilato daw panayua sa lawa hi Jesus.

⁵³ Dayun tinimù din haena daw bungkusi hu maputì ha manggad daw itagù duun hu bag-u din pa binangbangi ha dampiyas.

⁵⁴ Hapun haena hu Biernes na ku sumalep sa aldaw agsugud en sa Aldaw hu Paghimlay.

⁵⁵ Sa mga bahi ha namanduma ki Jesus ha napuun diyà ta Galilea luminupug ki Jose aman naahà dan sa lebeng daw ku pig-inu-inu sa kalebenga ki Jesus.

⁵⁶ Dayun naman-ulì sidan daw nangandam hu mga kalasi hu mga pahumut para hu lawa hi Jesus. Ba duun hu Aldaw hu Paghimlay huminimlay sidan sumalà hu Kasuguan.

24

Sa Pagkabanhaw Hi Jesus

(Lucas 24:1-12; Mateo 28:1-10; Marcos 16:1-8; Juan 20:1-10)

¹ Su kaaldawen en hu Dominggo sa mga bahi ha tag-uwit hu pig-andam dan ha mga pahumut duminuun ku piglebengan ki Jesus.

² Su makauma sidan duun ku lebeng naahà dan ha naawà en su batu ha in-ipel duun.

³ Ba su sumeled sidan hurà dan kaahà sa lawa hi Jesus

⁴ aman nangalibeg sidan ku inu sa nahitabù. Dayun tigkan nakahiwal diyà ta kandan sa daruwa ha maama ha tagpinaksuy hu tagpangaluanlag.

⁵ Saena ha mga bahi luminuhud ha nakadunghuy ta nangahaldek, ba inikagiyan sidan ku mga maama hu “Imbà nuy duun taini ha lebeng agpan-ahaa sa bubuhay ha etaw?

⁶ Saena hurà en dini ta nabanhaw en. Hennenaa nuy haena sa inikagi din inyu su diyà kaw pa ta Galilea

⁷ ha kinahanglan ha sa Suled hu Lucas 24:1-2 Kaet-etawan itugyan duun hu mga makasasalà ha etaw daw ilansang duun hu krus ba duun hu ikatulu ha aldaw mabanhaw dà.”

⁸ Dayun nahenhenaan dan haena sa mga lalang hi Jesus.

⁹ Su lumikù sidan tinultulan dan su sampulù daw sabuwa ha apostoles daw sa дума pa ha mga etaw.

¹⁰ Saini ha mga bahi ha nanunultul duun hu mga apostoles iyan si Maria Magdalena daw si Juana, si Maria ha inay hi Santiago daw amin pa дума ha mga bahi.

¹¹ Ba hurà tuu su mga apostoles ta bà su kenà laus ha tultul.

¹² Ba si Pedro minulalaguy dayun payanaen duun ku lebeng. Sinil-ip din su lebeng ba iyan din dà naahà su maputì ha manggad ha nakaugsak. Dayun minulì ha nabeleng gayed taena ha nahitabù.

Sa Pagpaahà Hi Jesus Duun Hu Daruwa Ha

*Etaw**(Lucas 24:13-35; Marcos 16:12-13)*

¹³ Duun taena ha aldaw amin daruwa ha sumusunud hi Jesus ha napuun ta Jerusalem daw tagdiyà ta banuwa ta Emaus, sampulù daw tatulu ha kilometro sa pig-elangan taini.

¹⁴ Su taghipanaw sidan tagsubayen dan su nahitabù.

¹⁵ Tigkan nakaduma kandan si Jesus

¹⁶ ba hurà magpakilala kandan.

¹⁷ Ininsaan sidan hi Jesus hu “Inu sa tagsubayen nuy?”

Tuminaleen sidan sa tagmaleleng.

¹⁸ Sa sabuwa kandan ha si Cleopas tuminubag hu “Sabubuwa ka dà gid ha nakadini ta Jerusalem ha hurà makatuen hu naul-olahan iman dini.”

¹⁹ Nanginginsà si Jesus hu “Inu man diay sa nahitabù?”

Saena inikagiyan dan hu “Mahitenged ki Jesus ha taga-Nazaret sa sabuwa ha propita daw tinu-uan hu mga etaw tumenged hu belenganen ha binuhat din daw hu mga pagtudlù din ha amin duun gahem.

²⁰ Ba intugyan hu mga labaw ha sinaligan hu paghalad daw hu дума ha mga punuan taw ta daw mahukuman hu kamatayen dayun inlansang duun hu krus.

²¹ Taghinam kay en ngaay ha iyan en haena maglibri hu mga kaliwatan hi Israel ba iman ikat-ulu en ha aldaw hu kahitabù taena.

²² Nangabelng kay daan ta amin day mga дума ha bahi ha duminuun ku lebeng din ganin ha kaaldawen

²³ ba hurà dan kaahà sa lawa din. Aman luminikù sidan dini ta kanay daw tultuli kay kandan ha amin mga balinsuguen hu Dios ha nakahiwal diyà ta kandan daw mig-ikagi ha nabanhaw en si Jesus.

²⁴ Amin day pa gayed mga дума ha duminuun ku lebeng daw naahà dan ha laus gayed sa inikagi ku mga bahi ta hurà dan kaahà sa lawa hi Jesus.”

²⁵ Dayun inikagiyan sidan hi Jesus hu “Mga buang-buang kaw ha mga etaw, imbà kaw hari agtuu taena ha inikagi su anay hu mga propita?

²⁶ Kenà ba kinahanglan ha su Mesiyas makaagi hu mga alantusen daw human maghari?”

²⁷ Dayun insaysay hi Jesus diyà ta kandan sa mahitenged hu kaugalingen din ha nakasulat duun hu lalang hu Dios pinaagi ki Moises daw hu alan ha mga propita.

²⁸ Su makauma sidan duun ku banuwa ha agpayanan-an dan agdayun ngaay si Jesus,

²⁹ ba hinawidan dan haena hu kagi dan “Dini ka dà magtimà ta kanay ta agkadaleman en.” Aman diyà dà si Jesus migtimà ta kandan.

³⁰ Su agkaen en sidan tinimù din su supas daw ampui dayun pinangebing din haena daw ipan-ila kandan.

³¹ Dayun human dan nakilala si Jesus ba tigkan dan dà nahanaw.

³² Migpainsaay sidan hu “Iyan gid diay gan tungkay ta igkabayà-bayà su tagtudluan ki kandin hu insulat ha lalang hu Dios su diyà kuy pa ta dalan.”

³³ Sagunà sidan luminikù diyà ta Jerusalem daw elegi su tag-amul-amulan ku mga apostoles daw

hu mga duma dan.

³⁴ Saena ha mig-amul-amul naman-ikagi hu “Laus gayed ha nabanhaw sa Ginuu ta migpaahà haena diyà ki Simon.”

³⁵ Dayun su daruwa ha etaw nanunultul daan hu nahitabù diyà ta dalan daw hu pagkakilala dan ki Jesus su pangebingen din en su supas.

*Sa Pagpaahà Hi Jesus Duun Hu Mga Apostoles
(Lucas 24:36-49; Mateo 28:16-20; Marcos 16:14-18; Juan 20:19-23; Mga Buhat 1:6-8)*

³⁶ Su kamulu pa tag-ikagi sa mga apostoles migpaahà si Jesus diyà ta taliwarà dan daw ikagi hu “Magmalinawen kaw.”

³⁷ Nakignat sidan daw nangahaldek ta abi dan ha kalag haena.

³⁸ Ba inikagiyan sidan hi Jesus hu “Imbà kaw agkasamuk daw imbà kaw tagduwa-duwa mahitenged kanak?”

³⁹ Iyan ad en haini. Ahaa sa alima ku daw sa paa ku. Ibiti a inyu ta sa kalag hurà din lawa ha iling iman kanak.”

⁴⁰ Su maikagi din haena impaahà din kandan sa alima din daw sa paa din.

⁴¹ Nangabayà-bayà sidan daw nangabeleng ba tagduwa-duwa pa sidan ku iyan en ba gayed haena, aman nanginginsà si Jesus hu “Amin nuy ba agkakaen dini?”

⁴² Inilahan dan haena hu inanag ha sedà

⁴³ dayun kinaen din duun hu atubangan dan.

⁴⁴ Inikagiyan din sidan hu “Iyan en haini inikagi ku inyu su anay ha tagduma-dumahà kuy sa kinahanglan ha matuman gayed sa alan ha nakasulat

mahitenged kanak duun hu Kasuguan hi Moises daw hu mga insulat hu propita daw duun hu mga Salmo.”

⁴⁵ Dayun impasabut din kandan sa alan ha insulat ha lalang hu Dios.

⁴⁶ Minikagi haena hu “Sa insulat ha lalang hu Dios tagyanaen ‘Su Mesiyas kinahanglan ha makaagi hu mga alantusen daw matay gayed ba duun hu ikatulu ha aldaw mabanhaw dà.’

⁴⁷ Aman agsuguen ku inyu ha isangyaw nuy duun hu kaet-etawan sugud ta Jerusalem payanaen hu alan ha mga nasud ha ku maghinulsul sidan mapasaylu gayed sa mga salà dan.

⁴⁸ Iyan kaw iman mga tistigus taena ha katumanan hu mga tagnà.

⁴⁹ Ba magtimà kaw pa enà dini ta Jerusalem daw angati nuy sa Balaan ha Ispiritu ha insaad hu Dios ta agsuguen ku haena diyan ta inyu daw gaheman kaw kandin.”

Sa Pagligtu Hi Jesus Diyà Ta Langit

(Lucas 24:50-53; Marcos 16:19-20; Mga Buhat 1:9-11)

⁵⁰ Su mauma en hi Jesus su mga apostoles din diyà ta Betania imbayaw din sa mga alima din daw panalangini sidan.

⁵¹ Su kamulu din pa sidan tagpanalangini nabatun haena payanaen diyà ta langit.

⁵² Dayun suminimba kandin su mga apostoles daw likù diyà ta Jerusalem ha malipayen gayed.

⁵³ Aldaw-aldaw agdiyà sidan ta Timplo hu pagdayè hu Dios.

Lalang hu Dios New Testament in Binukid

copyright © 1986 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Binukid

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 1986, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Binukid

© 1986, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022
8fa6e0c4-d7a6-594c-b954-a81b67f31cf4